

Budget 2023

Et budget i balance

F R E D E R I K S B E R G
K O M M U N E

Indholdsfortegnelse

Generelt	Borgmesterens forord – Et budget i balance	1
	Indledning – Budget 2023	2
Udvalg	Klima-, Plan- og Boligudvalget	4
	Undervisningsudvalget	6
	Ældre- og Omsorgsudvalget	10
	Kultur- og Fritidsudvalget	13
	Børneudvalget	15
	Socialudvalget	20
	Miljø-, Bynatur- og Mobilitetsudvalget	23
	Arbejdsmarkeds-, Vækst- og Uddannelsesudvalget	27
	Sundheds- og Forebyggelsesudvalget	30
	By- og Erhvervsstrategisk Udvalg	33
	Magistraten	35
Oversigter		
	Budgetoverslag	39
	Bevillingsoversigt	40
	Investeringsoversigt	43
	Takstoversigt	52
	Leasingoversigt	58
	Økonomiske målsætninger	59
	Pris- og lønfremskrivningsprocenter	61
	Befolkningsprognose 2022	63
	Budgetaftale 2023	65
	Effektiviseringer og udvidelser	90

Et budget i balance

Udgangspunktet for budget 2023 var ekstraordinært svært. Udfordringerne var store og mange. Vi så ind i vedvarende årlige underskud og en kassebeholdning i frit fald, hvis vi ikke handlede nu. I 2025 ville kommunens kassebeholdning være brugt og herefter ville kommunen blive sat under administration. Som borgmester er det en af mine vigtigste opgaver at sikre en sund og bæredygtig økonomi. Derfor er jeg stolt af, at 5 ud af 6 af Kommunalbestyrelsens partier tog ansvaret på sig og stod sammen om at finde langtidsholdbare løsninger for Frederiksberg. Jeg vil gerne kvittere Venstre, Enhedslisten, Radikale Venstre og SF for sammen med Socialdemokratiet at tage dette ansvar.

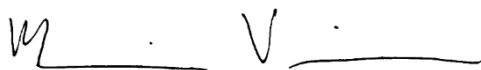
Budget 2023 er et budget i balance. Det er et budget, der bygger på rettidig omhu og som sikrer, at Frederiksberg i fremtiden får en solid økonomi.

Med budget 2023 rettes Frederiksbergs økonomi op i en kombination af besparelser og en skattestigning, som medfører at Frederiksberg fremover vil være landets fjerde billigste skattekommune. Vi udskyder anlægsprojekter og sætter fokus på salg af kommunens ejendomme. Det er et ansvarligt budget, der giver os et robust økonomisk fundament.

Vi har vedtaget besparelser og effektiviseringer for 70 mio. kr. For vi skal blive ved med at løse vores opgaver som kommune på den mest effektive måde. Men der er også besparelser, som gør ondt. Og som vil kunne mærkes. Det er desværre virkeligheden, når økonomien er så udfordret, som Frederiksberg økonomi var, da vi gik ind til dette budget.

Frederiksberg er en effektiv drevet kommune med en god velfærd for børn, unge, ældre og os midt imellem. Det lægger vi vægt på fortsat at være med budget 2023. Med budgettet har 5 ud af 6 af Kommunalbestyrelsens partier vedtaget en skattestigning på 0,67 pct. For med en skattestigning – hvor Frederiksberg som nævnt går fra landets suverænt laveste til landets fjerde laveste skatteprocent – har vi kunnet holde mængden af besparelser nede. Vi undgik en række uspiselige besparelser og vi undgik besparelser i et omfang, vi hverken kan eller vil byde Frederiksbergs borgere. Det er et budget, der balancerer besparelser og skattestigning. For det er i min optik ikke en nem beslutning at hæve skatten for kommunens borgere. Slet ikke i den svære tid vi står i. Men det var desværre nødvendigt dette år.

Selvom det ikke er det budget, jeg kunne have drømt om, så er jeg glad for den brede og ansvarlige aftale. På trods af de udfordringer, vi stod overfor, så har vi fået et budget for 2023, der holder hånden under velfærden på Frederiksberg. Med budget 2023 går Frederiksberg mod lysere tider.

Michael Vindfeldt
Borgmester

Budget 2023

Budgetbemærkningerne indeholder en beskrivelse af den overordnede økonomi for hele kommunen og de enkelte udvalg. I tillæg til nærværende publikation er udarbejdet et bilag med tekniske bemærkninger som supplerer med uddybning af kommunens økonomi.

Rammerne for kommunens overordnede budgetlægning beskrives i afsnittet "Aftale om kommunernes økonomi 2023". Herudover indeholder budgettet et overblik over kommunens samlede økonomi i form af oversigterne Budgetoverslag og Bevilningsoversigt. Disse oversigter giver et indblik i, hvordan budgettet fordeler sig på de enkelte fagudvalg samt hvilken volumen, der knytter sig til kommunens mange opgaver.

De enkelte fagudvalg beskrives herudover hver for sig. I disse beskrivelser er der fokus på udvalgets opgaver, strategiske tiltag og udfordringer samt økonomi. Udvalgsbeskrivelserne indeholder det enkelte udvalgs driftsbudget for 2023. Herudover indgår en oversigt over anlægsbeløb i 2023.

Aftale om kommunernes økonomi 2023

Der er 8. juni 2022 indgået aftale om kommunernes økonomi for 2023. Centralt i aftalen er et løft af kommunernes serviceramme på 1,25 mia. kr. til den demografiske udvikling. Anlægsniveauet er reduceret med 1,4 mia. kr. i forhold til aftalen for 2022, og kommunerne forudsættes herudover selv at finansiere 1 mia. kr. af det aftalte anlægsniveau.

Serviceudgifter

Frederiksberg Kommunes serviceudgifter udgør 4,5 mia. kr. i budget 2023 svarende til 1,55 pct. af de aftalte serviceudgifter for kommunerne under ét.

Anlægsudgifter

Frederiksberg Kommunes anlægsudgifter udgør 345 mio. kr. i budget 2023 svarende til 1,86 pct. af de aftalte anlægsudgifter for kommunerne under ét.

Overførselsudgifter

Det samlede niveau for overførselsudgifter på beskæftigelsesområdet er nedjusteret med 32 mio. kr. i forhold til forventningen fra budget 2022. Kommunerne kompenseres for overførselsudgifterne over budgetgarantien og bloktilskuddet.

Den aktivitetsbestemte medfinansiering af sundhedsvæsenet har siden 2019 været fastfrosset. Budgettet svarer derfor til niveauet fra 2019 tillagt udvikling i demografi samt pris og løn frem til 2023.

Det finansielle område

Det finansielle område omfatter: skatteindtægter, tilskud, udligning, udviklingsbidrag til Region Hovedstaden, lånoptagelse, renter, afdrag, finansfor skydninger samt tilgang og afgang på kassebeholdningen.

Nedenfor er kort opsummeret de vigtigste tal vedrørende tilskud, udligning og skatter, mens øvrige finansielle poster beskrives i de tekniske budgetbemærkninger.

Tilskud og udligning

Nettoudgifter til tilskud og udligning udgør 781 mio. kr. i budget 2023. Heri indgår bidrag på 732 mio. kr. vedr. udligning af udgiftsbehov og 1.256 mio. kr. vedr. udligning af beskatningsgrundlag, mens kommunen modtager 1,3 mia. kr. i bloktilskud. Budgettet baseres på det statsgaranterede udskrivningsgrundlag.

Skatter

I budget 2023 er indregnet skatteindtægter på 7,0 mia. kr., som er fordelt på følgende poster:

Mio. kr.	2023
Kommunal indkomstskat	-6.249
Anden skat på indkomster	-62
Selskabsskat	-127
Grundskyld	-545
Anden skat på fast ejendom	-67
I alt	-7.050

Den kommunale indkomstskat er opgjort ud fra den vedtagne udskrivningsprocent på 23,47 pct. og det statsgaranterede udskrivningsgrundlag for 2023.

Anden indkomstskat omfatter dødsboskatter i komplekse sager samt forskerskatteordningen.

Indtægten fra *selskabsskat* er budgetlagt ud fra et skøn for den kommunale andel af virksomhedernes overskud for senest opgjorte skatteår 2020 tillagt efterreguleringer.

Grundskyld betales af den afgiftspligtige grundværdi defineret ud fra den offentlige vurdering. De

flESTE ejendomme på Frederiksberg betaler grundskyld af en værdi lavere end den offentlige vurdering. Effekterne af statens nye vurderingssystem slår endnu ikke endeligt igennem i beskatningsgrundlaget. Grundskyldspromillen er vedtaget uændret til 24,75 promille.

Dækningsafgifter betales af offentlige ejendomes forskelsværdi (bygninger på grunden mv.) samt grundværdi for erhvervsjendomme og de offentlige ejendomme, som er fritaget for grundskyld. På erhvervsjendomme er dækningsafgiften vedtaget uændret til 5,0 promille.

Generelle budgetbemærkninger

Styrelsesloven

Det formelle grundlag for udarbejdelsen af det kommunale budget er Lov om kommunernes styrelse (jf. lovbekendtgørelse nr. 47 af 15. januar 2019).

Bevillingsniveau

Driftsbevillingsniveauet ligger på udvalgsniveau med en bruttobevilling til hvert udvalg. Udvalget opdeler sin bevilling i aktiviteter og herunder eventuelt i opgaver, der delegeres til områder og institutioner. Drifts- og anlægsbevillingerne vises i udvalgs gennemgangen som nettobevillinger. I bilag samt de tekniske bemærkninger vises de vedtagne bevillinger opdelt i udgifter og indtægter.

Udvalgsstyre

Frederiksberg Kommune har udvalgsstyre, som kendetegnes ved, at den umiddelbare forvaltning af sagsområder og forberedelse af sager til Kommunalbestyrelsen varetages af udvalgene, mens borgmesteren har den øverste daglige ledelse af den kommunale administration.

Kommunalbestyrelsen har i forbindelse med vedtagelsen af kommunens styrelsesvedtægt valgt at benævne økonomiudvalget Magistraten og medlemmerne af Magistraten rådmænd.

Budgetforudsætninger

Udgangspunktet for Budget 2023 er budgetoverslagsårene fra budget 2022. Vedtagne ændringer i opgaver og bevillinger følger af 1. og 2. finansielle orientering. Herunder er indarbejdet nye skøn for demografiafhængige områder, overførselsudgifter, skatter, tilskud og udligning samt øvrige finansielle poster.

Befolkningsudviklingen

Frederiksberg Kommune udarbejder årligt en befolkningsprognose, der skaber grundlag for såvel den økonomiske som den fysiske planlægning i kommunen. På baggrund af den forventede befolkningsudvikling i Frederiksberg Kommune er budgetrammerne for dagtilbud, skole og fritidsordninger korrigeret. Det samme gør sig gældende for udvalgte delrammer under ældreområdet, sundhed og folkeoplysning.

Befolkningsprognosen udarbejdes ved brug af historiske data for fødsler, dødsfald og flytninger samt en boligprognose, der ligger til grund for fremskrivningen.

Takster

Taksterne er som hovedregel reguleret med den gennemsnitlige pris- og lønudvikling. Takster med særlige beregningsforudsætninger beskrives i de respektive udvalgsgennemgange.

Forsyningsvirksomhed

Budgetlægningen af renovation og klimatilpasning indgår ikke i de kommunale udgiftslofter, idet områderne er takstfinansierede og ikke må sammenblandes med det skattefinansierede område. Forrentningen af mellemværendet med kommunen beregnes på baggrund af en dansk 10-årig statsobligationsrente i regnskabsåret.

Klima-, Plan- og Boligudvalget

Udvalgets opgaver

Klima-, Plan- og Boligudvalget (KPBU) varetager prioritering af kommunens overordnede klima- og boligindsats, herunder kommunens overordnede klimaplan og opfølgning herpå. Udvalget varetager også planlægnings- og myndighedsopgaver i relation til planlov, byggelov, byfornyelseslov og boliglovgivning samt drift af kommunens ejendomme og grunde.

Klimaplan og opfølgning herpå

KPBU har det politiske ansvar for at følge og fastlægge rammerne for Frederiksberg Kommunes Klimaplan fra 2021, herunder kommunens mål og de tilknyttede handlinger/omstillingselementer for reduktion af CO₂-udledningen. Planen indeholder også en plan for de tiltag, der skal sikre byen mod effekterne af klimaforandringerne, herunder bl.a. øgede vandmængder fra skybrud (klimatilpasning).

Planlægnings- og myndighedsopgaver

Udvalget forvalter kommunens myndighedsopgaver inden for planloven (delvist), byggelovgivningen, byfornyelsesloven, boligreguleringsloven og almenboligloven.

Lokalplaner

Kommunens byplanlægning udmøntes via Kommuneplanen og lokalplaner evt. med tilhørende kommuneplantillæg.

Lokalplaner regulerer, hvad et bestemt område af byen må anvendes til, hvor meget der må bygges samt udformningen af bebyggelse og udearealer. Frederiksberg Kommune udarbejder årligt 5-7 lokalplaner enten i form af nye lokalplaner eller ændringer af bestående.

Byggesager

Frederiksberg Kommune behandler hvert år ca. 1.800 byggesager. En væsentlig del af byen er underlagt lokalplaner med bevarende bestemmelser eller bestemmelser, som på anden vis regulerer byggeriers udseende, størrelse og anvendelse. Et antal byggesager (ca. 60 årligt) kræver derfor dispensation fra det gældende plangrundlag. Disse sager forelægges udvalget, hvis den pågældende dispensation tilsiger dette, ligesom der kan være byggesager, der af andre grunde skal forelægges - f.eks. med henblik på en principiel stillingtagen.

By- og områdefornyelse

Den offentligt støttede byfornyelse på Frederiksberg sker i henhold til Frederiksberg kommunes byfornyelsesstrategi. Formålet er at støtte projekter, der giver mest muligt tilbage til byen, så der er tale om fornyelse af byen i højere grad end fornyelse af den enkelte bolig.

Sager om boligregulering

Udvalget får forelagt konkrete sager om nedlæggelse af boliger, herunder sager om boligsammenlægninger i henhold til boligreguleringsloven. Boligreguleringslovgivningen har til formål at sikre, at boligmassen udnyttes hensigtsmæssigt. Udvalget får også forelagt sager med ansøgninger om tilladelse til, at boliger står tomme i en vis periode typisk med henblik på istandsættelse.

Almene Boliger

På Frederiksberg udgør almene boliger ca. 10 pct. af byens samlede boligmasse. Det er KPBU's opgave at behandle ansøgninger om støttet byggeri efter almenboligloven, hvor der ansøges om kommunegaranti for lånoptagelse.

Frederiksberg Kommune har i sit budget afsat midler til støtte for nye almene boliger. Frederiksberg har et unikt udgangspunkt for en blandet by, og det er vigtigt at holde fokus på initiativer, der kan understøtte almene boligprojekter og nye boligtyper, der bidrager til fællesskab og mangfoldighed i boligudbuddet.

Kommunens ejendomme og grunde

Udvalget har ansvaret for drift og vedligehold af de overordnede fysiske rammer for de kommunale bygninger – svarende til ca. 490.000 m² – samt med visse anlægsprojekter, hvor der f.eks. også føres tilsyn med byggepladser.

Kommunen råder også over 19 beboelsesejendomme med ca. 750 lejemål, som bl.a. bruges til anvisning af udsatte borgere. Budgetaftalen for 2021-2022 prioriterede en stor investering i vedligeholdelsen af kommunens ejendomme, herunder beboelsesejendommene, som fik tilført 64 mio. kr. til renovering og vedligehold.

Strategiske tiltag og udfordringer

Frederiksberg har et godt udgangspunkt for at være en blandet by med en varieret sammensætning af levende kvarterer med forskellige boligtyper og -størrelser blandet med erhverv, detailhandel og uddannelsesinstitutioner.

For at understøtte dette, er der udarbejdet et boligpolitiske oplæg, Udbygning af den blandede by, der supplerer kommunens gældende boligpolitik. Oplægget er under politisk behandling og har til formål at sikre boliger, der er til at betale, mangfoldig boligforsyning, tilgængelighed af betalbare boliger – og blandede byfunktioner i hele byen.

Oplægget skal med andre ord sikre, at der bygges flere almene boliger, samtidig med at der sættes tryk på udviklingen af nye boligtyper.

Sikring af energieffektivisering og brug af vedvarende energi

Optimering af energiforbruget og større udbredelse af vedvarende energi er også centrale elementer for byen for at yde et grønt bidrag til fremtiden. Det kræver langsigtede investeringer. Afsatte midler til vedligeholdelse af kommunale ejendomme sikrer investeringer i bygningsvedligeholdelse, hvor der også er fokus på energiforbedringer, som bidrager til at gøre Frederiksberg til klimabyen for fremtiden.

Udvalgets økonomi

Drift	2023
Mio. kr. netto	
Byfornyelse mv.	30,1
Ejendomme	89,3
Grundarealer mv.	0,9
I alt	120,3

I forhold til sidste års budget er budgettet forøget med 14,3 mio. kr. Dette dækker over en reduktion på 1,2 mio. kr., som allerede var indarbejdet i sidste års budget, og en forøgelse på 15,5 mio. kr. som vedrører nye ændringer.

En specifikation af ændringer til budget 2023 kan findes i bilaget Driftsspecifikation i de tekniske budgetbemærkninger.

Budgetforlig

I budget 2023 er vedtaget effektiviseringer for samlet 0,6 mio. kr., som vedrører tilpasning af kapaciteten på dagtilbudsområdet, idet Frederiksberg Kommune i de kommende år har flere pladser i

dagtilbuddene, end der er behov for. Konkret betyder det, at den kommunale daginstitution Lindehuset lukkes, hvorved der opnås en besparelse på huslejer under Klima-, Plan- og Boligudvalget.

Vedtagne anlægsprojekter

Anlæg	2023	Samlet overslag
Mio. kr. netto		
Vedligeholdsplan for kommunale bygninger og idrætsanlæg, boligdel	1,7	22,5
Vedligeholdsplan for kommunale bygninger og idrætsanlæg	49,4	-
Pulje til rådhusarbejder*	1,2	-
Rådhuset - Renovering af offentlige toiletter, parterre del 1	1,1	2,7
Intern og ekstern rådgivning (rådspuljen samt vedligeholdspulje)	0,3	-
Byfornyelse og Områdefornyelse (inklusive projektledelse)	7,5	-
Pulje til imødekommelse af AT-påbud*	1,5	-
Pulje til udbedring og forebyggelse af skimmelforekomster*	4,5	-
Gamle gymnastiksale – nye muligheder**	0,0	0,0
I alt	67,1	

*Note: Puljerne er flerårige projekter uden slutdato, hvorfor et samlet overslag ikke er relevant.

**Note: Projektet omfatter både udgifter og indtægter på 1,2 mio. kr.

Takster

Takster	2023
Kr.	
Byggesagsbehandling (per time)	866

Undervisningsudvalget

Udvalgets opgaver

Undervisningsudvalget har ansvaret for folkeskoler på Frederiksberg herunder SFO'er, klubber, Ungdomsskolen samt rådgivning og specialiserede tilbud, der knytter sig til folkeskolen.

Undervisning og fritidstilbud

Aktiviteten omfatter ti folkeskoler med tilhørende skolefritidsordninger og klubber samt en specialskole.

Undervisningsområdet varetager en række myndighedsopgaver omkring tilsyn med undervisningspligten, tilsyn og betalinger til frie grundskoler, befordringsgodtgørelse, syge- og hjemmeundervisning samt tilskud til efterskoler.

Pædagogisk Psykologisk Rådgivning (PPR), som er en del af Fællesrådgivningen for Børn og Unge, er en tværfagligt sammensat rådgivning, hvor lærere og pædagoger ved kommunens dagtilbud og skoler samt i mindre omfang forældre kan henvende sig for at få råd og vejledning vedrørende børn og unge mellem 0-18 år.

Ungdomsskole

Frederiksberg Kommunes ungdomsskole udbyder valgfag på tværs af skolernes 9. klasser, samt udbyder undervisningstilbud i fritiden rettet primært mod 14-18 årige. For unge, der bor i Frederiksberg Kommune, er det som hovedregel gratis at deltage på Ungdomsskolens hold.

Unge

SSP-indsatsen retter sig mod unge, som er kriminalitetstruede eller i risiko for at blive radikaliserede.

Institutioner og pladser

Nedenfor ses en oversigt over det antal institutioner, der findes på undervisningsudvalgets område samt prognosen for antallet af pladser i 2023.

Skoler og institutioner			
Prognosticeret antal pladser			
Type	Antal	Klasser	Elever/ Børn
Folkeskoler	10	325	7.062
Skolefritidsordninger	9	-	2.697

Skoler og institutioner

Prognosticeret antal pladser

Type	Antal	Klasser	Elever/ Børn
Fritidsklub	8	-	2.407
Ungdomsklub	8	-	765

Skolen ved Nordens Plads er kommunens specialskole. Herudover er der specialklasserækker på en del af folkeskolerne.

Der er oprettet modtagehold og -klasser på flere skoler til undervisning af nytilkomne flygtninge og andre med særligt behov for danskundervisning.

Nedenfor vises antallet af specialtilbud, svarende til det oprettede antal pladser i skoleåret 2022/23, og pladser i mellemformer fra 2023/24.

Specialpladser i Frederiksberg Kommune

Type	Pladser
Specialskole	224
Specialklasser	148
Mellemformer (23/24)	49
Integreret	
Specialundervisning	21
Skolefritidsordninger	61
Fritidsklub	50
Ungdomsklub	1
Modtagerklasser/hold	121
Flygtninge Ukraine	89

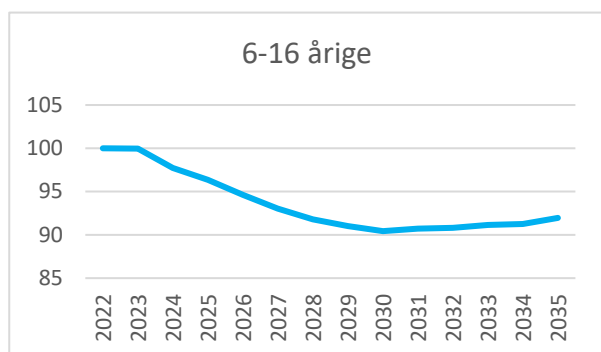
Udvalgets strategiske tiltag og udfordringer

Demografisk udvikling

Befolkningsprognose 2022 viser, at antallet af skolebørn (6-16-årige) er faldende frem til 2030, og herefter stiger det en lille smule frem til 2035.

Figur 1 - Indekseret udvikling i antallet af skolebørn

Kilde: Frederiksberg Kommunes Befolkningsprognose 2022.

Kapacitet

Der er faldende børnetal i de kommende år, hvilket betyder, at der skal oprettes færre klasser på skolerne. Samtidig er der et arbejde i gang med etablering af mellemformsgrupper på skolerne, hvor elever i udfordringer samles i midlertidige lokale gruppeordninger som et supplement til almentilbuddet. Det betyder, at elevtallet på de enkelte skoler vil stige. Derfor kan efterspørgslen, med den seneste befolkningsprognose, set for kommunen som helhed, fortsat rummes på de ti folkeskoler.

Fremtidens skole 2030

Der er udarbejdet en skolepolitik 'Sammen om løfterne – Fremtidens skole 2030', der sætter retningslinjen for udviklingen af folkeskolen frem mod 2030. I budgetperioden vil der blive arbejdet med implementering af politikken gennem tre fokusområder for arbejdet: Børn i udfordringer, Rekruttering og fastholdelse samt STEM-fagene. De fælles fokusområder beskrives i 'Fælles kommunal mål- og rammeaftale for Frederiksberg Kommunes skolevæsen og omsættes til konkrete handlinger i skolerne individuelle skoleplaner.

Gennemførelsen af 'Sammen om løfterne' understøttes ligeledes af Mærsk-fonden, der har givet tilsagn om støtte på 2,5 mio. kr. i en to-årig periode til gennemførelsen af ledelsesudvikling, særligt til implementeringen af børn i udfordringer. Der er samtidig sat fokus på de fysiske rammer. Derfor er der udarbejdet en masterplan for vedligehold og modernisering af folkeskolerne, SFO og klubber samt afsat midler til at renovere og modernisere folkeskolerne på Frederiksberg. De forbedrede fysiske rammer skal give et forbedret indeklima, og sikre at skolerne lever op til fremtidens krav om en god skole, herunder bæredygtighed, it-krav, arbejdsmiljø, fleksibilitet og understøttelse af enkeltfag såvel som tværfaglig undervisning.

Omstilling af specialundervisningsområdet

Frederiksberg Kommune oplever, i lighed med landets øvrige kommuner, et stigende pres på antallet af børn og unge, som har udfordringer og har behov for særlig støtte.

I 2020-2021 blev der gennemført en grundig analyse af kommunens specialundervisningsindsats, herunder hvordan 'mellemtilbud' i tilknytning til den almene skole kan realiseres. I 2021 blev der fremlagt et forslag til en ny organisering af mellemformsgrupper på skolerne på Frederiksberg, som skal konkretiseres yderligere inden den implementeres i skoleåret 2023/24.

Arbejdet med inklusion understøttes i budgetperioden af flere udviklingstiltag:

1. Projekt tidlig og forbyggende indsats, som det samlede Børne- og Ungeområde arbejder med. Her udvikles arbejdsgrupper og samarbejdes især på tværs af almenområdet og det familiesociale område. Der arbejdes med lokale forebyggende indsatser og sikres tværgående koordination og videndeling skolerne imellem.
2. Skoledagbehandlingstilbud er et skoletilbud, som gives via en kombination af folkeskoleloven (undervisningsdelen) og serviceloven (behandlingsdelen). I budgetperioden vil der, som en del af omstillingen af specialundervisningsområdet også blive kigget på at revisitere elever i skoledagbehandlingstilbud til kommunale tilbud. I første omgang vil indsatsen handle om at få opbygget kapaciteten i Frederiksberg Kommunes egne tilbud.
3. Forslag til ny model for mellemformer på specialundervisningsområdet med henblik på dels effektiviseringer, dels kvalitetsudvikling i form af udvikling af nye "mellemtilbud" (tiltag der ligger mellem egentlige specialtilbud og almenområdet).
4. Forslag til justeringer af visitationsprocedurer og ændring af økonomimodellen på specialundervisningsområdet således at både organisation og økonomi understøtter de rette indsatser i forhold til at sikre en høj grad af inklusion.
5. Forslag, der skal sikre den rette støtte og rådgivning, samt styrke det lokale kompetenceniveau på skolerne. Herunder oprettelsen af et nyt praksisfagligt samarbejds- og videncenter, som sammen med kommunens eksisterende rådgivende instanser

skal styrke skolerne i deres forebyggende og foregribende indsatser.

Flere skal have en ungdomsuddannelse

Der er i Frederiksberg Kommune formuleret en fælles retning for ungeindsatsen på Frederiksberg, der indeholder en række delmål i forhold til at få flere unge i uddannelse og arbejde. I budgetperioden vil der blive arbejdet med at etablere en erhvervs-klasse på 8. og 9. klassetrin, en styrket fokuseret overgang fra folkeskole til ungdomsuddannelser samt et stærkere samarbejde på tværs af forvaltninger, hvor den unge i højere grad sættes i centrum.

Digitalisering

I 2022 er der foretaget en udskiftning af læringsplatformen MinUddannelse med Skoleporten. Den nye platform vil blive taget i drift i skoleåret 2022/23.

Der arbejdes fortsat med implementering af Strategi for Skole-It 2019-2023. Der er blevet udarbejdet og gennemført en kompetenceafdækning i forhold til It-kompetencer af det pædagogiske personale, og ud fra denne skal skolen iværksætte diverse passende tiltag.

Et fokusområde i skoleåret 2022-23 vil være STEM, og her skal Naturfagsstrategien og It-strategien spille sammen, for at få øget opmærksomhed på, hvordan vi udvikler STEM-kompetencer på Frederiksberg, både hos personalet og hos eleverne.

Desuden er der fortsat løbende opmærksomhed på It-sikkerhed og GDPR på skoleområdet. Der arbejdes med diverse tiltag og procedurer for at højne It-sikkerheden og sikre borgernes data.

Udvalgets økonomi

Drift Mio. kr. netto	2023
Undervisning og fritidstilbud	809,9
Ungdomsuddannelse	7,0
SSP	4,6
I alt	821,5

I forhold til sidste års budget er budgettet reduceret med 20,9 mio. kr.¹ Dette dækker over en reduktion på 10,4 mio. kr., som allerede var indarbejdet i sidste års budget, samt en reduktion på 10,5 mio. kr. som vedrører nye ændringer.

En specifikation af de nye ændringer til budget 2023 kan findes i bilaget Driftsspecifikation i de tekniske budgetbemærkninger.

Budgetforlig

I budget 2023 er vedtaget effektiviseringer for samlet 17,4 mio. kr., som vedrører følgende emner.

Normeringen i klubberne tilpasses, så normeringen af voksne pr. barn fremover i højere grad passer med det faktiske fremmøde af børn og unge i klubberne og ikke med antallet af indmeldte i klubberne. Dette giver en effektivisering på 1,0 mio. kr.

Der foretages en langsommere indfasning af omstillingen af specialundervisningsområdet med indførelsen af de såkaldte 'mellemløber'. Samtidig tilføres de nye mellemløber flere midler til flere voksne omkring børnene, I 2023 giver omstillingen af specialundervisningsområdet en effektivisering på 2,4 mio. kr.

I 2023 afskaffes tilskud til skolemad midlertidigt i 2023 og 2024. Ordningen med skolemad har været en succes, men det har ikke været muligt at finde en egnet leverandør af ordningen i 2023 og 2024. Derfor nedlægges ordningen midlertidigt, hvilket giver en effekt på 4,3 mio. kr. i 2023.

Fritids- og Ungdomsklubben Klub Huset lukkes som kommunalt tilbud i 2024 med mulighed for, at tilbuddet kan føres videre som et privat tilbud. Klubben lukkes først i 2024 for at give privatskolerne mulighed for at overveje, om der er opbakning til at videreføre klubben i privat regi.

Rådighedsbeløbet til materialer og aktiviteter i SFO'erne reduceres, så det i højere grad ligner det beløb, der gives pr. elev til undervisningsmidler i skolerne. Dette giver en effektivisering på 1,4 mio. kr.

¹ Af den samlede reduktion skyldes ca. 9,5 mio. kr. lavere børnetal og principper for demografiregulering af budget

Andelen af pædagogmedhjælpere i SFO og andelen af ikke-uddannede klubassistenter i klubberne øges, hvilket har en effekt på 0,4 mio. kr.

Ungdomsskolens tilbud justeres, så der i højere grad fokuseres på de aktiviteter, som Ungdomsskolen lovgivningsmæssigt skal løse. Samtidig foretages en ledelsesmæssig omorganisering af ungdomsskolen. Samlet betyder det en effektivisering på 1,8 mio. kr.

Frederiksberg Kommunes tilskud til de to puljeordninger "KB Multiidræt" og "Johannesskolens SFO2" sættes ned, så tilskuddet svarer til det tilskud, der gives pr. barn i kommunens egne SFO'er og klubtilbud. Det betyder en effektivisering på 0,5 mio. kr.

Med virkning for sommerferien 2023 udvides sommerferielukning i SFO med én uge, så der i alt er lukket i de fire midterste uger i sommerferien. Der er dog fortsat mulighed for pasning i én SFO, for de børn, der har behov for det. Dette har en effekt på 1,2 mio. kr.

Der foretages en tilpasning af personaleressourcerne i den understøttende undervisning, der betyder, at den understøttende undervisning i indskoling og på mellemtrinnet i højere grad varetages af pædagoger. Der vil dog fortsat også være lærerressourcer tilgængelig i den understøttende undervisning. Dette giver en effektivisering på 0,3 mio. kr.

Den generelle rammebesparelse medfører en reduktion af løn- og overheadudgifter for udvalgte institutioner med samlet 4,1 mio. kr. i 2023 faldende til 3,7 mio. kr. årligt fra 2026.

I budget 2023 er herudover vedtaget udvidelser for samlet 2,3 mio. kr., som vedrører følgende emner.

Der tilføres ekstra ressourcer til personale i mellemformsgrupperne i takt med at de etableres på skolerne. I 2023 tilføres 0,4 mio. kr.

Den tidlige kriminalitetsforebyggende indsats målrettet de unge, der udviser risikoadfærd prioriteres i de kommende år. Der tilføres derfor 0,9 mio. kr. til indsatsen under SSP-samarbejdet.

Der tilføres midler til PPR for at styrke arbejdet med børn og unge i mistrivsel. Midlerne på i alt 0,6 mio. kr. kan fx anvendes til at nedbringe ventelisterne og fortsætte arbejdet med at nedbringe skolefravær.

Haver til Maver, hvor skoleklasser på Frederiksberg gennemgår et skolehaveforløb i Frederiksberg Have fortsættes. Der er afsat 0,5 mio. kr. til initiativet i 2023.

Vedtagne anlægsprojekter

Med budgetterne for 2019, 2020, 2021 og 2022 har kommunalbestyrelsen prioriteret arbejdet med en vedligeholdelsesplan for skolerne og bedre og mere moderne og tidssvarende skoler, som understøtter læringen for børnene. Med budgetterne er der samtidig afsat midler til renovering af Ny Hollænderskolen, Søndermarksskolen og Lindevangsskolen, og der er afsat midler til renovering af skolegårde med klimatilpasning.

Derudover er der afsat 0,5 mio. kr. til at sikre gode fysiske rammer til de nye mellemformtilbud.

Anlæg Mio. kr. netto	2023	Samlet overslag
Renovering af skolegårde med klimatilpasning	0,0	5,9
Skolemesterplan	16,4	84,9
Udearealer - Flexarealer/shared space ved Ny Hollænderskolen	2,5	5,0
Vedligeholdsplan - Genhusning af skoler	5,0	20,0
Indretning af mellemformtilbud på skolerne	0,5	0,5
I alt	24,4	

Takster

Nedenfor ses taksterne på undervisningsudvalgets område for 2023.

Takster	2023
Kr. pr. måned	
SFO	2.025
Fritidsklub	705
Ungdomsklub	425

Ældre- og Omsorgsudvalget

Udvalgets opgaver

Ældre- og Omsorgsudvalget har ansvaret for kommunens aktiviteter på ældre- og omsorgsområdet.

Ældre- og omsorgsområdet er under pres bl.a. fordi, der bliver flere ældre. Sund aldring er en samlebetegnelse for, at befolkningens levetid stiger, at flere borgere lever længere med et plejebestand, samt at flere opnår flere år med høj selvhjulpethed, før behov for blandt andet plejebolig opstår. Den sunde aldring betyder dog også, at et voksende antal borgere lever længere med en kronisk sygdom, og at flere udvikler demens.

Opgavefordelingen mellem kommune og region er under forandring. Den 1. juli 2022 trådte sundhedsklyngerne omkring akuthospitalerne i kraft. Det styrkede samarbejde mellem kommuner, hospital og almen praksis vil skabe bedre sammenhæng i behandlingen af bl.a. borgere med kroniske sygdomme samt den ældre medicinske patient.

Arbejdsmarkedet er generelt under pres. På ældreområdet er det vanskeligt at rekruttere og fastholde medarbejdere. Der er både nationalt og lokalt taget en række initiativer, der forventes delvist at kunne imødekomme udfordringen.

Omsorgstilbud

Omsorgstilbud dækker hovedsageligt udgifter til hjemmehjælp, hjemmesygepleje, ældreboliger og plejeboliger, aktivitetscentre samt Døgnrehabiliteringen. Hertil kommer en række tilbud, ordninger og ydelser som fx vaskeriordning, tilskud til ældreklubber m.m.

Forvaltningen har udarbejdet en ældreanalyse, der peger på en række områder, hvor det er muligt at justere indsatsen. Ældreanalysen har været forelagt ifm. budgetforslaget for 2023.

Hjælpe midler

Kommunen skal ifølge servicelovens §§ 112, 113 og 116 yde støtte til hjælpemidler, forbrugsgoder og boligændringer til borgere med en varig nedsat funktionsevne. Hjælpe midler er produkter, som mennesker med fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse anvender. Formålet med hjælpemidler er at kompensere for funktionsnedsættelse og give borgere bedre muligheder for rehabilitering, aktivitet og samfundsdeltagelse. Fagområdet for hjælpemidler omfatter hele formidlingsprocessen fra

borgeren oplever et behov, over kommunens udredning og bevilling, valg af det rigtige produkt og til, at borgeren anvender hjælpemidlet i hverdagen. Med den teknologiske udvikling udvides tilbuddet af hjælpemidler løbende.

Sundhed

Sundhed omfatter udgifter til aktiviteter i kommunalt regi, herunder forebyggelse vedrørende omsorgsområdet og ambulant genoptræning samt finansiering af borgernes brug af regionale sundhedsydelser, fx hospice, specialiseret genoptræning og specialiseret rehabilitering.

Institutioner og pladser

Nedenfor ses en oversigt over antal institutioner og pladser primo 2023 på udvalgte områder.

Institutioner til ældre		
Type	Antal	Pladser
Plejeboligtilbud	12	962*
Aktivitetstilbud	3	95**
Døgntilbud	1	80

*Heri indgår 3 midlertidige fleksible pladser.

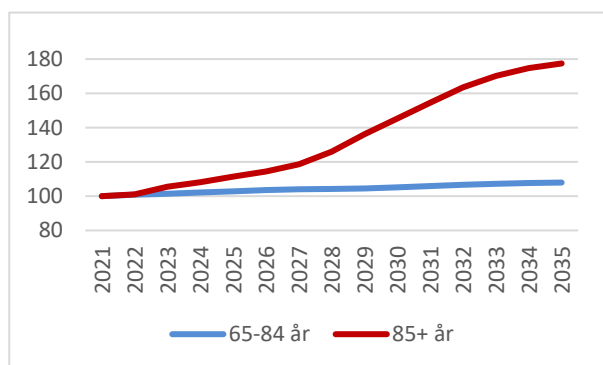
** Inklusive 20 pladser på Stedet (yngre borgere med demens).

Udvalgets strategiske tiltag og udfordringer

Flere ældre

Nedenstående graf viser den demografiske udvikling blandt kommunens ældrebefolkning fordelt på relevante aldersgrupper. Befolkningsudviklingen bruges blandt andet til at tilpasse budgettet til hjemmeplejen samt til at estimere behovet for plejeboliger i kommunen.

Figur 1 – Indekseret udvikling i antallet af ældre

Kilde: Frederiksberg Kommunes Befolkningsprognose 2022.

I takt med den demografiske udvikling sker der løbende en udbygning af antal plejeboliger, ligesom de nuværende boliger bygningsmæssigt gøres tidssvarende. Der arbejdes fortsat med forskellige typer af fleksible løsninger, der gør det muligt løbende at tilpasse kommunens tilbud og ressourcer til udviklingen i borgernes behov. Det gælder fx oprettelsen af fleksible omsorgspladser på bl.a. Frederiksberg Kommunes Døgnrehabilitering, der kan håndtere midlertidige ændringer i behovet for plejeboliger.

Ældre- og Værdighedspolitikken sætter den overordnede retning for den kommunale indsats. Borgerne i Frederiksberg Kommune støttes i at være aktive og selvhjulpne længst muligt. Borgerne skal være trygge og have hjælp, hvis behovet opstår, og civilsamfund og pårørende inddrages aktivt i arbejdet. Frederiksberg Kommune skal vedtage en ny Ældre- og Værdighedspolitik for 2023-2026.

Hverdagsrehabiliteringsindsatsen er integreret i kommunens opgaveløsning. Det indebærer, at borgeren gennemfører træning med det mål, at genvinde og/eller vedligeholde færdigheder. Rehabilitering bygger på en tæt dialog med borgeren.

Udvalgets økonomi

Drift	
Mio. kr. netto	2023
Omsorg	895,3
Hjælpebidler	52,8
Sundhed	60,2
I alt	1.008,31

I forhold til sidste års budget er budgettet forøget med 3,0 mio. kr.¹ Dette dækker over en forøgelse på 4,9 mio. kr., som allerede var indarbejdet i sidste års budget, samt en reduktion på 2,1 mio. kr. som vedrører nye ændringer.

En specifikation af de nye ændringer til budget 2023 kan findes i bilaget Driftsspecifikation i de tekniske budgetbemærkninger.

Budgetforlig

I budget 2023 er vedtaget effektiviseringer for samlet 16,1 mio. kr., som vedrører følgende emner:

Ældreanalysen peger på at borgerne i hjemmeplejen kan få forskellige niveauer af hjælp på trods af samme behov. På den baggrund har partierne besluttet at ensarte visitationspraksis for personlig pleje og praktisk hjælp i hjemmeplejen. Dette giver en brutto-budgetforbedring på ca. 8,6 mio. kr. i 2023 stigende til ca. 17,2 mio. kr. i 2026. Ensretningen forudsætter også en investering i personale til re-visitation af borgere for både personlig pleje og praktisk hjælp i 2023 og 2024 (se afsnit under MAG). Budgetforbedringen ved re-visitationen er udtryk for et skøn, som er behæftet med usikkerhed og skal ikke ses som et måltal i re-visitationsprocessen.

Muligheden for gratis buskort til Frederiksbergbusserne ifm. visitation til Flexhandicap bortfalder. Dette giver en besparelse på 0,3 mio. kr. årligt fra 2023.

Der gennemføres en nedjustering på 1 mio. kr. årligt af § 79-puljen til foreninger eller organisationer, som udbyder forebyggende, sundhedsfremmende

¹ Af den samlede forøgelse skyldes ca. 2,7 mio. kr. lavere antal ældre og principper for demografiregulering af budgettet.

og aktiverende tilbud til borgere over 65 år. I forbindelse med budget 2024 vil partierne arbejde for at § 79-puljen atter hæves.

Den generelle rammebesparelse medfører en reduktion af løn- og overheadudgifter for udvalgte institutioner med samlet 6,2 mio. kr. i 2023 fallende til 3,1 mio. kr. årligt fra 2026.

I budget 2023 er herudover vedtaget udvidelser for samlet 0,9 mio. kr., som vedrører følgende emner:

Der afsættes 0,1 mio. kr. i 2023 og 2024 til at videreføre pilotprojekt om fritidsjob på plejecentre. Projektet handler om at få flere unge i alderen 15-17 år til at interessere sig i arbejdet inden for sundheds- og omsorgsområdet.

Der afsættes 0,8 mio. kr. årligt til ordning med klippekort til beboere på plejecentre. Klippe-kortsordningen giver beboerne mulighed for at deltage i selvvalgte aktiviteter, såsom biografture, cafébesøg mv. Beboerne aftaler og planlægger aktiviteterne sammen med medarbejderne på plejecentret.

Vedtagne anlægsprojekter

Anlæg	2023	Samlet overslag
Mio. kr. netto		
Masterplan - Hospitalsgrunden, Boligdel	2,7	266,8
Masterplan - Hospitalsgrunden, Servicedel	2,1	73,7
Ingeborggården, Boligdel	75,4	459,3
Ingeborggården, Servicedel	28,4	133,7
Nimbus, Inventar	0,0	3,0
Søndervang, Byudvikling	4,3	12,8
Søndervang, Inventar	6,3	15,6
Ny Plejeboligkapacitet 2028, Bolig	0,0	145,1
Ny Plejeboligkapacitet 2028, Servicedel	0,0	55,9
Ny Søndervang, Boligdel	119,7	283,4
Ny Søndervang, Servicedel	26,8	62,5
Plejeboligmodernisering - Projektledelse	1,7	-
Søndervang Plejecenter, Nødkapacitet	9,7	22,3
I alt	277,0	

Kultur- og Fritidsudvalget

Udvalgets opgaver

Kultur- og Fritidsudvalget (KFU) prioriterer indsatsen for kommunens aktiviteter på kultur- og fritidsområdet, herunder inden for idræt og folkeoplysning samt biblioteker og kultur.

Idræt og folkeoplysning

Området dækker primært aktiviteter, som reguleres af Folkeoplysningsloven. Der ydes aktivitetstilskud til en række aftenskoler samt børne- og ungdomsforeninger. Der kan endvidere stilles offentlige lokaler vederlagsfrit til rådighed for godkendte foreninger. For de foreninger, der driver deres aktiviteter i private lokaler, er der mulighed for at søge lokaletilskud.

Folkeoplysningsområdet dækker endvidere driftstilskud til Københavns Boldklub (KB) og til Frederiksberg Idræt (FIU), der stiller deres haller og anlæg til rådighed for aftenskoler og foreninger.

På idrætsområdet indgår drift af de kommunale haller og anlæg, som også varetages af FIU. Under området ligger også udgifter til Frederiksberg Badene (Frederiksberg Svømmehal og Flintholm Svømmehal).

Endelig er kommunens sommerferieaktiviteter for børn budgetlagt her.

Biblioteker og kultur

Området "Biblioteker og kultur" omfatter Biblioteket Frederiksberg, som består af Hovedbiblioteket på Solbjerg Plads samt biblioteksindgange på hhv. Godthåbsvej (familiebibliotek) og Medborgercenteret ved Nordens Plads.

Herudover omfatter området tilskud til en række små og store institutioner inden for det kulturelle område – teatre, musik, museer mv., ligesom driftsudgifterne til afvikling af en lang række tilbagevendende kulturelle events og arrangementer er budgetlagt på området.

Endvidere indgår tre tilskudspuljer, hvoraf to disponeres af Kultur- og Fritidsudvalget og én af Musikudvalget på baggrund af ansøgninger fra en bred vifte af kulturelle aktører – store som små.

Endelig omfatter området driften af kultur- og bevægelseshuset KU.BE samt de dele af Magnetten,

som omfatter aktiviteter, der relaterer sig til Kultur- og Fritidsudvalget – primært kampsport og musik.

Institutioner på Kultur- og Fritidsområdet

Kommunale institutioner
Frederiksberg Badene (Flintholm Svømmehal og Frederiksberg Svømmehal)
Hovedbiblioteket
Biblioteksindgang Danasvej
Biblioteksindgang Godthåbsvej
Medborgercenter Nordens Plads
KU.BE

Hertil kommer driftsoverenskomster/aftaler med en række selvejende/private institutioner, herunder Frederiksberg Museerne, Musikhøjskolen, Avenyt, Riddersalen samt FIU og KB.

Udvalgets strategiske tiltag og udfordringer

I november 2019 godkendte Kommunalbestyrelsen to politikker på Kultur- og Fritidsudvalgets område for perioden 2019-2022. Arbejdet med nye politikker fra 2023 og frem er igangsat og forventes klar i foråret 2023.

Kultur- og fritidspolitik

Kultur- og fritidspolitikken bygger på to overordnede visioner:

1. Frederiksberg er kendt for et stærkt og mange facetteret kultur- og fritidsliv, der med afsæt i Frederiksbergs særlige identitet og by- og kulturmiljøer, markerer Frederiksberg som en kulturel by – både lokalt, nationalt og i særlige tilfælde internationalt.
2. Kultur- og fritidslivet er en integreret del af alle borgeres liv på tværs af generationer – idet der er et særligt fokus på Frederiksbergs børn og unge.

Under Kultur- og Fritidspolitikken ligger strategier på biblioteksområdet, på teaterområdet og for kunst i det offentlige rum. Disse skal videreudvikles i 2023 og eventuelt suppleres med yderligere strategier.

Ildræts- og bevægelsespolitik

Ildræts- og bevægelsespolitikken har to overordnede visioner, som bygger på visionsaftalen "Bevæg Dig For Livet":

1. Ildrætsdeltagelsen hæves med min. 10 pct. i 2022 – svarende til 9.500 borgere.
2. 5.000 flere borgere skal være blevet medlem af en idrætsforening på Frederiksberg i 2022.

På idrætsområdet er der udarbejdet en facilitetsstrategi, som både ser på udvikling af nye faciliteter samt udnyttelse og vedligeholdelse af eksisterende faciliteter i 2023 og frem.

Udvalgets økonomi

Drift	
Mio. kr. netto	2023
Ildræt og folkeoplysning	89,6
Biblioteker og kultur	103,7
I alt	193,4

I forhold til sidste års budget er budgettet forøget med 2,1 mio. kr. Dette dækker over en reduktion på 9,2 mio. kr., som allerede var indarbejdet i sidste års budget, samt en forøgelse på 11,2 mio. kr. som vedrører nye ændringer.

En specifikation af de nye ændringer til budget 2023 kan findes i bilaget Driftsspecifikation i de tekniske budgetbemærkninger.

Budgetforlig

I budget 2023 er vedtaget effektiviseringer for samlet 2,7 mio. kr., som vedrører følgende emner.

Der sker en tilpasning af kommunens biblioteksfilialer, således at filialerne i hhv. KU:BE og på Danasvej nedlægges svarende til en driftsbesparelse på knap 0,6 mio. kr. i 2023. Samtidig nedjusteres tilbuddet om "digital dannelse for børn og unge" på biblioteket, hvorved der frigøres 0,5 mio. kr. årligt. Endelig bortfalder borgerserviceopgaver, som i dag også løses af bibliotekerne hvorved der frigøres lønudgifter på biblioteket.

Tilskudspuljerne på kultur- og fritidsområdet medvirker til, at kultur- og fritidsaktører kan skabe liv, kultur og kunst i byen. Puljerne reduceres i et enkelt år med 0,5 mio. kr.

Den generelle rammebesparelse medfører en reduktion af løn- og overheadudgifter for udvalgets

institutioner med samlet 757 mio. kr. i 2023 fallende til 379 mio. kr. årligt fra 2026.

I budget 2023 er herudover vedtaget udvidelser for samlet 6,3 mio. kr., som vedrører følgende emner.

Det er besluttet at fortsætte med at give tilskud i yderligere to år til nedenstående lokale aktører, tilskud som ellers ville være udløbet: Ungdomsteateret C:NTACT, Aveny-T, Frederiksberg Festspil, Kulturstilladset, Bevæg dig for livet, Parasport Frederiksberg og Musikhøjskolen (filmværksted, skoleorkestre og instrumentklasser). Tilskuddene beløber sig til samlet 3,2 mio. kr. årligt. Endvidere fortsættes og udvides fritidspasordningen, hvilket beløber sig til yderligere 0,7 mio. kr. årligt.

Tilskud til Frederiksborgmuseerne, CPH Phil og fripladsordningen på Musikhøjskolen er fra budget 2023 gjort permanente, hvilket udgør 1,5 mio. kr.

På musikområdet øges puljen til honorarstøtte med 0,1 mio. kr. i 2023 og 2024, endvidere afsættes tilskud på knap 0,1 mio. kr. i 2023 til afholdelse af inspirationsarrangementer for byens foreninger.

Endelig afsættes der 0,7 mio. kr. i ekstraordinært lokaletilskud til FIU i 2023 for at fastholde karateklub og øvrige foreninger i lejemål på Bernhard Bangs Allé.

Vedtagne anlægsprojekter

Anlæg		Samlet
Mio. kr. netto	2023	overslag
Flintholm Svømmehal - Genopretningsarbejder ifm. kommunens overtagelse	9,0	10,2
KU.BE Forsikringssag	0,6	8,0
Løberute	0,3	2,2
Modernisering af Frederiksbergs Hovedbibliotek	0,1	12,6
Renovering af Frederiksberg Svømmehal	61,4	174,8
Kultur- og Musikskole på konservatoriegrunden	4,0	7,0
Vintersikring af kunstgræsbaner	6,6	6,9
Skaterbane	0,0	1,3
I alt	82,0	

Børneudvalget

Udvalgets opgaver

Børneudvalget har ansvaret for dagtilbud i førskolealderen og den familiesociale indsats, som rummer rådgivnings- og myndighedsopgaverne for børn, unge og familier med særlige behov.

Dagtilbud mv.

Området omfatter kommunens daginstitutioner, dagpleje, tilskud til privat børnepasning og køb af specialpladser i dagtilbud.

Dagtilbud skal fremme børns trivsel, læring, udvikling og dannelse gennem trygge og pædagogiske læringsmiljøer, hvor legen er grundlæggende, og hvor der tages udgangspunkt i et børneperspektiv. De skal i samarbejde med forældrene give børn omsorg og understøtte det enkelte barns trivsel, læring, udvikling og dannelse og derigennem bidrage til, at børn får en god og tryk opvækst.

Rammerne i dagtilbud skal give et fysisk, psykisk og æstetisk børnemiljø, som fremmer børnenes trivsel, sundhed, udvikling og læring. Dagtilbud skal give børn medbestemmelse, medansvar og forståelse for og oplevelse med demokrati. Dagtilbud skal som led heri bidrage til at udvikle børns selvstændighed, evner til at indgå i forpligtende fællesskaber og samhørighed med og integration i det danske samfund. I samarbejde med forældrene skal dagtilbud sikre børn en god overgang fra hjem til dagtilbud.

I samarbejde med forældre og skole skal dagtilbud sikre børn en god sammenhængende overgang mellem dagtilbud og fra dagtilbud til fritidstilbud og skole ved at udvikle og understøtte deres grundlæggende kompetencer og lysten til at lære.

Børn, unge og familier i udsatte positioner

Tilbud til børn, unge og familier i udsatte positioner omfatter en række tidlige forebyggende rådgivnings- og vejledningsindsatser for børn og deres familier. Der arbejdes med tilbud i form af socialrådgivere i daginstitutioner og skoler, hjemmevejledere og familievejledere.

Familieafdelingen træffer afgørelser i sager, hvor behovet for støtte er begrundet i psykosociale og/eller handicaprelaterede forhold. Myndighedsdelen omfatter således også afgørelser om handicapkompenserende ydelser vedrørende børn og unge.

Derudover omfatter området anbringelser af børn udenfor hjemmet i fx opholdssteder, døgninstitutioner, sikrede døgninstitutioner og plejefamilier.

Frederiksberg Kommune har indgået driftsoverenskomster med tre selvejende institutioner og aftale om køb af pladser på yderligere en institution beliggende på Frederiksberg, som leverer døgntilbud samt ambulante ydelser inden for området.

Handicapkompenserende ydelser og refusion for dyre enkeltsager

Under aktiviteten afholdes udgifter til handicapkompenserende ydelser som eksempelvis tabt arbejdsfortjeneste, merudgifter ved forsørgelse af børn under 18 år med betydeligt og varigt nedsat fysisk og psykisk funktionsevne, samt udgifter vedrørende hjemmetræningsordninger. Endvidere budgetteres refusioner for særligt dyre enkeltsager. Refusionsordningen er indført for at sikre kommunerne mod meget store udgifter i særligt dyre enkeltsager.

Fællesrådgivningen for Børn og Unge

Familie- og Ungerådgivningen (FUR), som er en del af Fællesrådgivningen, udfører specialiseret psykologisk behandling og undersøgelsesarbejde efter henvisning fra familieafdelingen. FUR varetager desuden den lovpligtige åbne anonyme rådgivning.

Institutioner og pladser

Nedenfor ses en oversigt over institutioner på børneudvalgets område, samt det prognosticerede antal pladser i 2023.

Dagtilbud		
Institutioner og prognosticeret antal pladser i 2023		
Type	Institutioner	Pladser
Dagpleje	1	39
Privat pasning		108
Privat-/puljeinstitutioner	15	390
Vuggestuer	1	46
Børnehaver	1	40
Integrerede institutioner	40	4.665
Særlige dagtilbud	1	34

De 40 integrerede institutioner er fordelt på 22 kommunale daginstitutioner og 18 selvejende daginstitutioner. Vuggestuen og det særlige dagtilbud er kommunale institutioner og børnehaven er en selvejende institution. Af de prognosticerede 4.665 integrerede pladser er 562 skovbørnehavepladser. Efter Lindehusets lukning fra maj 2023 vil der være 21 kommunale institutioner, og 512 skovpladser.

Børn, unge og familier i udsatte positioner		
Institutioner og prognosticeret antal pladser i 2023		
Type	Institutioner	Pladser/enheder
Anbringelser:		
Døgnpladser for børn og unge	1	11
Hybler	1	5
Lejlighed eller hybelplads kombineret med kontaktpersonforløb	1	12
Forebyggende foranstaltninger:		
Døgnophold for familier	1	6
Familievejledning	1	34
Ambulant familiebehandling	1	71
Kontaktperson til unge og deres familier	1	56

Frederiksberg Kommune har driftsoverenskomst med tre selvejende institutioner, som leverer ydelser inden for døgnophold og forebyggende indsatser. Det er Allégården, Bülowvej, samt Ungdomspensionen på Jens Jessens Vej. Derudover er der indgået en købsaftale med Josephine Schneiders Hus om køb af 8 døgnpladser. Sidstnævnte er ikke medtaget i ovenstående tabel. Med de ændrede aftaler der i 2021 er indgået med de selvejende institutioner, er der fremadrettet færre døgnpladser til rådighed end tidligere, og kapaciteten på de forebyggende foranstaltninger er gjort mere fleksibel, for at sikre, at kapaciteten modsvarer det aktuelle behov.

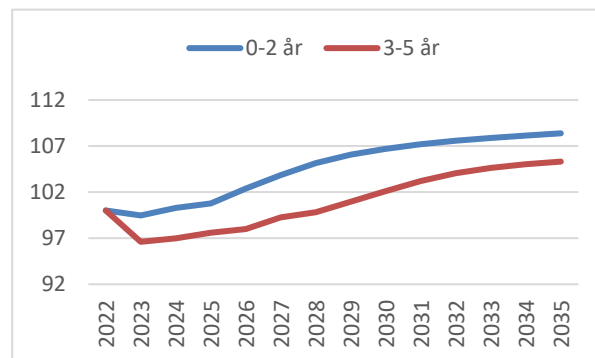
Udvalgets strategiske tiltag og udfordringer

Demografisk udvikling

Befolkningsprognose 2022 viser, at der i 2022 og 2023 sker et fald i børnetallet, hvorefter børnetallet

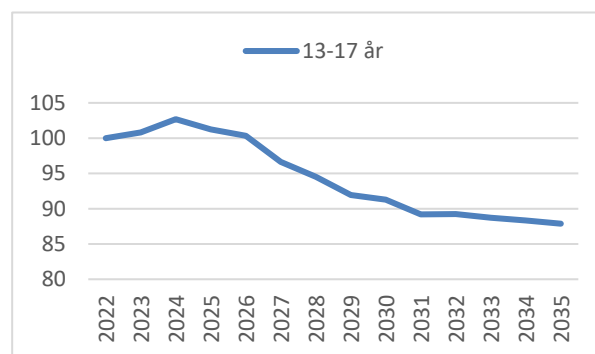
igen forventes at stige frem mod 2035. Faldet i børnetallet er størst for de 3-5 årige mellem 2022 og 2023.

Figur 1 - Indekseret udvikling i antallet af børn

Kilde: Frederiksberg Kommunes Befolkningsprognose 2022.

Figur 2 – Indekseret udvikling i antallet af 13-17 årige

Kilde: Frederiksberg Kommunes Befolkningsprognose 2022.

Befolkningsprognosen for 2022 viser endvidere, at der i de kommende år forventes en stigning i antallet af 13-17 årige, hvilket er den aldersgruppe, som statistisk medfører de højeste udgifter på det specialiserede børneområde.

Tiltag på dagtilbudsområdet

Med budgettet for 2020 godkendte kommunalbestyrelsen indsatsen "Markant flere hænder", som vedrører øgede normeringer på 3 børn pr. voksen i vuggestuerne og 6 børn pr. voksen i børnehaverne samt en medarbejderfordeling med 60% pædagoger og 40% pædagogmedhjælpere. Med budgettet for 2021 og 2022 blev målet om normeringer fremrykket til 2022 og en række indsatser blev be-

sluttet med henblik på at understøtte, at normeringsløftet på bedste vis omsættes i øget kvalitet gennem en samlet strategi for kvalitet i dagtilbud.

Med "Strategi for kvalitet i dagtilbud" arbejdes der med en række delprojekter, som hver især medvirker til at styrke kvaliteten og give en retning for arbejdet i dagtilbuddene. Udover øgede normeringer og fordelingen mellem pædagoger og pædagogmedhjælpere, arbejdes der i strategien med udviklingen af en ny tilsynsramme, herunder de pædagogiske læreplaner; sprogstrategi; sygefravær; rekruttering og fastholdelse af medarbejdere; samarbejder med Københavns Professionshøjskole om blandt andet sporskiftemodellen og styrkede praktikforløb samt fysiske læringsmiljøer.

Nedbringelse af sygefravær

Som en del af "Strategi for kvalitet i dagtilbud" i Frederiksberg Kommune er det et mål at nedbringe sygefraværet. Fokus omfatter fortsat ledelsesmæssig opfølgning på fravær og trivselsfremmende indsatser og fokus på tilbagevenden til arbejde. I budgetperioden arbejdes der med at nedbringe sygefraværet ved bl.a. at arrangere temadage for institutionernes MED-udvalg, der skal sætte fokus på det fysiske og psykiske arbejdsmiljø, og på, hvad der helt konkret kan gøres for at forbedre arbejdsmiljøet lokalt. Nedbringelse af sygefraværet medvirker til at udvikle og fastholde den pædagogiske kvalitet ved at øge tilstedeværelsen.

Tiltag på det familiesociale område

Styrkelse af det familiesociale område

Familieafdelingen afslutter med udgangen af 2022 samarbejdet med "Den Permanente Task Force", som er et rådgivningsforløb i samarbejde med Socialstyrelsen, VISO og Ankestyrelsen. Erfaringerne fra forløbet vil fortsat være i fokus i budgetperioden, herunder bl.a. det fortsatte arbejde med sikring af lovmedholdelighed og socialfaglig kvalitet i sagsbehandlingen. På den baggrund fastholdes den øgede normering til myndighedssagsbehandling i familieafdelingen.

Derudover vil der i budgetperioden blive arbejdet med at styrke en mere systematisk inddragelse af børn/unge og netværk, samt at omstille til en tidligere forebyggende indsats.

I forhold til den tidlige forebyggende indsats blev der i 2021 udarbejdet en fælles tværgående indsatsstrappe for hele Børne- og Ungeområdet med knap 100 indsatser samt udarbejdet en trivselslineal til brug for dialogen med forældre og fagpro-

fessionelle. Der vil i budgetperioden fortsat blive arbejdet med forankringen af disse værktøjer i det tværfaglige samarbejde på tværs af børne- og ungeområdet.

I 2023 skal dele af den politiske reformaftale "Børnene først" implementeres. Med aftalen lægges bl.a. op til, at sagsbehandlingen tilrettelægges så børn og unge får mulighed for en mere vidtrækkende formel partsinddragelse.

I budgetperioden vil der endvidere blive udarbejdet oplæg til en ny strategi for anbringelsesområdet i Frederiksberg Kommune, som skal understøtte, at flere børn og unge kan anbringes i netværk og plejefamilier frem for på opholdssteder og døgninstitutioner. Derudover vil der i budgetperioden også blive udarbejdet en strategi vedrørende forebyggelse af anbringelser. Disse strategier skal medvirke til at styrke den forebyggende tidlige indsats.

Fælles ungeindsats

Der er i Frederiksberg Kommune formuleret en fælles retning for ungeindsatsen, der indeholder en række delmål i forhold til at få flere unge i uddannelse og arbejde. Indsatsen skal understøttes af et tæt samarbejde mellem familieafdelingen og ungecentret. Nøgleordene er én tovholder/kontaktperson og én samlet plan for den unge med udgangspunkt i at de mest sårbare unge skal opleve en bedre koordinering og samlet indgang til samarbejdet med alle relevante kommunale indsatser. I budgetperioden vil der blive arbejdet med at etablere en erhvervsklasse på 8. og 9. klassetrin, en styrket fokuseret overgang fra folkeskole til ungdomsuddannelser.

Styrket styringsgrundlag

I budgetperioden arbejdes der videre med implementeringen af digital understøttelse af økonomistyringen på det specialiserede børneområde.

Udvalgets økonomi

Drift	
Mio. kr. netto	2023
Dagtilbud mv.	207,4
Børn, unge og familier i udsatte positioner	7,1
Fællesrådgivningen for Børn og Unge	-10,1
Merudgiftsydelser og tabt arbejdsfortjeneste m.v.	512,5
I alt	716,9

I forhold til sidste års budget er budgettet reduceret med 18,2 mio. kr.¹ Dette dækker over en reduktion på 15,6 mio. kr., som allerede var indarbejdet i sidste års budget, samt en reduktion på 2,7 mio. kr. som vedrører nye ændringer.

En specifikation af samtlige nye ændringer til budget 2023 kan findes i bilaget "Driftsspecifikation" i de tekniske budgetbemærkninger.

Budgetforlig

I budget 2023 er vedtaget effektiviseringer for samlet 3,7 mio. kr., som vedrører følgende emner.

Frederiksberg Kommune har i de kommende år flere pladser i dagtilbuddene, end der er behov for. Derfor er der i budget 2023 foretaget en tilpasning af kapaciteten på dagtilbudsområdet. Konkret betyder det, at den kommunale daginstitution Lindehuset samt de dertilhørende pladser i skoven lukkes. Lindehuset er valgt, fordi institutionen har den højeste husleje blandt kommunens daginstitutioner, og det giver dermed den største økonomiske besparelse. Dette initiativ har en effekt på 1,0 mio. kr. i 2023 og 5,4 mio. kr. årligt fra 2024 og frem. Fra 2024 og frem tilbageføres 0,3 mio. kr. til at øge normeringerne i dagtilbuddene.

Fra sommeren 2023 holder daginstitutionerne sommerferielukket i to uger af sommerferien i de uger, hvor der er mindst behov for pasning, og der vil altid være mulighed for pasning af alle børn, der har behov for det i disse uger. Initiativet har en effekt på 0,7 mio. kr. årligt. Fra 2024 tilbageføres besparelsen til kvalitetsløft i dagtilbuddene.

Der foretages en midlertidig ændring af andelen af pædagoger og pædagogmedhjælpere i kommunens daginstitutioner. Det sker sammen med en omlægning af kommunens specialiserede dagtilbud Magnoliahuset til at være et tilbud, hvor der visiteres efter både servicelovens § 32 og efter dagtilbudsloven. Omlægningen betyder, at normeringen i Magnoliahuset ikke længere tæller med i den samlede opgørelse over normeringer i daginstitutioner. For at kunne leve op til reglerne om minimumsnormeringer indenfor budgettet, ændres andelen af pædagoger og pædagogmedhjælpere til

en andel på 50 pct. af hver. Dette betyder en effektivisering på 1,0 mio. kr.

Den generelle rammebesparelse medfører en reduktion af løn- og overheadudgifter for udvalgte institutioner med samlet 1,1 mio. kr. i 2023 fallende til 0,6 mio. kr. årligt fra 2026. Lønudgifterne på dagtilbudsområdet er ikke berørt af rammebesparelsen, da dette område er omfattet af lovkrav om minimumsnormeringer.

Der er i budget 2023 også vedtaget enkelte udvidelser af budgettet. Det er vedtaget, at der gives offentlig adgang til yderligere 11 daginstitutioners legepladser i weekender og på helligdage. Det betyder en budgetudvidelse på 27 t. kr. årligt.

Vedtagne anlægsprojekter

Med budgettet for 2023 er det vedtaget, at oprette et nyt børne- og familievenligt vente- og modtagelsesområde i familieafdelingen. Dette er vigtigt for at understøtte den gode inddragelse af børn og familier i deres sag. Der er afsat 0,5 mio. kr. til dette initiativ.

Anlæg	2023	Samlet overslag
Mio. kr. netto		
Pulje til legepladser/udearealer for dagtilbud*	0,5	
Kapacitetstilpasning	1,8	4,0
Mere børnevenlig modtagelse i familieafdelingen	0,5	0,5
I alt	2,8	

*Note: Puljer er flerårige uden slutdato, hvorfor et samlet overslag ikke er relevant.

Takster

Nedenfor ses taksterne på børneudvalgets område for 2023.

Takster	2023
Kr. pr. måned	
Dagpleje	
Fuldtidstakst	3.379

¹ Af den samlede reduktion skyldes ca. 14,5 mio. kr. lave børnetal og principper for demografiregulering af budgettet.

Takster	
Kr. pr. måned	2023
Deltidstakst, fast	1.521
Deltidstakst, pr. time	38
Vuggestue	
Fuldtidstakst	3.379
Deltidstakst, fast	1.521
Deltidstakst, pr. time	38
Frokosttakst	659
Børnehave	
Fuldtidstakst	1.872
Deltidstakst, fast	894
Deltidstakst, pr. time	20
Frokosttakst	659

Socialudvalget

Udvalgets opgaver

Socialudvalget har ansvaret for at prioritere kommunens aktiviteter på det specialiserede voksenområde. Socialudvalget har ligeledes ansvaret for kommunens boligsociale arbejde og støtte til frivilligt socialt arbejde.

Tilbud til voksne med særlige behov

Aktiviteterne dækker beskyttet beskæftigelse, aktivitets- og samværstilbud, botilbud til hjemløse, behandling af alkohol- og stofmisbrug, botilbud for længerevarende ophold, botilbud til midlertidigt ophold, kontaktperson- og ledsageordninger, borgerstyret personlig assistance (BPA-ordningen), støtte i eget hjem mv. samt særligt tilrettelagt ungdomsuddannelse.

Sociale formål

Dette omfatter merudgifter til voksne med nedsat funktionsevne.

Senblindekurser

Der købes særlige revalideringspladser i andre kommuner, herunder senblindekurser.

Boligsocialt arbejde

Aktiviteterne er med til at sikre, at alle kommunens boligområder er egnede til at danne rammen om et godt liv med høj livskvalitet for beboerne. Der iværksættes tiltag, som skal hjælpe med at forebygge sociale og sundhedsmæssige problemer, men også målrettede indsatser omkring fx arbejdsløshed, kriminalitet og eksklusion.

Støtte til frivilligt socialt arbejde

Aktiviteterne omfatter støtte til frivillige foreninger og organisationer, samt tiltag der understøtter det aktive civilsamfund og frivilligt socialt arbejde.

Institutioner og pladser

Nedenfor ses en oversigt over institutioner på socialudvalgets område samt det prognosticerede antal pladser pr. 1. januar 2023.

Type	Inst.	Pladser
Botilbud med døgndækning for autister	4	38
Botilbud med døgndækning for dobbeltdiagnosticerede	1	21

Type	Inst.	Pladser
Botilbud med døgndækning for udviklingshæmmede	2	35
Botilbud med døgndækning for sindslidende	3	80
Bofællesskaber med hjemmevejledning for udviklingshæmmede	2	26
Botilbud med personale i dagtimerne for sindslidende	4	44
Botilbud med personale i dagtimerne for udviklingshæmmede	1	12
Tilbud til hjerneskadede	1	8
Beskyttet beskæftigelse og aktivitets- og samværstilbud	2	108
Alkohol- og stofmisbrug	1	465
Herbergspladser, akutboliger og opsøgende indsats for hjemløse	6	88
Støtte i eget hjem	1	Visiterede støttetimer

Udover ovenstående køber kommunen pladser i andre kommuner, i regionalt regi mv. svarende til i alt 448 helårspersoner, jf. regnskab 2021.

Udvalgets strategiske tiltag og udfordringer

Med udgangspunkt i den sociale lovgivning, retssikkerhedsloven mv., de langsigtede mål i Handicappolitik og Udsattepolitik, Den Sociale Masterplan samt den Boligsociale Masterplan er der følgende særlige temaer under Socialudvalget:

Udgiftspres på det specialiserede socialområde for voksne

Frederiksberg Kommune er den kommune i landet, der har de laveste udgifter på det specialiserede socialområde set i forhold til indbyggertal. Samtidig oplever Frederiksberg Kommune i disse år, og som de fleste af landets øvrige kommuner, et stort udgiftspres på det specialiserede socialområde.

Med finansloven for 2022 og økonomiaftalen for 2023 mellem stat og kommuner kom der ikke flere midler til socialområdet, men en fælles forståelse af at kommunerne skal blive ved at have fokus på at styre og prioritere udgifterne på området inden for den afsatte ramme. Der findes ingen enkle greb

som løser udfordringerne, og der er behov for et styrket fokus på styring og prioritering på området - i samspil med en høj socialfaglighed.

Det specialiserede voksenområde var udfordret med 24 mio.kr. i merforbrug i 2021 og i 2022 forventes ved 2. forventede regnskab et merforbrug på ca. 11 mio. kr. For så vidt angår 2023 forventes et fortsat pres på økonomien. For at modvirke udgiftsudviklingen er der fokus på en investeringstilgang i regi af Den Sociale Masterplan.

Som led i den økonomiske styring arbejder forvaltningen løbende på at løse det stigende udgiftspres, der ses på det specialiserede socialområde. Dette sker blandt andet via Den Sociale Masterplan, der forelægges politisk én gang årligt. Fokus i masterplanen er at sikre den optimale kobling af faglig kvalitet, byggeri og økonomi på kort og længere sigt.

Den Sociale Masterplan

Den faglige, økonomiske og bygningsmæssige konsolidering på det specialiserede socialområde styres og prioriteres gennem Den Sociale Masterplan. De socialpolitiske pejlemærker sætter retning for, hvordan kommunen bevilger støtte til voksne med særlige behov.

Det er vigtigt at prioritere lokale kvalitetsløsninger ud fra et nærhedsprincip og samtidig sørge for, at indsatsen ikke er mere omfattende, end der er behov for. Herunder også at tænke velfærdsteknologi ind, hvor det centrale udgangspunkt er, at teknologi og faglighed skal understøtte hinanden.

Krumtappen i Den Sociale Masterplan er at styre kapaciteten og kvaliteten af bygningsmassen for at give plads til at rumme dels borgere fra nedslidte egne tilbud og dels borgere fra dyre tilbud i andre kommuner. Der etableres tilbud, som videreudvikler den eksisterende faglighed og dermed øger kvaliteten i Frederiksberg Kommunes tilbud. Samtidig sikres en samlet effektivisering.

I det rehabiliterende perspektiv er det målet, at den enkelte borger mestrer eget liv og er mest mulig selvhjulpne. For at hjælpe på vej er det vigtigt, dels at der er kvalitet i sagsbehandlingen, så borgernes retssikkerhed sikres, dels at der hele tiden arbejdes på at skabe en koordineret og sammenhængende indsats. For så vidt angår kvaliteten af de trufne myndighedsafgørelser viser de årlige afrapporteringer, at de trufne afgørelser i Ankestyrelsen træffes inden for det gældende lovgrundlag og i overensstemmelse hermed.

Udsatte og hjemløse

Udsattepolitikken har som overordnet mål at sikre, at socialt udsatte borgere får mulighed for at bidrage med deres ressourcer, og at den enkelte borger støttes i at håndtere og nedbryde de barrierer, der begrænser dem i at bidrage og deltage i samfundet på lige fod med andre. De socialt udsatte borgere kan blandt andet være ramt af misbrug, hjemløshed, sindslidelse, dårligt helbred, ringe økonomi samt manglende socialt netværk, og for den enkelte er der ofte tale om en kombination af disse problemstillinger.

Der sættes særligt fokus på strategisk forebyggende indsats for udsatte borgere og på at styrke en koordineret og sammenhængende indsats. Den fremskudte sagsbehandling er eksempel på en proaktiv og opsøgende indsats, som styrker helhedsorienterede løsninger for udsatte borgere. Der er ligeledes særligt fokus på at sikre trygge overgange fra ung til voksen gennem tiltag, som styrker koordination på tværs af forvaltninger for unge med særlige behov. Endelig vil der med den kommende omlægning af hjemløseområdet være et styrket fokus på Housing First-indsatser, hvor en fast bolig og sociale indsatser går hånd i hånd.

Social bæredygtighed og boligsociale indsatser

Frederiksberg skal være en mangfoldig by, og kommunen vil understøtte alle generationers muligheder for at have en høj livskvalitet i hverdagen. Det handler om at udvikle tilbud, faciliteter og rum, og om at fremme den sociale sammenhængskraft ved at skabe rammer for fællesskaber og relationer på tværs af generationer. Desuden er det en del af Frederiksbergstrategien, at Frederiksberg skal være en socialt bæredygtig by, som kan inkludere alle borgere og give plads til alle. Den sociale bæredygtighed skal blandt andet understøttes gennem en stærk integrationsindsats og ved at gennemføre områdefornyelse, boligsociale indsatser og helhedsplanlægning i byområder, hvor der er brug for særlig opmærksomhed for at skabe positiv udvikling.

Med budget 2021 blev det besluttet, at der skulle forelægges en samlet plan for den boligsociale indsats. Den Boligsociale Masterplan 2023 - 2026 udgør den strategiske ramme for kommunens boligsociale arbejde samt i den forbindelse arbejdet med boliganvisning, boligsociale indsatser og sammenhængen til det strategiske samarbejde med de almene boligorganisationer og det tværfaglige arbejde i kommunen.

Integration

Socialudvalget har ansvaret for den umiddelbare forvaltning af kommunens opgaver på integrationsområdet for så vidt angår integrationspulje og -priser. Socialudvalget har derudover selvstændigt ansvar i forhold til tilvejebringelse af varige boliger til nyankomne flygtninge, idet flygtninge er en gruppe som prioriteres i den boligsociale anvisning. Øvrige udgifter relateret til flygtninge indgår under de relevante øvrige fagudvalg.

Udvalgets økonomi

Drift	
Mio. kr. netto	2023
Integrationsindsats	0,7
Boligsocialt arbejde mv.	6,2
Tilbud til voksne med særlige behov	459,3
Senblindekurser mv.	0,5
Sociale formal	2,1
Støtte til frivilligt socialt arbejde mv.	5,4
I alt	474,2

I forhold til sidste års budget er budgettet forøget med 9,9 mio. kr. Dette dækker over en reduktion på 7,7 mio. kr., som allerede var indarbejdet i sidste års budget, og en forøgelse på 16,6 mio. kr. som vedrører nye ændringer.

En specifikation af alle nye ændringer til budget 2023 kan findes i bilaget Driftsspecifikation i de tekniske budgetbemærkninger.

Budgetforlig

I budget 2023 er vedtaget bruttoeffektiviseringer (idet forudsatte investeringer er beskrevet under Magistraten) for samlet ca. 6,0 mio. kr. i 2023, som vedrører følgende emner:

Ved at tilføre ressourcer til myndighedssagsbehandlingen (se afsnit under MAG) forudsættes en bruttobesparelse på udgifterne til ophold på botilbud, merudgiftsydelse og BPA-ordninger på ca. 2,7 mio. kr. i 2023 og 3 mio. kr. i 2024.

Der gennemføres en midlertidig nedjustering af puljen til frivilligt socialt arbejde på 0,4 mio. kr. i 2023.

Budgettet til vikarer på sociale tilbud reduceres med 0,3 mio. kr. årligt fra 2023.

Endelig medfører den generelle rammebesparelse en reduktion af Socialafdelingens løn- og overheadudgifter på ca. 2,6 mio. kr. i 2023 faldende til ca. 1,3 mio. kr. årligt fra 2026.

I budget 2023 er herudover vedtaget udvidelser for samlet 3,6 mio. kr. i 2023, som vedrører følgende emner.

Der afsættes 2 mio. kr. i 2023 og 2024 og 1 mio. kr. årligt i 2025 og frem til investering i den boligsociale indsats og det strategiske arbejde, som er indeholdt i den Boligsociale Masterplan.

Udover det eksisterende tilskud afsættes 0,3 mio. kr. årligt i 2023 og 2024 til Netværksstedet Thorvaldsen.

Der afsættes 0,3 mio. kr. årligt i 2023 og 2024 til TUBA til fortsat at prioritere den ekstra hjælp til unge, der vokser op under vanskelige kår i familier med alkohol- eller misbrugsproblemer.

Der afsættes 1 mio. kr. i 2023 og 0,5 mio. kr. i 2024 til at iværksætte foranalyser af en række anlægsprojekter på socialområdet med fokus på "Frederiksberg flytter på landet", et nyt botilbud i landlige omgivelser, og ekstra aktivitets- og samværspladser, der forudsættes etableret i samarbejde med den pågældende placeringskommune.

Vedtagne anlægsprojekter

Anlæg	Samlet overslag	
Mio. kr. netto	2023	
Istandsættelse af Frydendalsvej 13 til nye funktioner	5,4	5,4
Den Sociale Masterplan – Ny Søndervang og Bakkegården	0,3	4,9
I alt	5,7	

Miljø-, Bynatur- og Mobilitetsudvalget

Udvalgets opgaver

Miljø-, Bynatur- og Mobilitetsudvalget (MBMU) varetager forvaltningen af kommunens myndighedsplanlægningsopgaver samt egenproduktion i henhold til miljø og forsyning, ressourcer og affald, klimatilpasning, bynatur og byrum og trafik og mobilitet

Miljø og forsyning

MBMU er ressortudvalg for kommunens myndighedsvaretagelse på miljøområdet, herunder ift. jord og grundvand, luft, støj, miljøgodkendelser, miljøtilsyn, skadedyrsbekæmpelse, forsyningsvirksomhed mv.

Ressourcer og affald

MBMU har ansvaret for arbejdet med affaldsforebyggelse, genanvendelse samt indsamling og behandling af affald. Planen "Ressource- og Affaldsplan 2026" blev vedtaget i 2021 og danner grundlag for arbejdet.

Frederiksberg Kommune varetager selv i regi af Frederiksberg Renovation (FR) en stor del af affaldsindsamlingen, hvilket giver en række styringsmæssige fordele. Enkelte ordninger varetages af private entreprenører efter udbud, hvor dette vurderes mest fordelagtigt. Selve affaldsbehandlingen varetages af det fælleskommunale selskab ARC og private firmaer i genanvendelsesindustrien.

Klimatilpasning

MBMU varetager også opgaven med at klimasikre Frederiksberg primært over for skybrud, men også med henblik på at håndtere generelt stigende regnmængder og forebygge situationer med usædvanligt voldsomt vejr.

Disse indsatser planlægges i vidt omfang i sammenhæng med byens øvrige udvikling, drift og vedligehold. De såkaldte "skybrudspakker" udgør den løbende planlægning af skybrudsindsatsen.

Bynatur og byrum

Ansvaret for udformning og drift af alle kommunens offentlige byrum, herunder veje, pladser, parker, legepladser, kirkegårde, vandkunst, monumenter mv., hører også under MBMU. Dette arbejde tager afsæt i bl.a. Frederiksberg Kommunes strategi for

bynatur og biodiversitet, træpolitik, arkitekturpolitik og belyningsstrategi.

Byens rum anlægges, drives og vedligeholdes af Frederiksberg Kommune på kontrakter dels med Frederiksberg Gartner- og Vejservice (FGV), dels med eksterne entreprenører.

Trafik og mobilitet

MBMUs sidste ressortområde er trafik og mobilitet. Kommunens trafikopgaver omfatter både kollektiv trafik, herunder særligt kommunens rolle som "trafikkøber" af bustrafik hos Movia, og planlægning af individuel trafik i kommunen gennem udformning af veje, fortove og cykelstier samt drift og anlæg af alle trafik anlæg, forbedringer af trafiksikkerheden og planlægningen af fremtidens bæredygtige mobilitet. Området omfatter også den offentlige parkeringsordning på Frederiksberg.

Udvalgets strategiske tiltag og udfordringer

Klimatilpasning af byen

Frederiksberg Kommune har en særlig rolle ift. at sikre byen mod klimaforandringer. Det viste skaderne i forbindelse med det ekstreme skybrud i 2011. Den tætte by skaber en særlig udfordring, og flere områder af byen er meget udsatte. Klimatilpasningen kræver grundlæggende, at indretningen af byen fortsat sker gennem sammenhængende og nytænkende løsninger.

Styrkelse af Frederiksbergs særlige identitet og byliv

Det er vigtigt for byen, at Frederiksbergs særlige identitet bevares og videreudvikles, for at byen også fremover vil være et attraktivt sted at bo og færdes. Oplevelsen af en grøn, smuk, tryk og sikker by skal fastholdes. Samtidig skal det sikres, at vedligeholdelsesbehovet på veje, cykelstier mv. ikke forøges og dermed bliver dyrere at vedligeholde i fremtiden.

Fokus på bæredygtig trafik

Den begrænsede plads i Frederiksbergs byrum er en stadig stigende udfordring ift. den trafikale planlægning. Et balanceret hensyn til bilister (herunder parkering), cyklister, fodgængere, den kollektive

trafik og nye individuelle transportformer er nødvendigt for at sikre, at kommunen på én gang har en høj mobilitet med et velfungerende kollektivt trafiktilbud og fastholder sin position som en af Danmarks mest cyklende byer.

Det skal være nemt at være elbils-ejer i Danmarks elbilby nr. 1. Frederiksberg er den kommune i landet, der har flest lademuligheder pr. indbygger. Målsætningen om, at der højst må være 250 m. fra hoveddør til nærmeste ladestander er med 97 pct. tæt på at være indfriet. Det er vigtigt fortsat at holde fokus på at sikre, at Frederiksberg er opsøgende ift. udviklingen på elbilområdet og er en vigtig part i arbejdet med rammevilkårene for elbiler.

Inddragelse af borgere og partnerskaber

Investeringer i bylivet handler ikke kun om permanent eller midlertidig infrastruktur. Det handler i høj grad også om at involvere, skabe netværk og råderum for de mennesker, der bor, arbejder og bruger byen. Det er vigtigt at have fokus på, hvad der giver mest effekt for pengene. Borgerinddragelse, frivillighed og nye måder at samarbejde med private aktører på skal tænkes ind i opgavevaretagelsen.

Udvalgets økonomi

Drift	
Mio. kr. Netto	2023
Kirkegårde mv.	1,1
Miljø	7,7
Grønne områder mv.	32,9
Vejvæsen og parkering	-0,8
Kollektiv trafik mv.	61,8
FGV mv.	-5,4
I alt	97,5

I forhold til sidste års budget er budgettet reduceret med 5,2 mio. kr. Dette dækker over en forøgelse på 3,2 mio. kr., som allerede var indarbejdet i sidste års budget, samt en reduktion på 8,4 mio. kr. som vedrører nye ændringer.

En specifikation af de nye ændringer til budget 2023 kan findes i bilaget Driftsspecifikation i de tekniske budgetbemærkninger.

Budgetforlig

I budget 2023 er vedtaget effektiviseringer for samlet 0,7 mio. kr. - som vedrører følgende emner. Samarbejdet med Dansk Cykel Union vedr. afhol-

delse af PostNord – Danmark Rundt opsiges, hvorved der spares driftsudgifter til afspærring af byrum mv. på 0,3 mio. kr. Endvidere reduceres og afskaffes nogle af de mest energiforbrugende tiltag i byrummet, herunder effektbelysning, således at der opnås en besparelse på 0,4 mio. kr.

I budget 2023 er herudover vedtaget udvidelser for samlet 1,0 mio. kr., som vedrører følgende emner.

Indsatsen for korrekt klassificering og behandling af bygge- og anlægsaffald fortsættes i yderligere to år, udgørende 0,2 mio. kr.

Som en del af en borgerdreven grøn omstilling afsættes der i to år 0,2 mio. kr. årligt til "Det bæredygtige forsamlingshus", dette bakkes yderligere op af en pulje til grønne tiltag, mere bynatur og klima, som blandt andet kan søges af borgerne til grønne initiativer. Puljen udgør 0,7 mio. kr. årligt.

Endelig er der afsat midler til varigt at ansætte to ekstra cityassistenter, for at bibeholde den såkaldte tryghedsvagtordning på det nuværende niveau, hvor cityassistenterne medvirker til at skabe øget tryghed og forebygge kriminalitet. Udgifterne hertil er gebyrfinansierede, og således udgiftsneutrale.

Vedtagne anlægsprojekter

Anlæg		
Mio. kr. netto	2023	Samlet overslag
Klimatilpasningsprojekter i samarbejde med FF (Skattefinansieret)	33,5	-
Parkeringskælder under pladsen bag rådhuset	9,8	18,7
Pulje til offentlige legepladser*	0,8	-
Pulje til projektledelse vedr. klimatilpasning – Miljø*	1,9	-
Pulje til projektledelse vedr. klimatilpasning – Trafik og Byrum*	4,1	-
Pulje til renovering af vejbelysning*	2,0	-
Pulje til Trafikhandlingsplan: Forbedret trafiksikkerhed*	3,0	-
Pulje Trafikhandlingsplan: udbygning af cykelstier	0,0	-
Rolighedsvej Bycampus parker - Areal vest for den Grønne sti	0,0	4,5
Rolighedsvej Bycampus parker - skybrudspark	0,0	4,5

Anlæg	Mio. kr. netto	2023	Samlet overslag
Rolighedsvej Bycampus stræder - stræde syd		0,0	2,1
Spildevandsplan 2019-2031*		0,4	2,8
Trafikhandlingsplan: udbygning af cykelstier – Vodroffsvej		1,6	10,0
Trafikhandlingsplan: udbygning af cykelstier - Jens Jessens Vej		1,0	7,5
Trafikhandlingsplan: udbygning af cykelstier - Platanvej		2,0	12,8
Udvidelse af miljøzone med variablebiler		0,2	1,7
Energibesparelse i byrummet		0,1	0,1
Pulje til anlæg af P-pladser iht. regler om parkeringsfond		0,0	-
Etablering af areal i stedet for en Ny idrætshal på Rolighedsvej		3,0	3,0
Bynatur og biodiversitet		1,5	-
Photokatalyserende belægninger		0,2	-
Pulje til fortovsrenovering*		1,0	-
Pulje til tilplantning af vejtræer*		1,0	-
Pulje til udlægning af nyt slidlag*		8,5	-
Pulje til vedligehold af kirkegårde*		1,0	-
I alt		76,6	

*Note: Puljerne samt klimatilpasning er flerårige uden slutdato, hvorfor et samlet overslag ikke er relevant.

Takster

Nedenfor ses udvalgte takster på Miljø-, bynatur og mobilitetsudvalgets område.

Takster	Kr.	2023
Beboerlicens, miljø-/energiklasse A-G, per år		290
Beboer med firmabil, per måned		500
Erhvervsparkeringslicens til p-zonen, per år		1.265
Dagsbillet		90
Stadeplads ved loppemarked:		
Lille		420
Stor		700

Brugerfinansieret område

Ud over de skattefinansierede opgaver, som er beskrevet tidligere, dækker udvalget også renovationen, der er brugerfinansieret. Hertil kommer forsyningens bidrag til afdrag på klimainvesteringer foretaget i samarbejde med kommunen.

Frederiksberg Kommune varetager renovationsområdet i en bestiller-udfører model, hvor opgaven med affaldsindsamling den 1. november 2010 blev hjemtaget, hvorefter størstedelen af renovationsopgaven udføres i kommunalt regi hos Frederiksberg Renovation. Opgaverne vedrørende indsamling af restaffald fra mobilsug og indsamling af glas er udliciteret til en privat renovatør.

Det brugerfinansierede områdes økonomi

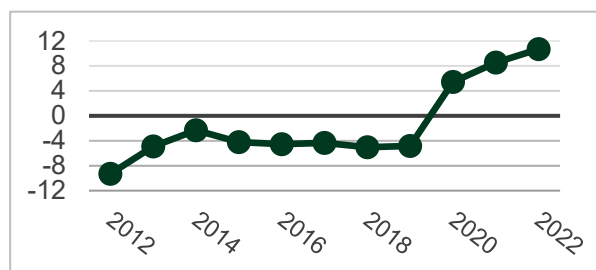
Renovationen er takstfinansieret og skal "hvile i sig selv". Det vil sige, at indtægter og udgifter set over en årrække skal balancere.

Drift	
Mio. kr. netto	2023
Renovation	-5,6
Klimatilpasning	0,2
I alt	-5,4

Affaldsområdets mellemværende med kommunen	
Mio. kr.	
Primo 2022	10,7
Driftsbudget	4,5
Anlægsbudget	0,0
Forventet ultimo 2022	15,2

Note: Positive tal svarer til kommunens tilgodehavende, mens negative svarer til kommunens gæld.

Figur 1 - Renovationens mellemværende med kommunen primo året (i mio. kr.)

Som det fremgår af figuren ovenfor har mellemværendet i perioden 2012-2022, bevæget sig fra ca. - 9,3 mio. kr. til ca. 10,7 mio. kr. Positivt mellemværende betyder et midlertidigt udlæg fra kommunens kassebeholdning til den takstfinansierede renovation.

Arbejdsmarkeds-, Vækst- og Uddannelsesudvalget

Udvalgets opgaver

Budgettet på Arbejdsmarkeds-, Vækst- og Uddannelsesudvalgets område omfatter kommunens forsørgelsesydelse og indsatser, der retter sig mod borgernes relationer til arbejdsmarkedet, erhvervsindsatsen samt unge- og uddannelsesvejledning.

Udvalget har ansvaret for kommunens aktiviteter og indsatser på beskæftigelsesområdet med henblik på, at kommunens borgere opnår og fastholder selvforsørgelse.

Den aktive beskæftigelsesindsats

Aktiviteten omfatter udgifter til aktivering og indsatser for ledige, herunder kommunens egne tilbud til ledige hos F86. Endvidere er udgifter til hjælpemidler, uddannelsespuljer og befordring omfattet af aktiviteten.

Forsørgelsesydelse

Aktiviteten omfatter udgifter til forsørgelsesydelse, hvilket dækker over udgifter til a-dagpenge, kontant- og uddannelseshjælp mv., løntilskud, seniorjob, servicejob, revalidering, fleksjob, ressourceforløbsydelse, ledighedsydelse, førtidspension og seniorpension, sygedagpenge, boligydelse og bolig-sikring og personligt tillæg til pensionister.

Integrationsområdet

Aktiviteten omfatter udgifter til integrationsprogram og integrationsforløb for flygtninge og familiesammenførte til flygtninge samt selvforsørgelses- og hjemrejseydelse mv. Endvidere indeholdes udgifterne til danskuddannelse for voksne udlændinge.

I 2022 blev den midlertidige boligindplacering af flygtninge flyttet fra Socialudvalget til Arbejdsmarkeds-, Vækst og Uddannelsesudvalget, som også omfatter velkomst/delebolig-værterne, der er ansat i center for integration i arbejdsmarkedsafdelingen.

Ungdomsuddannelse og vejledning

Aktiviteten omfatter uddannelsesvejledningen i regi af Ungecentret samt kommunens medfinansiering af udgifter vedrørende FGU - forberedende grunduddannelse.

Erhvervsindsats

Som led i den nye styrelsesvedtægt er den mere driftsorienterede del af erhvervspolitikken flyttet til

Arbejdsmarkeds-, Vækst, og Uddannelsesudvalget. Det er Center for Erhverv, der er understøttende center i Arbejdsmarkedsafdelingen med løsninger og opgaver, der tager udgangspunkt i virksomhedernes efterspørgsel.

Udvalgets strategiske tiltag og udfordringer

Færrest mulige borgere på offentlig forsørgelse er det overordnede mål, hvilket betyder, at Beskæftigelsesindsatsen på Frederiksberg skal bidrage til, at flest mulige borgere i den erhvervsaktive alder opnår og fastholder tilknytning til arbejdsmarkedet.

Konjunkturafhængighed

Det er et grundvilkår for kommunerne, at udgifterne til forsørgelsesydelse og beskæftigelsesindsatsen er konjunkturafhængige. Desuden har coronapandemien de seneste par år påvirket ledigheden og medført periodevise nedlukninger i samfundet.

Gennem budgetgarantien kompenseres kommunerne under ét for stigende udgifter på en række områder, der er afhængige af konjunkturerne. Frederiksberg Kommune bærer således ikke den økonomiske risiko ved et stigende antal borgere på offentlig forsørgelse alene. Omvendt vil Frederiksberg Kommune heller ikke få gevinsten for sig selv, når antallet af borgere på offentlig forsørgelse falder igen.

Implementering af reformer

Arbejdsmarkedsområdet har gennem de seneste år været præget af mange reformer og større ændringer af de lovgivnings- og styringsmæssige rammevilkår: Reform af førtidspension og fleksjob (2013), Kontanthjælpsreformen (2014), Sygedagpengereformen (2014), Beskæftigelsesreformen (2015), Refusionsreformen (2016), Jobreformens første fase (kontanthjælpsloft og 225-timers reglen) (2016), Dagpengereform (2017), Danskuddannelsesomlægning, udbudskrav (2018), Love om den forberedende grunduddannelse (2018), Forklaring af den aktive beskæftigelsesindsats (2019), ændring af betaling for danskuddannelse (2020), nye sanktioneringsregler (2020), justering af ressourceforløb (2020), ret til tidligere pension (2020), delaftale om nytænkning af beskæftigelsesindsatsen (2021), nyt kontanthjælpssystem (2022) og endelig anden delaftale om nytænkning af beskæftigelsesindsatsen (2022).

Implementeringen af reformerne påvirker rammerne og vilkårene for den kommunale beskæftigelsesindsats og er samtidig en udfordring for organisationen. Det kræver ressourcer og opmærksomhed at sikre en succesfuld implementering af de mange reformer i form af vejledning og uddannelse af medarbejdere og ledere, omlægning af IT-værktøjer, styrket tværgående koordinering, information til borgere mm.

Integration

Et fortsat vigtigt område i de kommende år vil være den fortsatte modtagelse og integration af nye flygtninge og familiesammenførte. Krigen i Ukraine har medført store flygtningestrømme i Europa. I forhold til krigen i Ukraine er der vedtaget en lov, som giver midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine. Det betyder, at fordrevne fra Ukraine hurtigt vil kunne blive en del af det danske samfund med adgang til uddannelse, sundhedsydelser og arbejdsmarkedet.

Der er særligt fokus på integration på arbejdsmarkedet som en væsentlig del af integrationen i det danske samfund.

I Frederiksberg Kommune er der iværksat en målrettet indsats for styrket selvforsørgelse for målgruppen i form af branchepakker, hvor borgernes vej mod arbejdsmarkedet og valg af branche kan ske i en række korterevarende praktikophold.

Unge godt på vej

Ungeindsatsen er et højt prioriteret område i Frederiksberg Kommune, hvilket kommer til udtryk i planen Unge godt på vej. Også på nationalt plan er der fokus på ungegruppen.

Målet på ungeområdet i Frederiksberg Kommune er en fælles ungeindsats og udviklingen af et konsolideret ungecenter med én indgang, et mål, en fælles plan og en kontaktperson for den 15-29 årige.

I Frederiksberg Kommune er der særligt fokus på at motivere de unge til at tage en uddannelse, og på den måde forebygge, at de unge havner på kontanthjælp, uddannelseshjælp eller lignende. Der er ligeledes fokus på støtte til fastholdelse i uddannelsen, særligt med henblik på de unge, der er identificeret som værende i risikogruppen. Indsatserne er differentierede, så de rammer de særlige behov, der knytter sig til de meget forskellige grupper, herunder uddannelsesmodtagere, unge med psykiske eller sociale problemer osv. inden for den samlede gruppe af unge.

Uddannelsesindsatsen for unge er et væsentligt element i beskæftigelsesindsatsen, hvilket stiller krav til jobcentrenes indsats, kompetencer og værktøjer. På den baggrund er der afsat ressourcer til fastholdelsesinitiativer på uddannelsesinstitutionerne samt midler til netværksdannelse og opsøgende vejledning mellem ungecentret og andre aktører i og uden for kommunen, for at fastholde unge, der er i fare for at falde ud af uddannelsessystemet.

Ungeindsatsen har de seneste år været en politisk høj prioritet i Frederiksberg Kommune, hvilket også afspejles i den strategiske prioritering af ungeindsatsen, der beskrives i Frederiksberg Kommunes implementering af lov om kommunal ungeindsats (KUI). Det overordnede mål er, at alle 25-årige skal have gennemført en uddannelse, være i uddannelse eller være i beskæftigelse. Det overordnede mål nedbrydes i tre specifikke mål, som udspringer af nationale mål:

Mål 1:

Nationalt: I 2030 skal mindst 90 % og i 2025 mindst 85 % af de 25-årige have gennemført en ungdomsuddannelse

Frederiksberg: Andelen af unge på Frederiksberg, der har gennemført en ungdomsuddannelse, stiger med 0,54 pct-point årligt frem mod 2030 (2018 tal)

Mål 2:

Nationalt: I 2025 skal mindst 30 % af de unge vælge en erhvervsuddannelse som 1. prioritet efter 9./10. klasse

Frederiksberg: 10 % af de unge skal vælge en erhvervsuddannelse i 2025

Mål 3:

Nationalt: I 2030 skal andelen af unge op til 25 år uden tilknytning til uddannelse eller arbejdsmarked være halveret, og i 2025 skal andelen være reduceret med 25 %

Frederiksberg: Antallet af unge på Frederiksberg uden tilknytning til uddannelse og beskæftigelse falder med 3,5 % årligt (2016 tal)

Vækst og jobskabelse

Siden 2014 har virksomhedsvendte initiativer været et særligt fokusområde i beskæftigelsesindsatsen på Frederiksberg.

Formålet er at målrette en række initiativer, så de understøtter virksomhedernes behov for service og kvalificeret arbejdskraft og derigennem bidrager til, at der skabes vækst og jobs. I den sammenhæng arbejdes der løbende med en række strategiske områder og forslag til konkrete indsatser med henblik på politiske prioriteringer heraf.

For perioden 2022-2025 er disse strategiske indsatsområder indeholdt i planen "Vækst og jobskabelse på Frederiksberg". Planen er formuleret ultimo 2021, hvilket forklarer, at et af fokusområderne er den måde, rammerne for beskæftigelsesindsatsen er under pres som følge af, at kommunens virksomheder har været hårdt ramt af coronakrisen.

Planen indeholder den overordnede langsigtede målsætning om at "der skabes flere job for frederiksbergborgere på Frederiksberg og i hovedstadsområdet ved at understøtte virksomhedernes rammevilkår, arbejdskraftbehov og potentialer for økonomisk, social og bæredygtig vækst".

Udvalgets økonomi

Drift	
Mio. kr. netto	2023
Den aktive beskæftigelsesindsats	116,6
Forsørgelsesydelse	1.067,8
Integrationsområdet	43,3
Ungdomsuddannelse og vejledning	25,2
Erhverv	4,0
I alt	1.256,83

I forhold til sidste års budget er budgettet reduceret med 36,8 mio. kr. Dette dækker over en reduktion på 3,0 mio. kr., som allerede var indarbejdet i sidste års budget, og en reduktion på 33,9 mio. kr., som vedrører nye ændringer.

En specifikation af de nye ændringer til budget 2023 kan findes i bilaget Driftsspecifikation i de tekniske budgetbemærkninger.

Budgetforlig

I budget 2023 er vedtaget effektiviseringer for samlet 14,2 mio. kr., som vedrører følgende emner.

Den generelle rammebesparelse medfører en reduktion af løn- og overheadudgifter på udvalgets område med samlet 0,7 mio. kr. i 2023 faldende til 0,47 mio. kr. årligt fra 2026.

Der gennemføres en varig budgetforbedring på 7,4 mio. kr. årligt som følge af, at den lave ledighed reducerer behovet for vejlednings- og opkvalificeringstilbud til kommunens ledige. Udviklingen i den forudsatte ledighed vil blive fulgt tæt, så Frederiksberg Kommune ikke kommer på bagkant, hvis konjunkturerne udvikler sig anderledes end forventet.

En videreførelse af initiativet med Socialstyrelsen om ungeguiderne vil indebære en forventelig besparelse på forsørgelsesudgifterne svarende til ca. 2,5 mio. kr. i 2023 og 0,7 mio. kr. i 2024.

Endelig vil reducerede beskæftigelsestilbud indebære, at budgettet til tilbud inden for "Tilbudsviften" reduceres med 3,6 mio. kr. i 2023, 2,7 mio. kr. i 2024, og 1,8 mio. kr. i 2025.

Udover de nævnte effektiviseringer kommer en yderligere reduktion af Arbejdsmarkedsafdelingens budget på 5,4 mio. kr. i 2023 stigende til 12,4 mio. kr. i 2024 og frem til medfinansiering af den landspolitiske aftale om ret til tidlig pension (anden delaftale om finansiering af Arne-pension). Det er aftalt, at midlerne reserveres, indtil der forelægges en særskilt politisk behandling af konsekvenserne af anden delaftale, der fuldt ud modsvarer reduktionen i beskæftigelsesindsatsen.

Sundheds- og Forebyggelsesudvalget

Udvalgets opgaver

Sundheds- og Forebyggelsesudvalget har ansvaret for kommunens generelle sundheds- og forebyggelsesinitiativer, herunder forebyggelsesopgaver rettet mod særlige målgrupper. Udvalget har også det tværgående ansvar for kommunens sundhedspolitik.

Generel forebyggelse

Forebyggelse omfatter generelle sundheds- og forebyggelsesinitiativer, som er forankret i Forebyggelsesområdet.

Aktiviteterne omfatter bl.a. forebyggelseskampanjer, forebyggende hjemmebesøg, rehabilitering målrettet borgere med kræft og kronisk sygdom, borgerrettet forebyggelse med fokus på rygning, alkohol, motion, mental og seksuel sundhed, partnerskaber med ungdomsuddannelserne om forebyggelse, samt nationalt og internationalt samarbejde i regi af hhv. sund by netværket og WHO Healthy Cities.

Sundhedstjenesten

Sundhedstjenesten yder generel sundhedsfremmende og forebyggende indsats og individorienterede indsatser, der specielt tager sigte på de svage stillede børn og unge. Indsatserne omfatter graviditetsbesøg, hjemmebesøg til nybagte forældre, mødregrupper, Fars legestue, skolesundhedspleje herunder indskolingsundersøgelsen samt rådgivning af kommunale institutioner.

Børne- og ungelægen deltager i det kommunale forebyggende sundhedsarbejde for børn og unge, herunder udskolingsundersøgelsen i 9. klasse.

Kommunal tandpleje

Tandplejen tilbyder vederlagsfri forebyggende og behandlende børne- og ungdomstandpleje til personer under 22 år. Med virkning fra 1. juli 2022 er de 18-21-årige, som noget nyt, også omfattet af den vederlagsfri børne- og ungdomstandpleje. Ordningen indføres gradvist med en årgang ad gangen, således at den er fuldt indfaset i 2025. Omsorgstænder tilbyder til personer, der på grund af kronisk nedsat førlighed eller vidtgående fysisk eller psykisk handicap kun vanskeligt kan udnytte de almindelige tandplejetilbud. Specialtandpleje tilbydes til personer med betydelig og varig nedsat funktionsevne. Fra 2020 er kommunens

tandpleje udvidet med socialtandplejen, som tilbyder vederlagsfri behandling til særligt socialt udsatte personer, eksempelvis hjemløse.

Indsatsen sker både som individuelle behovsorienterede tiltag fx forebyggelse, undersøgelser og alle former for tandbehandlinger og som gruppeorienterede sundhedsfremmende tiltag. Eksempelvis gennemføres klasseundervisning på skolerne, med emner som kost, caries (huller i tænderne), tandkødsbetændelse, erosioner (syreskader på tænderne), brugen af tobak og snus mm., ligesom plejepersonalet omkring de ældre borgere undervises og der gives relevant sparring.

Aktivitetsbestemt medfinansiering

Omfatter den kommunale medfinansiering, hvilket vil sige delvis finansiering af borgernes brug af regionale sundhedsydelse. Det drejer sig blandt andet om behandling på hospital, behandling i psykiatrien, konsultation hos alment praktiserende læge samt konsultation hos privatpraktiserende speciallæge.

Udvalgets strategiske tiltag og udfordringer

Sundheds- og Forebyggelsesudvalgets fire spor

Sundheds- og Forebyggelsesudvalgets opgaver følger fire gensidigt afhængige spor.

Spor 1. Kommunens sundhedspolitik

Opgaven med kommunens sundhedspolitik og udarbejdelse, implementering og opfølgning på tilhørende handleplaner varetages i dag af Forebyggelsesområdet i Sundhedscentret gennem et bredt samarbejde på tværs i hele kommunen.

Frederiksberg Kommunes Sundhedspolitik for 2019-2022 blev godkendt af Kommunalbestyrelsen den 12. november 2018 (Punkt 249).

Visionen som ligger til grund for Frederiksberg Kommunes Sundhedspolitik er:

- Borgere på Frederiksberg skal have et længere liv med flere gode leveår.

Sundhedspolitikken indeholder fire indsatsområder:

- Sundt byliv, der handler om sunde rammer og nem adgang til at dyrke motion, mødes med andre og leve uden usunde miljøpåvirkninger.
- Sundhed for alle, der handler om at sikre, at alle har de samme muligheder for at leve et sundt liv, og at der skal være større lighed i sundhedstilstanden på tværs af sociale og økonomiske forskelle.
- Børn og unges sundhed, der handler om at skabe sunde og trygge rammer for børn og unges sundhed.
- Robuste fællesskaber og mental sundhed, der handler om, hvordan der kan skabes en socialt bæredygtig by, hvor alle har mulighed for at indgå i robuste fællesskaber.

Der følges løbende op på sundhedspolitikens mål via resultatrapporter, statistik fra Region Hovedstaden, Sundhedsprofilen samt årlige statussager mv. Der udarbejdes en ny politik for sundhed i starten af 2023.

Spor 2. Generelle sundheds- og forebyggelsesinitiativer og –kampagner, samt sundhedsfremme/forebyggelsesopgaver målrettet særlige målgrupper

Kommunen varetager en række sundheds- og forebyggelsesopgaver og -kampagner, og der er specifikke forebyggelsesopgaver målrettet særlige målgrupper. Opgaverne omfatter Børne- og Ungdomstandplejen, sundhedsplejen, børne- og ungelægen, specialtandplejen, omsorgstandplejen, socialtandplejen, forebyggelsespakkerne, generelle sundhedstiltag og kampagner samt de forebyggende hjemmebesøg for ældre over 75 år. Endvidere varetager udvalget opgaver vedrørende ensomhed og ulighed i sundhed.

Spor 3. Prioritering af sundhedsfremme og forebyggelsestemaer i tværgående projekter og politikker mv.

Sundheds- og Forebyggelsesudvalget har til opgave at udfordre og påvirke kommunens øvrige, tværgående politikker og projekter ud fra temaet sundhedsfremme og forebyggelse. De omfatter bl.a. kommuneplanstrategien ('Frederiksbergstrategien'), Sundhedsaftalen med Region Hovedstaden, Den sammenhængende Børnepolitik, Masterplan for det lokale sundhedsvæsen på Frederiksberg, Udsattepolitikken samt koblingen til kommunens status som 'WHO Healthy City'.

Spor 4. Sundhedsfremme og forebyggelsestemaer i den primære opgavevaretagelse i øvrige udvalg

En af Sundheds- og Forebyggelsesudvalgets vigtigste opgaver er arbejdet med det forebyggende og sundhedsfremmende aspekt i samtlige kommunale opgaver. Dette understøttes af et integreret samarbejde med øvrige fagudvalg.

I Sundheds- og Forebyggelsesudvalget ses dette fokus bl.a. gennem opgavevaretagelsen af aktivitetsbestemt medfinansiering og handleplanen for "Rusansvarlig ungdom".

Kapacitet i tandplejen

Tandplejen har i en længere periode været udfordret på kapaciteten både fysisk og på personalesiden.

Med budget 2021-2022 blev der afsat en pulje på 5,0 mio. kr. årligt fra 2021 med henblik på at styrke Børne- og Ungdomstandplejen, herunder at nedbringe antallet af børn per behandlende team. Det er i de seneste år lykkedes at nedbringe ventelisterne på både cariesområdet og på tandreguleringsområdet. Med udvidelsen af Børne- og Ungdomstandplejen med de 18-21-årige vil der være behov for at udvide både den fysiske kapacitet og antallet af medarbejdere i Børne- og Ungdomstandplejen. Der vil i budgetperioden blive arbejdet med at finde egnede fysiske rammer til udvidelsen samt rekruttering af personale.

Omsorgstandplejen

Visitationen til omsorgstandplejen og behandlingskapaciteten skal i forlængelse af rapporten "Modernisering af omsorgstandplejen" fra Sundhedsstyrelsen vurderes med henblik på at sikre, at de rigtige borgere identificeres og visiteres, og at den tilstrækkelige behandlingskapacitet er tilstede. Der er indrettet en klinik på Grundtvigsvej til formålet, og på Skolen ved Nyelandsvej er der anlagt en erstatningsklinik til brug for børn og unge.

Kommunal medfinansiering

Fra 2018 blev modellen for aktivitetsbestemt kommunal medfinansiering af sundhedsvæsenet omlagt til aldersdifferentieret afregning. Omlægningen betød, at kommunerne betaler mere for småbørns (0-2 år) og ældres (65-79 og 80+ år) hospitalsindlæggelser og -behandlinger samt lægebesøg. Modsat blev udgifterne lavere for øvrige aldersgrupper. Udfordringer med implementeringen af den nye model samt dataudfordringer i Sundhedsdatastyrelsen

har dog medført, at udgifterne til kommunal medfinansiering blev fastfrosset i 2019 og vil være fastfrosset til og med 2023.

Udvalgets økonomi

Drift	
Mio. kr. netto	2023
Forebyggelse	22,5
Sundhedstjeneste	20,9
Børnetandpleje	37,9
Omsorgs, special- og socialtandpleje	4,6
Kommunal medfinansiering af sundhedsvæsenet	448,3
I alt	534,1

I forhold til sidste års budget er budgettet forøget med 1,9 mio. kr. Dette dækker over en forøgelse på 0,5 mio. kr., som allerede var indarbejdet i sidste års budget, og en forøgelse på 1,4 mio. kr., som vedrører nye ændringer.

En specifikation af de nye ændringer til budget 2023 kan findes i bilaget Driftsspecifikation i de tekniske budgetbemærkninger.

Budgetforlig

I budget 2023 er vedtaget effektiviseringer for samlet 0,8 mio. kr., som vedrører følgende emner.

Den generelle rammebesparelse medfører en reduktion af løn- og overheadudgifter for udvalgets institutioner med samlet 0,8 mio. kr. i 2023 fallende til 0,4 mio. kr. årligt fra 2026.

Derudover er der vedtaget en besparelse på 0,1 mio. kr. årligt fra 2026, der opnås ved effektivisering af arbejdsgange i Sundhedscentret.

I budget 2023 er herudover vedtaget udvidelser for samlet 0,6 mio. kr., som vedrører følgende emner.

Med budget 2023 oprettes et tilbud til fædre med lettere fødselsdepression eller efterfødselsreaktioner. Tilbuddet oprettes i Sundhedsplejen med tilbud om gruppeforløb med rådgivning fra psykologer og sundhedsplejersker. Der er afsat 0,2 mio. kr. til initiativet.

Der er afsat 0,2 mio. kr. i 2023 til at fortsætte indsatsen mod klamydia for unge mellem 15 og 29 år.

Der desuden afsat 0,2 mio. kr. i 2023 og 2024 til at fremme unge LGBT+-personers sundhed og trivsel.

Vedtagne anlægsprojekter

Anlæg		Samlet
Mio. kr. netto	2023	overslag
Etablering af Tandlægestole	1,8	3,8
I alt	1,8	

By- og Erhvervsstrategisk Udvalg

Udvalgets opgaver

By- og Erhvervsstrategisk udvalg (BESU) varetager en række overordnede strategiske opgaver knyttet til by- og erhvervsudvikling i Frederiksberg Kommune, herunder kommuneplanlægning, udviklingsarbejde for Frederiksberg Hospitalsgrund, større byudviklingsprojekter og erhvervsstrategiske opgaver.

Kommuneplanlægning - Kommuneplanstrategi og Kommuneplan

BESU er ressortudvalg for kommuneplanarbejdet. Kommuneplanen er den overordnede og langsigtede plan for kommunens fysiske udvikling. Planen gælder for en fireårig periode og har et 12-årigt sigte. Kommuneplanen skal derfor som udgangspunkt udarbejdes hvert fjerde år. Det kan ske ved udarbejdelse af en helt ny kommuneplan eller ved en revision af den foreliggende. Den seneste kommuneplan blev vedtaget i sommeren 2021.

Forud for den næste kommuneplan udarbejdes en strategi for revision af kommuneplanen, den såkaldte kommuneplanstrategi. Siden 2012 er kommuneplanstrategien udformet som en samlet bystrategi, Frederiksbergstrategien, som også omfatter principper for kommunens opgavevaretagelse. Den seneste udgave af Frederiksbergstrategien er fra 2020.

Inden udløbet af de første to år af den aktuelle kommuneplanperiode udarbejdes en temarevision af kommuneplanen med særlig vægt på den grønne omstilling. Dette arbejde blev indledt i foråret 2022 og fortsættes i 2023. Der skal i forlængelse heraf udarbejdes forslag til ny Frederiksbergstrategi, som vil blive offentliggjort senest ultimo 2023.

Udviklingsarbejde Frederiksberg Hospitalsgrund

BESU har overtaget ansvaret for udviklingsarbejdet for Frederiksberg Hospitalsgrund - et arbejde, der tidligere har været forankret i det forhenværende Hospitalsgrundsudvalg.

Større byudviklingsprojekter

BESU er ressortudvalg for større igangværende byudviklingsprojekter, herunder f.eks. omdannelse af Bispeengbuen.

Erhvervsstrategisk arbejde

BESU har desuden ressortansvar for det erhvervsstrategiske arbejde i Frederiksberg Kommune, herunder ift.

- at udvikle en ny fælles politik for arbejdsmarked, erhverv og uddannelse i samarbejde med Arbejdsmarked-, Vækst- og Uddannelsesudvalget
- at udarbejde en erhvervsstrategi for erhvervsudvikling og rammevilkår for at drive erhverv i Frederiksberg Kommune

Endelig har udvalget ansvaret for kommunens Erhvervsråd, herunder at bruge rådet til rådgivning og høring af relevante emner.

Udvalgets strategiske tiltag og udfordringer

Udviklingsprojektet Frederiksberg Hospitalsgrund

Udviklingsarbejdet tilknyttet Frederiksberg Hospitalsgrund er den mest betydningsfulde byudviklingsopgave på Frederiksberg de næste mange år.

Kommunalbestyrelsen har vedtaget en vision for udviklingen af Hospitalsgrunden. Visionen angiver blandt andet at:

- Udviklingen af grunden skal tage udgangspunkt i Hospitalsgrundens særlige karakter med mange bevaringsværdige bygninger og frodige udtryk.
- Boligbyggeri på grunden skal ske, så der sikres variation i bolig- og ejerformer.

Der har på den baggrund været igangsat et udviklingsarbejde (paralleløpdrag), hvor tre tværfagligt sammensatte teams har leveret hvert deres forslag til en udviklingsplan. Forslagene blev afleveret i foråret 2022, og der er efterfølgende blevet udpeget et forslag, som vil blive bearbejdet til en endelig udviklingsplan i løbet af efteråret 2022. Planen forventes at blive forelagt til udvalgets godkendelse primo 2023.

Ny Frederiksbergstrategi

I 2022-2023 offentliggøres en ny kommuneplanstrategi. Den nye kommuneplanstrategi vil være en fornyelse og videreudvikling af den gældende bystrategi, Frederiksbergstrategien.

Udvalgets økonomi

Drift	
Mio. kr. netto	2023
Planlægning, Udvikling og Strategi	0,2
I alt	0,2

I forhold til sidste års budget er budgettet forøget med 0,2 mio. kr. En specifikation af de nye ændringer til budget 2023 kan findes i bilaget Driftsspecifikation i de tekniske budgetbemærkninger.

Budgetforlig

I budget 2023 er vedtaget udvidelse på 0,2 mio. kr. til at styrke aktiviteter under Bispeengbuen.

Vedtagne anlægsprojekter

Anlæg	Samlet	
Mio. kr. netto	2023	overslag
Pulje til viderebearbejdning af forslag til fremtidige kommunale funktioner på Frederiksborg Hospital	1,2	1,2
I alt	1,2	

Magistraten

Udvalgets opgaver

Under magistraten budgetteres aktiviteterne politisk organisation, tjenestemandspensioner, administration - herunder Socialtilsyn Hovedstaden, erhverv mv., puljer samt redningsberedskabet.

Politisk organisation

Politisk organisation omhandler den løbende virksomhed vedrørende kommunalbestyrelse, råd, nævn, kommissioner og bestyrelser. Udgifterne omfatter vederlag, mødeomkostninger, kontorhold m.v. samt udgifter vedrørende valg og tilskud til politiske partier.

Tjenestemandspensioner

Tjenestemandspensioner er den løbende udbetaling af pensioner til pensionerede tjenestemænd fra kommunen, forsyningsvirksomhederne, Hovedstadens Beredskab, tidligere ansatte ved skat, tidligere ansatte ved Københavns Sporveje samt til tjenestemænd, som har været beskæftiget med tidligere amtslige opgaver. Sidstnævnte refunderes af staten.

Administration

Dækker udgifter vedrørende den centrale administration samt Socialtilsyn Hovedstaden (indtægtsdækket).

Administrationen omfatter Løn og overhead samt Fællesudgifter. Løn og overhead omfatter: løn vedrørende det administrative personale samt overheadudgifter som kontorhold, uddannelse m.m. Fællesudgifter omfatter opgaver som administrationen varetager på fællesskabets vegne.

Puljer

Puljer anvendes til administration af tværgående midler, eksempelvis barselsudligning og tillidsrepræsentantsuddannelse. Endvidere indgår puljer vedrørende ikke-fordelte effektiviseringer og udvidelser samt reservationer til økonomisk usikkerhed.

Redningsberedskab

Redningsberedskab omfatter udgifter til Hovedstadens Beredskab I/S, som Frederiksberg Kommune er en del af.

Udvalgets strategiske tiltag og udfordringer

Effektiv administration

Administrationen udgør den største opgave under magistraten. Administrationen er i disse år i konstant bevægelse. Administrationen har været igennem organisatoriske tilpasninger, digitaliseringsbølger, tilpasninger som følge af Udbetaling Danmark og har derudover et løbende fokus på at sikre en god borgerbetjening og en så effektiv drift som muligt.

Opgørelser af administrationens størrelse, enten i administrative årsværk per indbygger eller i administrationsudgifter per indbygger, placerer Frederiksberg som en af de mest effektive kommuner i landet.

Administrationen er til for borgeren. Borgerservicecentret er borgerens indgang til en lang række af kommunens ydelser. Derfor er der fortsat fokus på at sikre, at borgeren har én indgang til det offentlige. Det skal være let for borgeren hurtigt at få afklaret spørgsmål og forhold med kommunen. Dette sikres blandt andet gennem digitale løsninger, medbetjening og straksafklaring.

Beskæftigelsesområdet

Beskæftigelsesområdet har gennem de seneste år været præget af mange reformer og forventes fortsat at blive det i fremtiden. Reformerne påvirker rammer og vilkår for den kommunale beskæftigelsesindsats og stiller krav om en omstillingsparat organisation, der effektivt kan tilpasse sig den nyeste udvikling.

Særligt aftalen om ret til tidlig pension (den såkaldte Arne-pension) fra oktober 2020 vil få stor betydning for beskæftigelsesområdet, som samlet skal tilvejebringe 1,1 mia. kr. årligt fra 2024 på landsplan. Dette udmønter sig over to delaftaler.

Den første delaftale om nytænkning af beskæftigelsesindsatsen fra juni 2021 var primært rettet mod unge og på de proceskrav, der er i indsatsen for uddannelseshjælpsmodtageres deltagelse i intensiv, kontinuerlig aktivering.

I juni 2022 blev den anden (og sidste) delaftale om nytænkning af beskæftigelsesindsatsen indgået. Hovedelementerne i aftalen justerer på brugen af

tilbud, giver a-kasserne et større ansvar og udvider mulighederne for digitale samtaler.

Begge delaftaler vil medføre ændringer i kommunens indsats på beskæftigelsesområdet, når aftalerne er fuldt indfaset.

Ungeindsatsen og virksomhedsindsatsen vil dog fortsat være fokusområder for beskæftigelsesindsatsen i Frederiksberg Kommune, for at så mange borgere som muligt kan udnytte deres kompetencer i forhold til job og uddannelse.

Flygtninge

Efter en række år med en faldende tilstrømning af flygtninge, herunder fra Syrien, har krigen i Ukraine medført store flygtningestrømme i Europa, som også berører Frederiksberg.

Frederiksberg Kommune havde pr. 15. november 2022 fået tildelt 481 fordrevne ukrainere. Frederiksberg Kommune står på den baggrund med den største opgave, kommunen har haft på flygtningeområdet i nyere tid, hvilket stiller store krav til boligplacering og beskæftigelse af fordrevne ukrainere

Der er vedtaget en lov, som giver midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine. Det betyder, at fordrevne fra Ukraine hurtigt vil kunne blive en del af det danske samfund med adgang til uddannelse, sundhedsydelser og arbejdsmarkedet.

Der er særligt fokus på integration på arbejdsmarkedet som en væsentlig del af integrationen i det danske samfund.

Den øvrige tilstrømning af flygtninge har over en periode været aftagende og de fremtidige forventninger til, hvor mange flygtninge, der forventes at blive visiteret til en boligplacering i kommunerne, er begrænsede med ca. 18 øvrige flygtninge fra andre lande end Ukraine.

Dertil kommer gruppen af familiesammenførte, hvor omfanget er svært at forudse, da en del af de flygtninge, som allerede er i landet, stadig afventer at få familiesammenføring.

Frederiksberg Kommune er stadig en af landets bedre kommuner til at få flygtninge i arbejde, hvilket er et væsentligt fokus i Arbejdsmarkedsafdelingens arbejde på området.

Opgaverne ift. flygtninge, integration mv. er uddybende beskrevet på de enkelte udvalgsområder.

Styrket kvalitet i sagsbehandlingen for udsatte børn, unge og familier

Der har i de seneste år været stort fokus på at styrke den juridiske og socialfaglige kvalitet i behandlingen af udsatte børn og unges sager. Det er bl.a. sket ved at opnormere antallet af sagsbehandlere i familieafdelingen. I de kommende år fastholdes en øget normering med henblik på at konsolidere og sikre en fortsat kvalitetsudvikling i mødet med børn, unge og deres familier, med særligt fokus på inddragelse, retssikkerhed og høj socialfaglig kvalitet.

Socialtilsynet

Socialtilsyn Hovedstaden er placeret på Frederiksberg Rådhus og er forankret i Børne- og Ungeområdet. Socialtilsyn Hovedstaden fører tilsyn med plejefamilier, anbringelsessteder, botilbud og andre sociale døgntilbud for udsatte børn, unge og voksne i Region Hovedstaden og Holbæk kommune.

Socialtilsynets omkostninger er takstfinansieret. Det er et mål at have fokus på effektivitet og løbende at tilpasse udgifter og medarbejdernormering til den opgave, der skal løses.

Beredskab

Frederiksberg Kommune indgår i Hovedstadens Beredskab I/S, der omfatter 8 kommuner i Storkøbenhavn og er Danmarks største beredskab.

Det fælles beredskab leverer forebyggende og afhjælpende beredskabsopgaver på et højt kvalitetsniveau sammen med en kvalificeret og troværdig myndighedsbehandling.

Udvalgets økonomi

Drift	
Mio. kr. netto	2023
Politisk organisation	17,8
Tjenestemandspensioner	146,4
Administrationen	584,3
Råden over vej	-6,0
Puljer	106,1
Redningsberedskabet	30,1
I alt	878,7

I forhold til sidste års budget er budgettet reduceret med 6,2 mio. kr. Dette dækker over en reduktion

på 42,2 mio. kr., som allerede var indarbejdet i sidste års budget, samt en forøgelse på 36,0 mio. kr. som vedrører nye ændringer.

En specifikation af de nye ændringer til budget 2023 kan findes i bilaget Driftsspecifikation i de tekniske budgetbemærkninger.

Budgetforlig

I budget 2023 er vedtaget effektiviseringer for samlet 7,2 mio. kr., som vedrører følgende emner.

Med budget 2023 gives der ikke længere fast vederlag til forældre- og elevrepræsentanter for at sidde i skolebestyrelserne på Frederiksberg Kommunes skoler. Det giver en besparelse på 0,2 mio. kr.

Kommunen har automatiseret og optimeret fakturabehandling og interne afregninger, som giver en besparelse på 276 t. kr. i 2023 og 2024, og på 367 t. kr. fra 2024 og frem.

Ved at afsætte ressourcer til myndighedssagsbehandlingen i Socialafdelingen på ca. 2,7 mio. kr. i 2023 og 2,5 mio. kr. i 2024 forudsættes en besparelse på udgifterne til ophold på botilbud, merudgiftsydelse og BPA-ordninger (se afsnit under SU). Denne midlertidige ekstrainvestering i myndighedssagsbehandlingen er nødvendig for at håndtere et stigende sagspres, og vil blive fulgt op af en evaluering frem mod budgettet for 2025.

I budget 2023 er der vedtaget en effektivisering på Complianceeffekter på 3,4 mio. kr. årligt.

Ved at afsætte ressourcer til revisitation på hhv. 1,0 mio.kr. årligt i 2023 og 2024 (personlig pleje) og 0,4 mio. kr. årligt i 2023 og 2024 (praktisk hjælp) forudsættes en besparelse på ensretning af visitationspraksis for hhv. personlig pleje og praktisk hjælp (se afsnit under ÆOU).

Der sker en tilpasning af kommunens biblioteksfilialer, således at filialerne i hhv. KU:BE og på Danasvej nedlægges. Det antages, at der fra 2024 kan opnås lejeindtægter på 0,1 mio. kr. årligt fra de frigjorte lokaler. Samtidig bortfalder borgerserviceopgaver, der hidtil er løst på biblioteket, fra bibliotekets drift. I den forbindelse tilføres Borgerservice på rådhuset ressourcer til opgaven på 0,3 mio. kr.

Med budget 2023 er det besluttet at hjemtage kommunens lønproduktionen, hvilket giver en effektivisering på 500 t. kr. i 2025, stigende til 750 t. kr. i 2026 og frem.

Det er blevet besluttet at opsig kommunens chatbot, hvilket medfører en besparelse på 120 t. kr. i 2023 stigende til 150 t. kr. i 2024 og frem.

Finansieringen af et kørselsudbud på Børne- og ungeområdet til en bus til en skovbørnehave findes ved et forventet mindreforbrug på klimafondsprojektet "Fremrykning af 100 pct. el-busdrift til 2025".

Med Budget 2023 blev det besluttet at lave en rammebesparelse som medfører effektiviseringer på 6,6 mio. kr. i 2023, 4,5 mio. kr. i 2024, 3,4 mio. kr. i 2025 og 22 mio. kr. i 2026.

Det blev besluttet at styrke kommunens indkøb og leverandørstyring af facility management opgaver, hvilket medfører en besparelse på 400 t. kr. i 2023, 1 mio. kr. i 2024, 1,5 mio. kr. fra 2025 og frem.

I budget 2023 er herudover vedtaget udvidelser for samlet 7,4 mio. kr., som vedrører følgende emner.

Beslutningen om at indføre gebyr på udeservering tilbagerulles, hvorved der ikke indhentes indtægter på 1,9 mio. kr.

Med budget 2023 blev der afsat midler til en borgerrådgiver, som medfører en udvidelse på 1 mio. kr. årligt fra 2025.

Indsatsen for hurtig byggesagsbehandling med flere byggesagsbehandlere er fra 2023 gjort permanent, hvilket årligt beløber sig til 1 mio. kr.

Der blev afsat midler til Event- og udviklingspuljen på 400 t. kr. i 2023 og 2024.

Den midlertidige bevilling på 1 mio. kr. til opkrævningsafdelingens ekstraordinære opkrævningsindsatser som følge af lukning af inddrivelsessystemet EFI i Gældsstyrelsen forlænges til 2024.

Med budget 2023 blev der afsat en pulje til rekruttering og fastholdelse på 3 mio. kr. årligt.

Der er afsat midler til at fortsætte Ungeforum, som blev etableret i 2021 med en bevilling på 0,1 mio. kr. i to år.

Vedtagne anlægsprojekter

Anlæg	2023	Samlet overslag
Mio. kr. netto		
Digital understøttelse af By- og miljøområdet	0,1	-
Digitaliseringsplan 2019	0,1	-

Anlæg		
Mio. kr. netto	2023	Samlet overslag
Grunddata	0,3	-
Køb af byggeretter Rolighedsvej	0,0	19,3
Midler afsat til projektering af nye anlæg	2,0	2,0
Ukraine - Nyelandsgården	0,3	0,9
I alt	2,7	

Budgetoverslag

Mio. kr.	2022	2023	2024	2025	2026
Forskudsskatter	-5.747	-6.249	-6.398	-6.639	-6.880
Øvrige skatter	-729	-801	-814	-799	-809
Efterregulering, selvbudgettering	0	0	0	0	0
Skatter i alt	-6.476	-7.050	-7.212	-7.438	-7.689
Driftsudgifter	5.978	6.102	6.143	6.153	6.178
heraf serviceudgifter	4.292	4.467	4.474	4.491	4.496
P/L-regulering	0	0	184	374	572
Drift inkl. P/L	5.978	6.102	6.327	6.528	6.751
Tilskud og udligning	259	734	632	612	591
Efterregulering, selvbudgettering	0	0	0	0	0
Efterregulering, parkeringsindtægter	34	35	36	35	36
Udviklingsbidrag til Region Hovedstaden	12	12	13	13	13
Tilskud og udligning i alt	305	781	680	660	641
Renter	-17	-38	12	3	2
Strukturel balance	-210	-204	-193	-247	-295
Anlægsudgifter, inden for rammen	344	345	285	185	162
Anlægsudgifter, ældreboliger	171	199	215	34	8
Anlægsindtægter	-2	-3	-8	0	-1
Indskud mv.	5	5	5	5	5
Lånefinansiering, ældreboliger	-152	-199	-157	-5	-8
P/L-regulering	0	0	6	8	9
Anlægsudgifter efter lån inkl. P/L	366	347	345	227	175
Afdrag	74	109	78	81	80
Øvrige finansforskydninger	-125	31	0	-16	-15
I alt afdrag og finansforskydninger	-51	139	78	65	65
Skattefinansieret område i alt	105	282	230	44	-56
Renovation	1	0	0	-3	-3
Vejafvandingsbidrag, klimatilpasning	0	2	5	5	5
Driftsbidrag, klimatilpasning	-8	-8	-8	-8	-7
Anlægsudgifter, klimatilpasning	106	145	90	73	73
Lånefinansiering, klimatilpasning	-106	-145	-90	-73	-73
Brugerfinansieret område i alt	-6	-5	-3	-6	-6
Kasseopbygning	-98	-276	-228	-39	61
Kassebeholdning ultimo	801	524	296	258	319

Bevillingsoversigt

1.000 kr. 2023-priser		Budget		Budgetoverslag	
		2023	2024	2025	2026
Drift i alt, inkl. brugerfinansieret	U	7.549.553	7.541.305	7.535.465	7.551.085
	I	-1.453.058	-1.400.515	-1.387.772	-1.378.102
Klima-, Plan og Boligudvalget	U	199.897	197.111	196.889	197.703
	I	-79.615	-77.707	-78.007	-78.007
Byfornyelse mv.	U	30.734	30.734	30.734	30.634
	I	-622	-622	-622	-622
Ejendomme	U	168.066	165.280	165.057	165.971
	I	-78.800	-76.892	-77.192	-77.192
Grundarealer mv.	U	1.098	1.098	1.098	1.098
	I	-193	-193	-193	-193
Undervisningsudvalget	U	1.003.484	982.452	972.332	965.030
	I	-181.951	-179.996	-179.180	-178.001
Undervisning og fritidstilbud	U	991.864	970.838	961.600	954.442
	I	-181.936	-179.981	-179.165	-177.987
Ungdomsskole	U	7.061	7.095	7.088	6.994
	I	-14	-14	-14	-14
SSP	U	4.559	4.518	3.644	3.594
	I	0	0	0	0
Ældre- og Omsorgsudvalget	U	1.151.258	1.150.179	1.188.493	1.196.812
	I	-142.947	-142.426	-140.437	-140.517
Omsorg	U	1.033.283	1.032.164	1.070.304	1.078.546
	I	-137.996	-137.475	-135.486	-135.566
Hjælpebidler mv.	U	55.645	55.762	55.875	55.889
	I	-2.862	-2.862	-2.862	-2.862
Sundhed	U	62.331	62.254	62.314	62.376
	I	-2.089	-2.089	-2.089	-2.089
Kultur- og Fritidsudvalget	U	228.526	216.690	212.076	212.240
	I	-35.141	-35.736	-35.736	-35.736
Idræt og folkeoplysning	U	117.262	106.459	105.268	105.275
	I	-27.623	-28.223	-28.223	-28.223
Biblioteker og kultur	U	111.263	110.231	106.808	106.965
	I	-7.518	-7.513	-7.513	-7.513
Børneudvalget	U	997.310	1.008.472	1.010.612	1.017.244
	I	-280.417	-260.178	-261.228	-263.590
Børn, unge og familier i udsatte positioner	U	217.278	215.090	211.554	210.089
	I	-9.854	-9.856	-9.769	-9.769
Fællesrådgivningen for Børn og Unge	U	7.088	7.088	7.103	7.119
	I	0	0	0	0
Merudgiftsydelser og tabt arbejdsfortjeneste m.v.	U	18.512	18.487	18.487	18.487
	I	-28.649	-28.392	-28.081	-28.081
Dagtilbud mv.	U	754.432	767.807	773.467	781.549
	I	-241.913	-221.931	-223.378	-225.741
Socialudvalget	U	587.309	587.198	587.897	588.112
	I	-113.098	-113.654	-114.316	-114.029
Integrationsindsats mv.	U	719	719	719	719

1.000 kr. 2023-priser		Budget		Budgetoverslag	
		2023	2024	2025	2026
	I	0	0	0	0
Boligsocialt arbejde mv.	U	6.224	6.224	5.224	5.224
	I	8	8	8	8
Tilbud til voksne med særlige behov	U	572.153	571.642	573.640	573.856
	I	-112.873	-113.429	-114.091	-113.804
Senblindekurser mv.	U	504	504	504	504
	I	0	0	0	0
Sociale formål	U	2.323	2.323	2.323	2.323
	I	-233	-233	-233	-233
Støtte til frivilligt socialt arbejde mv.	U	5.387	5.787	5.486	5.486
	I	0	0	0	0
Miljø-, Bynatur- og Mobilitetsudvalget	U	219.686	223.937	226.625	226.999
	I	-122.226	-119.958	-122.938	-122.938
Kirkegårde mv.	U	17.625	17.694	17.764	17.764
	I	-16.527	-16.527	-16.527	-16.527
Miljø	U	13.296	12.811	10.677	10.677
	I	-5.564	-5.078	-2.943	-2.943
Grønne områder mv.	U	32.926	34.167	35.079	35.322
	I	0	0	0	0
Vejvæsen og parkering	U	99.646	103.077	106.315	106.446
	I	-100.417	-103.467	-103.467	-103.467
Kollektiv trafik mv.	U	61.559	61.553	62.155	62.156
	I	282	5.115	0	0
FGV mv.	U	-5.365	-5.365	-5.365	-5.365
	I	0	0	0	0
Arbejdsmarkeds-, Vækst- og Uddannelsesudvalget	U	1.505.379	1.495.695	1.471.790	1.456.707
	I	-248.546	-241.607	-229.445	-219.200
Den aktive beskæftigelsesindsats	U	126.895	122.443	123.501	124.259
	I	-10.324	-8.365	-8.365	-8.365
Forsørgelsesydelse	U	1.260.121	1.268.048	1.263.953	1.260.009
	I	-192.282	-195.003	-195.039	-195.039
Integrationsområdet	U	89.219	76.218	55.068	43.146
	I	-45.947	-38.245	-26.047	-15.803
Ungdomsuddannelse og vejledning	U	25.150	25.244	25.273	25.300
	I	6	6	6	6
Erhverv m.v.	U	3.994	3.743	3.994	3.994
	I	0	0	0	0
Sundheds- og Forebyggelsesudvalget	U	535.003	538.231	544.730	549.158
	I	-859	-873	-826	-796
Forebyggelse	U	22.778	22.591	22.401	22.376
	I	-313	-326	-279	-249
Sundhedstjeneste	U	20.877	20.741	20.492	20.452
	I	0	0	0	0
Børnetandpleje	U	38.061	39.840	41.666	41.640
	I	-165	-165	-165	-165
Omsorgs, special- og socialtandpleje	U	5.007	5.007	5.019	5.031
	I	-382	-382	-382	-382
Kommunal medfinansiering af sundhedsvæsenet	U	448.280	450.051	455.152	459.660
	I	0	0	0	0

1.000 kr. 2023-priser		Budget		Budgetoverslag	
		2023	2024	2025	2026
By- og Erhvervsstrategisk Udvalg	U	200	0	0	0
	I	0	0	0	0
Planlægning, Udvikling og Strategi	U	200	0	0	0
	I	0	0	0	0
Magistraten	U	994.762	1.013.981	996.667	1.013.814
	I	-116.111	-98.355	-92.617	-92.512
Politisk organisation	U	18.152	17.652	17.710	14.541
	I	-397	-397	-397	-397
Tjenestemandspensioner	U	149.926	149.926	149.926	149.926
	I	-3.513	-3.509	-3.513	-3.513
Administrationen	U	667.770	666.901	663.923	659.566
	I	-83.490	-81.240	-79.497	-79.392
Råden over vej	U	0	0	0	0
	I	-6.000	-6.000	-6.000	-6.000
Puljer	U	125.606	146.194	131.799	156.473
	I	-19.500	-4.000	0	0
Redningsberedskabet	U	33.308	33.308	33.308	33.308
	I	-3.211	-3.211	-3.211	-3.211
Miljø-, Bynatur- og Mobilitetsudvalget, brugerfinansieret	U	126.739	127.358	127.355	127.266
	I	-132.147	-130.025	-133.044	-132.776
Anlægsvirksomhed i alt, inkl. brugerfinansieret	U	689.911	589.731	292.516	243.052
	I	-3.143	-8.477	0	-500
Pris- og lønregulering, drift og anlæg		0	189.784	381.806	581.001
Det finansielle område	U	2.019.473	2.044.938	2.283.979	2.461.060
	I	-8.802.736	-8.956.765	-9.105.992	-9.457.596
Renter	U	12.646	35.651	23.820	22.644
	I	-50.196	-23.710	-20.756	-20.480
Tilgang / afgang på kassebeholdning mv.	U	-276.425	-227.741	-38.601	61.089
Finansforskydninger	U	37.805	7.046	-8.669	-8.032
	I	-201.745	-129.644	631.002	-10.488
Afdrag	U	108.860	78.123	80.556	79.967
Optagne lån	I	-145.484	-119.590	-711.354	-72.765
Tilskud og udligning	U	2.121.624	2.136.228	2.210.584	2.288.466
	I	-1.355.413	-1.471.875	-1.567.034	-1.664.709
Bidrag til Region Hovedstaden mv.	U	12.257	12.637	13.074	13.496
Refusion af købsmoms mv.	U	2.706	2.992	3.214	3.430
Skatteindtægter	I	-7.049.898	-7.211.946	-7.437.850	-7.689.155

Investeringsoversigt

1.000 kr.	U/I	Bevil- lings- dato	Anlægs- bevilget	Afholdt før	2023	2024	2025	2026	Efter- følgende år	Samlet overslag
Anlægsramme					344.932	284.683	185.397	162.049		
Ældreboliger (uden for rammen)					199.495	214.958	34.354	8.238		
Brugerfinansieret (uden for rammen)					145.484	90.090	72.765	72.765		
Indtægter					-3.143	-8.477	0	-500		
Klima-, Plan og Boligudvalget	U				68.283	119.300	76.500	69.300		
	I				-1.153	0	0	0		
Vedligeholdsplan for kommunale bygninger og idrætsanlæg (boligdel)	U	-	-	-	1.680	20.800	0	0	0	22.480
Byfornyelse og Områdefornyelse (inklusive projektledelse)	U	-	-	-	7.500	7.500	7.500	7.500	7.500	-
Pulje til imødekommen af AT-påbud	U	10-10-22	1.500	-	1.500	1.500	1.500	1.500	1.500	-
Pulje til rådhusarbejder	U	10-10-22	1.200	-	1.200	3.000	2.000	6.000	6.000	-
Pulje til udbedring og forebyggelse af skimmelforekomster	U	10-10-22	4.500	-	4.500	4.500	5.500	5.500	5.500	-
Rådhuset - Renovering af offentlige toiletter, parterre del 1	U	29-11-21	2.665	1.615	1.050	0	0	0	0	2.665
Vedligeholdsplan for kommunale bygninger og idrætsanlæg	U	-	-	-	49.430	82.000	60.000	48.800	*50.800	-
Intern og ekstern rådgivning (til rådhuspuljen, VH-tværgående og VH-dagtilbud)	U	29-11-21	270	-	270	0	0	0	0	-

1.000 kr.	U/I	Bevil- lings- dato	Anlægs- bevilget	Afholdt før	2023	2024	2025	2026	Efter- følgende år	Samlet overslag
Gamle gymnastiksale – nye muligheder	U	03-09-22	1.153	0	1.153	0	0	0	0	1.153
Gamle gymnastiksale – nye muligheder	I	03-09-22	-1.153	0	-1.153	0	0	0	0	-1.153
Undervisningudvalget	U				24.350	32.800	21.900	23.900		
	I				0	0	0	0		
Renovering af skolegårde med klimatilpasning	U	I alt	6.600	82	0	0	1.900	3.900	0	5.882
		09-10-17	300							
		11-03-19	1.300							
		01-04-19	3.000							
		09-03-20	2.000							
Skolemasterplan	U	-	-	8.100	16.350	30.500	15.000	15.000	0	84.950
Udearealer - Flexarealer/shared space ved Ny Hollænderskolen	U	I alt	2.000	2.500	2.500	0	0	0	0	5.000
	U	24-01-22	500							
	U	20-06-22	1.500							
Vedligeholdelsesplan - Genhusning af skoler	U	24-01-22	900	2.700	5.000	2.300	5.000	5.000	0	20.000
Indretning af mellemformstilbud på skolerne	U	-	-	-	500	0	0	0	0	500
Ældre- og Omsorgsudvalget	U				277.008	266.424	64.835	12.983		
	I				0	3.823	0	0		
Masterplan - Hospitalsgrunden, Boligdel	U	-	-	0	2.668	2.668	5.337	5.337	250.826	266.836
Masterplan - Hospitalsgrunden (servicedel)	U	04-11-19	1.000	2.200	2.120	620	1.239	1.239	66.256	73.675
Ingeborggården, Boligdel	I	-	-	0	0	16.983	0	0	0	16.983
Ingeborggården, Boligdel	U	I alt	442.274	292.711	75.406	71.749	2.408	0	0	442.274

1.000 kr.	U/I	Bevil- lings- dato	Anlægs- bevilget	Afholdt før	2023	2024	2025	2026	Efter- følgende år	Samlet overslag
		20-02-17	18.262							
		26-11-18	7.328							
		29-04-19	1.500							
		03-06-19	415.184							
Ingeborggården, Servicedel	I	03-06-19	-8.000	0	0	-8.000	0	0	0	-8.000
Ingeborggården, Servicearealer	U	I alt	102.161	79.686	28.372	21.818	11.798	0	0	141.674
		02-02-15	500							
		20-02-17	3.498							
		27-08-18	577							
		29-04-19	1.493							
		03-06-19	96.530							
		30-03-20	-4.437							
		13-06-22	4.000							
Nimbus, Inventar	U	-	-	0	0	0	2.985	0	0	2.985
Modernisering af Søndervang Pleje- hjem - Byudvikling	U	04-11-19	400	5.000	4.260	2.260	1.286	0	0	12.806
Søndervang, Inventar	U	04-11-19	400	0	6.256	9.383	0	0	0	15.639
70 nye plejeboligpladser, Boligdel	U	-	-	0	0	0	0	2.901	142.154	145.055
70 nye plejeboligpladser, Servicedel	U	-	-	0	0	0	0	995	57.737	58.732
70 nye plejeboligpladser, Service- arealtilskud	I	-	-	0	0	0	0	0	-2.800	-2.800
Ny Søndervang, Boligdel	U	I alt	41.230	17.305	119.741	119.741	26.609	0	0	283.396
		21-09-20	6.630							
		10-10-22	34.600							
Ny Søndervang, Servicedel	I	-	-	0	0	-5.160	0	0	0	-5.160
Ny Søndervang, Servicedel	U	I alt	8.770	4.338	26.821	26.821	9.680	0	0	67.660

1.000 kr.	U/I	Bevil- lings- dato	Anlægs- bevilget	Afholdt før	2023	2024	2025	2026	Efter- følgende år	Samlet overslag
		21-09-20	1.870							
		10-10-22	6.900							
Plejeboligmodernisering - Projektledelse	U	I alt	27.387	-	1.668	1.668	1.668	1.668	13.345	-
	U	04-12-06	1.389							
	U	17-09-07	6.500							
	U	28-10-13	7.898							
	U	28-10-13	3.600							
	U	01-10-18	3.200							
	U	02-11-20	3.200							
	U	10-10-22	1.600							
Søndervang Plejecenter, Nødkapacitet	U	-	-	0	9.696	9.696	1.825	843	250	22.310
Kultur- og Fritidsudvalget	U				83.976	500	1.830	500		
	I				-1.990	0	0	0		
Flintholm Svømmehal - Genopretningsarbejder ifm. kommunens overtagelse	I	-	-	0	-1.500	0	0	0	0	-1.500
Flintholm Svømmehal - Genopretningsarbejder ifm. kommunens overtagelse	U	I alt	11.700	1.186	10.514	0	0	0	0	11.700
		04-10-21	700							
		23-11-20	11.000							
KU.BE Forsikrings sag	U	I alt	8.022	7.447	574	0	0	0	0	8.021
		23-06-16	2.523							
		31-08-17	1.000							
		25-11-19	5.800							
		20-01-20	1.099							

1.000 kr.	U/I	Bevil- lings- dato	Anlægs- bevilget	Afholdt før	2023	2024	2025	2026	Efter- følgende år	Samlet overslag
		25-11-19	-3.700							
		30-11-20	1.300							
Løberute	U	I alt	2.704	1.916	788	0	0	0	0	2.704
		19-09-22	404							
		17-05-21	300							
		30-08-21	2.000							
Løberute	I	19-09-22	-490	0	-490	0	0	0	0	-490
Modernisering af Frederiksbergs Hovedbibliotek	U	I alt	12.640	12.540	100	0	0	0	0	12.640
		11-12-17	1.000							
		11-11-19	5.000							
		07-12-20	6.640							
Renovering af Frederiksberg Svøm- mehal	U	I alt	174.865	113.445	61.400	0	0	0	0	174.845
		30-01-17	11.165							
		28-09-20	87.400							
		25-01-21	3.500							
		20-06-22	60.600							
		26-09-22	12.200							
Kultur- og Musikskole på konserva- toriegrunden	U	I alt	3.000	3.000	4.000	0	0	0	0	7.000
		05-10-20	1.000							
		28-02-22	2.000							
Pulje til gavlmaleri	U	-	-	-	0	0	530	0	530	-
Pulje til åbne idrætsanlæg	U	-	-	-	0	500	0	500	0	-
Vintersikring af kunstgræsbaner	U	28-02-22	300	300	6.600	0	0	0	0	6.900
Skaterbane	U	-	-	0	0	0	1.300	0	0	1.300

1.000 kr.	U/I	Bevil- lings- dato	Anlægs- bevilget	Afholdt før	2023	2024	2025	2026	Efter- følgende år	Samlet overslag
Børneudvalget	U				2.810	3.200	1.000	1.000		
	I				0	0	0	0		
Pulje til legepladser/udearealer for dagtilbud	U	10-10-22	500	-	500	1.000	1.000	1.000	1.000	-
Kapacitetstilpasning	U	-	-	0	1.800	2.200	0	0	0	4.000
Mere børnevenlig modtagelse i familieafdelingen	U	-	-	0	510	0	0	0	0	510
Socialudvalget	U				5.657	3.704	700	0		
	I				0	0	0	0		
Istandsættelse af Frydendalsvej 13 til nye funktioner	U	-	0	0	5.400	0	0	0	0	5.400
Den Sociale Masterplan – Ny Søndervang og Bakkegården	U	22-06-20	200	204	257	3.704	700	0	0	4.865
Miljø- Bynatur- og	U				76.629	69.113	52.986	62.604		
Mobilitetsudvalget	I				0	-12.300	0	-500		
Klimatilpasningsprojekter i samarbejde med FF (Skattefinansieret)	U	-	-	-	33.522	18.436	18.436	27.254	28.254	-
Parkeringskælder under pladsen bag rådhuset	I	-	-	0	0	-12.300	0	0	0	-12.300
Parkeringskælder under pladsen bag rådhuset	U	16-12-21	5.000	5.255	9.837	15.937	0	0	0	31.029
Pulje til offentlige legepladser	U	10-10-22	800	-	800	800	800	800	800	-
Pulje til projektledelse vedr. klimatilpasning – Miljø	U	10-10-22	1.900	-	1.900	1.900	1.900	1.900	1.900	-
Pulje til projektledelse vedr. klimatilpasning – Trafik og Byrum	U	10-10-22	4.050	-	4.050	4.050	4.050	4.050	4.050	-
Pulje til renovering af vejbelysning*	U	10-10-22	2.000	-	2.000	2.000	3.000	3.000	3.000	-

1.000 kr.	U/I	Bevil- lings- dato	Anlægs- bevilget	Afholdt før	2023	2024	2025	2026	Efter- følgende år	Samlet overslag
Pulje til Trafikhandlingsplan: Forbedret trafiksikkerhed	U	10-10-22	3.000	-	3.000	2.000	2.000	2.000	2.000	-
Pulje Trafikhandlingsplan: udbygning af cykelstier	U	-	-	-	0	2.900	6.500	3.600	0	-
Rolighedsvej Bycampus parker - Areal vest for den Grønne sti	U	-	-	0	0	0	0	2.000	2.500	4.500
Rolighedsvej Bycampus parker - skybrudspark	U	-	-	0	0	0	0	2.000	2.500	4.500
Rolighedsvej Bycampus stræder - stræde syd	U	-	-	0	0	0	2.100		0	2.100
Spildevandsplan 2019-2031	U	I alt	2.640	2.010	390	390	0	0	0	2.790
		04-11-19	930							
		05-10-20	930							
		04-10-21	780							
Trafikhandlingsplan: udbygning af cykelstier – Vodroffsvej	U	I alt	10.000	8.400	1.600	0	0	0	0	10.000
		02-11-20	4.000							
		01-11-21	6.000							
Trafikhandlingsplan: udbygning af cykelstier - Jens Jessens Vej	U	-	-	0	1.000	6.500	0	0	0	7.500
Trafikhandlingsplan: udbygning af cykelstier - Platanvej	U	-	10.840	10.840	2.000	0	0	0	0	12.840
		01-01-17	400							
		02-12-19	2.670							
		17-05-21	7.770							
Udvidelse af miljøzone med varebiler	U	15-06-20	1.800	1.480	230	0	0	0	0	1.710
Energibesparelse i byrummet	U	-	-	0	100	0	0	0	0	100
Pulje til anlæg af P-pladser iht. regler om parkeringsfond	U	-	-	-	0	0	0	1.000	1.000	-

1.000 kr.	U/I	Bevil- lings- dato	Anlægs- bevilget	Afholdt før	2023	2024	2025	2026	Efter- følgende år	Samlet overslag
Pulje til anlæg af P-pladser iht. regler om parkeringsfond	I	-	-	-	0	0	0	-500	-500	-
Etablering af areal i stedet for en Ny idrætshal på Rolighedsvej	U	-	-	0	3.000	0	0	0	0	3.000
Bynatur og biodiversitet	U	-	8.200	9.300	1.500	1.500	1.500	1.500	0	-
		04-10-21	1.000							
		08-02-21	1.900							
		30-05-22	5.300							
Photokatalyserende belægninger	U	I alt	800	1.000	200	200	200	200	200	-
		26-11-18	400							
		25-01-21	200							
		06-12-21	200							
Pulje til fortovsrenovering	U	10-10-22	1.000	-	1.000	2.000	2.000	2.000	2.000	-
Pulje til tilplantning af vejtræer	U	10-10-22	1.000	-	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000	-
Pulje til udlægning af nyt slidlag	U	10-10-22	8.500	-	8.500	8.500	8.500	9.300	9.300	-
Pulje til vedligehold af kirkegårde	U	10-10-22	1.000	-	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000	-
Sundheds- og	U				1.776	0	0	0		
Forebyggelsesudvalget	I				0	0	0	0		
Etablering af Tandlægestole	U	-	-	2.000	1.776	0	0	0	0	3.776
By- og Erhvervsstrategisk	U				1.200	0	0	0		
Udvalg	I				0	0	0	0		
Pulje til viderebearbejdning af forslag til fremtidige kommunale funktioner på Frederiksberg Hospital	U	-	-	0	1.200	0	0	0	0	1.200
Magistraten	U				2.738	4.600	0	0		
	I				0	0	0	0		
Digitaliseringsplan 2014	U	-	-	-	138	0	0	0	0	-

1.000 kr.	U/I	Bevil- lings- dato	Anlægs- bevilget	Afholdt før	2023	2024	2025	2026	Efter- følgende år	Samlet overslag
Digitaliseringsplan 2015	U	-	-	-	300	0	0	0	0	-
Digitaliseringsplan 2019	U	-	-	-	50	0	0	0	0	-
Køb af byggeretter Rolighedsvej	I	-	-	0	0	0	0	0	-4.000	-4.000
Køb af byggeretter Rolighedsvej	U	15-06-20	18.748	18.748	0	4.600	0	0	0	23.348
Midler afsat til projektering af nye anlæg	U	-	-	-	2.000	0	0	0	0	2.000
Ukraine - Nylandsgården	U	03-09-22	250	650	250	0	0	0	0	900
Brugerfinansieret område										
Miljø-, Bynatur og	U				145.484	90.090	72.765	72.765		
Mobilitetsudvalget	I				0	0	0	0		
Klimatilpasningsprojekter i samarbejde med FF (Takstfinansieret)	U	-	-	-	145.484	90.090	72.765	72.765	72.765	-
Grundkapitalindskud og deponering										
Magistraten	U				46.120	20.223	5.000	5.000		
	I				0	0	0	0		
Grundkapitalindskud - Pulje til flere almene boliger	U	-	-	-	5.000	5.000	5.000	5.000	5.000	-
Deponering - Parkeringskælder under pladsen bag rådhuset	U	-	-	-	41.120	15.223	0	0	0	-

*For vedligeholdelsesplanen er niveauet i 2027 en fortsættelse af det niveau der lå i 2027 i det toårige budgetforslag for budget 2023. De 50,8 mio. kr. der fremgår i efterfølgende år i investeringsoversigten er et udtryk for at en del af budgettet er fordelt ud over årene 2023-2026. Fra 2028 og frem er det forventede niveau på 80 mio. kr. årligt.

Takstoversigt

Beløb i hele kr.	Budget 2023
<i>Takster som fastsættes af ministerierne og ved lov bliver typisk reguleret i efteråret. Der kan derfor forekomme korrektioner til taksterne, efter budgettet er endeligt vedtaget. Takster markeret med stjerne (*) har fået ændret takstpris pba. prisregulering.</i>	
Byggetilladelser m.v.	
Timepris	866
Parkering	
Timetakst	
3. time	16
4. time	22
5. time	27
6. time	27
7. time	27
P-licens til zoneparkering	
Beboerlicens, miljø-/energiklasse A-G, per år	315
Beboerlicens, miljø-/energiklasse A+, A+++, per år	175
Beboer med firmabil per måned	540
EL/ By - og delebil licens per år	175
Fleksibel beboerlicens per måned afhængig af energiklasse	80/45
Beboer med lånt/lejet bil pr. uge	95
Pendlerlicens pr. hele måned	540
Pendlerlicens pr. dag	45
Pendlerlicens erhverv	540
Dagsbillet	95
Ugebillet	475
Erhvervslicens	1.360
P-afgift	510
Parkering på handicapplads og ud for ind- og udkørsel	1.020
Afgifter køretøjer over 3.500 kg	2.040
Evt. rykkergebyr	250
<i>Note: Parkeringstakster er siden 2. behandlingen ændret ved KB 14.11.2022, sag 243.</i>	
Institution, børn og unge (pr. plads pr. måned)	
<i>Lov nr. 554 af 29. maj 2018 om ændring af dagtilbudsloven og lov om folkeskolen (Styrket kvalitet i dagtilbud, øget fleksibilitet og frit valg for forældre m.v.) indebærer at der oprettes deltidspladser med nedsat takst i dagtilbud.</i>	
Dagpleje (uanset barnets alder) samt Daginstitution, 0-2 år	
- Fuldtidstakst	3.379
- Deltidstakst - grundbeløb	1.521
- Deltidstakst - per time, per uge	38
Daginstitution, 3 år - skolestart	
- Fuldtidstakst	1.872
- Deltidstakst - grundbeløb	894
- Deltidstakst - per time, per uge	20
Frokosttakst, daginstitutioner	659
SFO	2.025
Fritidsklub	705
Ungdomsklub	425
Ungdomsskolen	

Beløb i hele kr.	Budget 2023
Udstedelse af kørekort til lille knallert	540
Diverse vedrørende plejehjem m.v.	
Betaling for dagcenterplads pr. mødedag	35
Betaling for daghjem pr. dag	113
Endagsture (pensionister)	174
Botilbud til personer med særlige sociale vanskeligheder	
<i>Satser på socialområdet er fastsat i Bekendtgørelse om egenbetaling for midlertidigt ophold i boformer efter service-lovens §§ 109 og 110. Satserne offentliggøres på Social- og Ældreministeriets hjemmeside i januar. Nedenstående er den sats, som forventes at gælde for 2022.</i>	
Døgnpris for voksne inkl. morgenmad og sengelinned:	
Huslejebetaling ved ophold på Lindevangen og Lærkehøj (§ 110 selvejende institution):	97
Sygesikring og sundhed	
Skift mellem sygesikringsgruppe 1 og 2 samt lægeskift	215
Gebyr for bortkommet sygesikringsbevis	215
Frederiksberg Kommunes Døgnrehabilitering (FKD)	
Døgn takst på Frederiksberg Kommunes Døgnrehabilitering	136
Sondemad*	52
Vaskeordning	
Egenbetaling for vaskeordning	
8 kg*	93
12 kg*	140
Madservice	
Egenbetaling for levering af madservice, per måltid*	59
Servicepakker	
Madpakke (pr. md.)*	3.992
Vaskeri (pr. md.)	182
Leje og linned (pr. md.)	470
Rengøringsartikler til egen bolig (pr. md.)*	53
Servicepakker, flekspladser	
Morgenmad, døgn*	27
Kold mad, døgn	31
Varm mad, døgn*	73
Vask af eget tøj, døgn	6
Leje og vask af linned, døgn	15
Toiletartikler, døgn*	4
Rengøringsartikler til egen bolig, døgn	2
Omsorgstandpleje	
Egenbetaling for omsorgstandpleje, årligt	572
Egenbetaling for særlig tandpleje o. 18 år, årligt	2.131
<i>Taksterne er med forbehold, idet den endelige prisfremskrivning fastsættes af ministeriet i efteråret 2022.</i>	
Biblioteket	
Takster for at aflevere materialer for sent:	
Fra 1.-7. dag efter afleveringsfristen	20
8 dage efter afleveringsfristen	66
15 dage efter afleveringsfristen	112
31 dage efter afleveringsfristen	230
Gebyr ved erstatning	230
Unge under 18 år betaler ½ gebyr af voksentakst ved for sen aflevering.	
Leje af kommunale lokaler	

Beløb i hele kr.	Budget 2023
<i>Alle udgifter er pr. time med undtagelse af overnatingsgebyr.</i>	
Lille mødelokale	62
Almindeligt lokale (bl.a. klasselokaler)	117
Mellemstort lokale (bl.a. faglokaler, dobbeltklasselokaler og lokale 1 på Danasvej)	175
Stort lokale (bl.a. Metronomen og Medborgersalen på Danasvej)	244
Sale, aulaer mv. (bl.a. gymnastiksale, skoleaulaer og Bibliotekssalen)	580
Ønskes Bibliotekssalen lejet med betjentbistand vil udgiften pr. time udgøre	1.176
Lokaleudstyr udover timelejen, såfremt udlån sker i ferier og i øvrigt uden for normal åbningstid	489
Overnatingsgebyr	51
Frederiksberg Svømmehal og Flintholm Svømmehal	
<u>Svømmehal, familieområde og luksusafdeling</u>	
Svømmehal enkelt, voksen	68
Svømmehal 12 klip, voksen	684
Svømmehal månedskort, voksen	446
Svømmehal enkelt, børn (indtil 15 år)	36
Svømmehal 12 klip, børn (indtil 15 år)	363
Svømmehal månedskort, børn	264
Luksusafdelingen (kun voksne)	84
Luksusafdelingen (kun voksne), 12 klip	840
Luksusafdelingen (kun voksne) 1 måneds	793
Svømmehal familie, 2 voksne + 2 børn	171
Svømmehal familie, 2 voksne + 1 barn	155
Svømmehal familie, 1 voksne + 2 barn	119
Svømmehal, man-fre 07-15, alle	36
Svømmehal, man-fre 07-15, alle, 12 klip	363
Pensionist, man-fre 07-15 (med helbredstillægskort) - Frb	0
Pensionist, man-fre 15-21 & lør-søn - Frb	48
Pensionist, man-fre 15-21 & lør-søn, 12 klip - Frb	477
<u>Kurbadet</u>	
Kurbadet (kun voksne)	192
Kurbadet (kun voksne) 6 klip	959
Kurbadet Plus (kun voksne) inkl. håndklæde, frugt og kildevand	223
Kurbadet (kun voksne) primetime	207
Kurbadet (kun voksne) primetime 6 klip	1.037
Pensionister i kurbadet	161
Pensionister i kurbadet 6 klip	804
Pensionister primetime i kurbadet	176
Pensionister primetime i kurbadet 6 klip	881
<u>Varmtvandsbassin</u>	
Tilkøb	16
Babysvømning 1 voksen + 1 baby	73
Babysvømning 1 voksen + 1 baby, 12 klip	726
Babysvømning tillæg for 1 voksen	68
Babysvømning 8 ugers hold	923
Babysvømning 17 ugers hold	1.846
Øvrige gebyrer og brugerbetaling m.v.	
<u>Råden over vejareal:</u>	
Skurvogn (pr. 3x5 m areal pr. dag)	75
Container (pr. 3x5 m areal pr. dag)	75
Bigbags, opsætning på vejareal, (pr. dag)	50

Beløb i hele kr.	Budget 2023
Byggeplads (pr. m ² pr. måned)	55
<u>Stillads (pr. dag pr. stillads):</u>	
0,0 - 25,0 m	40
25,0 – 50,0 m	75
Over 50 m	130
Mobilkran, lift o.l.	75
Hejs og stilladstårn samt aflæsningsplatform (pr. m2 pr. måned)	50
Pølsestader, halvårligt	1.500
Juletræsstader, pr. sæson	1.500
Mobilt gadesalg, halvårligt	1.500
Faste studepladser, halvårligt	1.500
Indbringelse af sag for Huslejenævnet	345
Indbringelse af sag for Beboerklagenævnet	161
Forhåndsgodkendelse i Huslejenævnet	576
Tillægsgebyr for udlejere i sag, hvor lejerne får 100% medhold i huslejenævnet	6.579
Besigtigelse forud for lejelovens § 19, stk. 2-modernisering	4.398
Adresseoplysninger pr. stk.	90
Bopælsattester pr. stk.	90
Vurderingsattester pr. stk.	135
Loppe studepladser, store	700
Loppe studepladser, små	420
Studeplads – Rådhusplads/lørdage	135
Rottebekæmpelse, promille af ejendomsværdien	0,0387‰
Frederiksberg Kommunes kirkegårde	
Gravsteder, erhvervelse af brugsret	
<u>Frederiksberg ældre Kirkegård:</u>	
Kistegravsted pr. 3m2 i 20 år	7.718
Urnegravsted pr. 1m2 i 10 år	1.430
<u>Solbjerg parkkirkegård og Søndermark kirkegård:</u>	
Kistegravsted pr. 3m2 i 20 år	3.872
Urnegravsted pr. 1m2 i 10 år	1.430
Askefællesgrav i 10 år	2.066
Kistefællesgrav i 20 år	9.753
Kistefællesgrav til barn under 12 år i 10 år	4.874
Urnepladser, erhvervelse af brugsret	
Urneplads i 10 år, brugsretsleje fra	2.035
Graves gravning	
<u>Kistegrav:</u>	
Familiegravsted i almindelig dybde	6.366
Familiegravsted i almindelig dybde (lørdag)	8.088
Familiegravsted i alm. dybde til barn u. 12 år	2.213
Familiegravsted i alm. dybde til barn u. 12 år (lørdag)	3.705
Familiegravsted i dobbelt dybde uanset alder	7.535
Kistefællesgrav	6.366
Kistefællesgrav (lørdag)	8.088
Kistefællesgrav til barn under 12 år	2.213
Børn, dødfødt kistefælles (kun indenbys)	723
<u>Urnegrav:</u>	
Familiegravsted	887
Familiegravsted (lørdag)	3.144

Beløb i hele kr.	Budget 2023
Askefællesgrav	731
Opbevaring af urner	
Opbevaring af urner (efter 3 måneder)	115
Ligbrænding:	
Indenbys borger 15 år og derover	2.480
Indenbys borger under 15 år	1.672
Udenbys borger 15 år og derover	2.700
Udenbys borger under 15 år	1.959
<i>Note: Ligbrændingstakster er siden 2. behandlingen ændret ved KB 14.11.2022, sag 242</i>	
Diverse vedrørende kirkegårde	
Udlægning af blomster efter bisættelse i Frederiksberg Kirke (man-fre)	723
Leje af orgel uden organist	205
Omhædningsgebyr (urner)	313
Miljø	
<u>Gebyr for anmeldelse af jordflytning</u>	
Grundtakst per første time	668
Tillægstakst per påbegyndt ½ time herefter	220
Renovation	
<i>Nedenstående gebyrer, kr. ekskl. moms</i>	
Virksomheder	
<u>Genbrugsstation</u>	
<i>Genbrugsstation, per besøg</i>	
Personbil	124
Kassevogn	160
Ladvogn	192
Farligt affald, 0-10 kg.	116
Farligt affald, 10-25 kg.	200
<u>Restaffald (dagrenovationslignende)</u>	
Afhentningssted, pr. stk.	1.089
Beholderrumfang, pr. 100 liter ved ugentlig tømning	702
<u>Genanvendeligt affald</u>	
Deltagelse i afhentningsordninger, ved affaldsmængde svarende til en husholdning (efter tilmelding), per år	1.665
<u>Konkret anvisning af byggeaffald</u>	
Konkret anvisning af byggeaffald per time	400
Husholdninger	
<u>Dagrenovation (vedr. husholdninger)</u>	
Afhentningssted, pr. stk.	990
Beholderrumfang, pr. 100 liter ved ugentlig tømning	638
<u>Genanvendeligt affald m.v. (vedr. husholdninger)</u>	
Madaffald	276
Storskrald, løst	175
Haveaffald, beholder/løst	50
Glas	97
Papir	62
Pap	161
Plast	204
Metal	32
Tekstiler	64
Farligt affald	87

Beløb i hele kr.	Budget 2023
Genbrugsstationer	222
Administration	82
I alt, pr. husholdning	1.514
Særlige ydelser (vedr. husholdninger)	
Storskrald, container pr. bestilling	2.187
Haveaffald, container pr. bestilling	1.572
Bestilling af ekstra beholdere, pr. beholder	430
Bestilling af ekstra tømning, pr. gang	143
Forgæves kørsel af bestilt container til storskrald eller haveaffald, timepris (ny - den erstatter gebyr pr. afhentning)	422
Forgæves kørsel ved bestilt beholder til glas pr. gang	98
Beholdervask, pr. beholder til dagrenovation under 1 m ³	184
Leje af mobile affaldsrum	28.704
Særgebyrer, ekskl. moms (husholdninger og virksomheder)	
Erstatning af beholdere m.v. og ekstrabeholdere:	
Ved bortkomst eller beskadigelse af beholder eller andet materiel af andre årsager end almindeligt brug og slitage samt ved behov for flere beholdere, end der er tilmeldt tømning, for eksempel til anvendelse under nedstyrtningsskakte, betaler grundejeren/virksomheden for indkøb og levering af ny beholder.	
Ukorrekt sortering:	
Ukorrekt sortering	410
Ukorrekt sortering, grove eller gentagende tilfælde	1.640
Ved ukorrekt sortering, der medfører tillægsbetaling fra behandlingsanlæg, viderefaktureres tillægsbetalingen til grundejeren eller virksomheden og tillægges et administrationsgebyr	
Ekstraomkostninger forbundet med afhentning:	205
Ved ekstraomkostninger forbundet med afhentning, hvor årsagen til ekstraomkostningerne kan henføres til grundejeren/virksomheden, herunder oprydning efter overfyldninger, tømninger under særlige forhold for eksempel midlertidige forhold på adgangsvejen eller afhentningsstedet samt ved udsætning i forbindelse med begivenheder og lignende, viderefaktureres grundejeren/virksomheden ekstraomkostningerne med et administrationsgebyr, dog maksimalt ét administrationsgebyr pr. måned	
	205
Betalingsforhold:	
Fakturaer, der ikke betales rettidigt, tillægges et administrationsgebyr på kr. 200,00 ekskl. moms pr. rykerskrivelse, dog maksimalt 2 skrivelser.	
Noter vedrørende renovation:	
1. Kolonihaver, der ikke benyttes i vinterperioden, betaler 0,25 gange gebyr for genanvendeligt affald med videre	
2. Boligenheder, der anvendes til kollegium, betaler 0,3 gange gebyr for genanvendeligt affald med videre	
3. For benyttelse af mobilsuganlæg til restaffald betales 0,66 gange gebyr for beholderrumfang	
4. Ved komprimering af affaldet i ophalercontainere med komprimering betales 2,5 gange beholderrumfang.	

Leasingoversigt

1.000 kr.	Budget	Budgetoverslag		
	2023	2024	2025	2026
Finansiell leasing	13.134	12.944	12.380	12.380
8 stk. renovationskøretøj	581	581	581	581
9 stk. Muvo redskabsbærer	1.180	1.180	850	850
9 stk. renovationskøretøj	3.923	3.923	3.923	3.923
Aveny-T teater	691	691	691	691
Crystal Streetwasher	112	112	112	112
Fejemaskine	250	250	250	250
Flintholm Svømmehal	3.472	3.472	3.472	3.472
Heatweed	262	262	262	262
Juleguirlander	6	6	6	6
Kunstgranguirlander	61	61	61	61
Legepladsudstyr	45	45	0	0
P-kælder Langelands Plads	2.173	2.173	2.173	2.173
Saltspredere	380	190	0	0
Operationel leasing	193	33	3	0
8 stk. Renault ZOE Intens	160	0	0	0
Renault Kangoo	33	33	3	0

Note: Herudover har kommunen indgået kontrakt om leasingfinansiering af yderligere én parkeringskælder til en værdi af 123 mio. kr., som er under udførelse.

Økonomiske målsætninger

Økonomisk Politik

De økonomiske målsætninger fastlægges i kommunens økonomiske politik. Den seneste vedtagne politik omfatter følgende syv temaer:

1. Balance mellem udgifter og indtægter
2. Overholdelse af økonomiaftaler og budgetlov mm.
3. Ansvarlighed og rettidig omhu i den løbende økonomistyring
4. Bæredygtigt gældsniveau
5. Finansiell strategi og risikopolitik
6. Effektiv drift
7. Investeringer i fremtiden

Økonomisk Politik omfatter en række mål, som fremgår nedenfor. Herudover indeholder Finansiell Strategi og Risikopolitik et sæt mere tekniske mål for kapitalforvaltning mv.

Balance mellem udgifter og indtægter

Frederiksberg Kommune har som målsætning, at der opnås balance mellem udgifter og indtægter senest i sidste år af budgetperioden. Herunder er den strukturelle balance positiv i alle fire budgetår.

Frederiksberg Kommune har som målsætning, at kassebeholdningen ultimo året udgør minimum 300 mio. kr. inklusiv deponering tillagt 100 mio. kr. vedr. Hospitalsgrunden. Målsætningen skal som udgangspunkt være opnået senest i sidste år af budgetperioden, dog må kassebeholdningen i den mellemliggende periode aldrig være lavere end KL's skøn for robusthed på ca. 200 mio. kr. i ultimoliquiditet. Det generelle mål fraviges for budget 2023 med henvisning til den statslige sanktion for skattestigning.

Overholdelse af økonomiaftaler og budgetlov mm.

Frederiksberg Kommune vil overholde de årlige økonomiaftaler mellem KL og regeringen.

Ansvarlighed og rettidig omhu i den løbende økonomistyring

I Frederiksberg Kommune overholdes budgetterne. I Frederiksberg Kommune gives der ikke ufinansierede tillægsbevillinger.

Bæredygtigt gældsniveau

Frederiksberg Kommune afdrager løbende på den langfristede gæld. Frederiksberg Kommune optager kun ny langfristet gæld til:

1. Investeringer som fremtidige generationer får glæde af, det vil sige hvor aktivet har særligt lang levetid og kommer fremtidige generationer til gode (metro, finansiell leasing).
2. Formål kommunen ikke har indflydelse på (selvejende institutionernes gæld) eller hvor kommunen ikke selv finansierer ydelserne (alment boligbyggeri og klimatilpasning).
3. Øvrige låneadgangsgivende formål eller gældsposter, såfremt deponerede midler er frigivne.

Effektiv drift

Frederiksberg Kommune vil med budgetvedtagelser og øvrige løbende prioriteringer sikre, at kommunens langsigtede økonomiske bæredygtighed understøttes. Det skal blandt andet ske gennem opfyldelse af følgende målsætninger:

1. Frederiksberg Kommune vil fastholde sin position, som en af landets mest effektivt drevne kommuner.
2. Frederiksberg Kommune har et ambitiøst effektiviseringsprogram, som sikrer omprioritering inden for servicerammen og sikrer en bæredygtig økonomi – under hensyntagen til målsætningerne for kassebeholdningens størrelse.
3. Frederiksberg Kommune disponerer forbedringer på demografiudgifterne til sikring af kassebeholdningen, ligesom merudgifter til demografi indgår i den tværgående prioritering af økonomien.

Investeringer i fremtiden

Frederiksberg Kommune har prioriterede anlægsinvesteringer, sådan at det finansierede anlægsniveau kan tilgodese både kapacitetstilpasning, vedligeholdelse af den kommunale aktivmasse og udvikling af byen.

Frederiksberg Kommune arbejder med udvikling af kapacitets- og vedligeholdelsesplaner på de forskellige fagområder.

Frederiksberg Kommune inddrager byens langsigtede udviklings- og investeringsbehov i budgetlægningen.

Pris- og lønfremskrivningsprocenter

Budget 2023-26 tager udgangspunkt i overslagsårene i budget 2022-25. Hertil er tillagt opgaveændringer samt et nyt skøn for pris- og lønudviklingen. Skønnet, som er anvendt i budgettet, er udmeldt af KL i juni 2022 og indeholder også et revideret pris- og lønskøn for 2022 og 2021. Fremskrivningen af de enkelte arter i budgetåret samt fremskrivningen inkl. ændring af bagudrettede skøn fremgår af tabellen nedenfor.

Da skønnene for 2022 og 2021 samlet set er opjusteret i forhold til sidste år, betyder det, at mens KL's gennemsnitlige stigningsprocent fra 2022-2023 er 2,47 pct., er den anvendte fremskrivning 3,70 pct.

Pris- og lønfremskrivning fra budget 2022 til budget 2023

Art	Beskrivelse	Fremskrivning 2022-23 Pct.	Anvendt fremskrivning B2023-27, indeholdende ændringer for 2021-2022 Pct.
1	Lønninger	2,70	2,77
17	Refusioner	2,70	2,77
22	Fødevarer	4,70	7,17
23	Brændsel og drivmidler	-6,28	12,54
25	Køb af jord og nye bygninger (inkl. moms)	0,90	1,93
26	Køb af jord og bygninger (ekskl. moms)	0,90	1,93
27	Anskaffelser	0,62	0,34
29	Øvrige varekøb	3,16	9,34
40	Tjenesteydelser uden moms	2,00	4,26
4097	Budgetkonto, intern afregning	2,20	4,08
4098	Køb i andet EU-land (renovationsområdet)	2,00	4,26
4099	Køb i andet EU-land	2,00	4,26
45	Entreprenør- og håndværkerydelser	1,50	6,65
46	Betalinger til staten	2,11	1,45
47	Betalinger til kommuner	2,47	3,70
48	Betalinger til regioner	2,49	2,75
49	Øvrige tjenesteydelser m.v.	2,00	4,26
51	Tjenestemandspensioner m.v.	2,74	2,81
52	Overførsler til personer	2,03	0,92
59	Øvrige tilskud og overførsler	2,44	5,51
6	Finansudgifter	0,00	0,00
71	Egne huslejeindtægter	2,47	3,70
72	Salg af produkter og ydelser	2,47	3,70
76	Betalinger fra staten	2,47	3,70
77	Betalinger fra kommuner	2,47	3,70
78	Betalinger fra regioner	2,47	3,70
79	Øvrige indtægter	2,47	3,70
8	Finansindtægter	0,00	0,00
8010	Finansindtægter - Budget	2,03	0,92
86	Statstilskud	0,00	0,00
8610	Statstilskud - Budget	2,03	0,92
91	Overførte lønninger	2,74	2,81
92	Overførte varekøb	3,30	8,62
94	Overførte tjenesteydelser	2,15	3,11
97	Interne indtægter	1,86	5,74
Gennemsnitlig stigning på drift		2,47	3,70

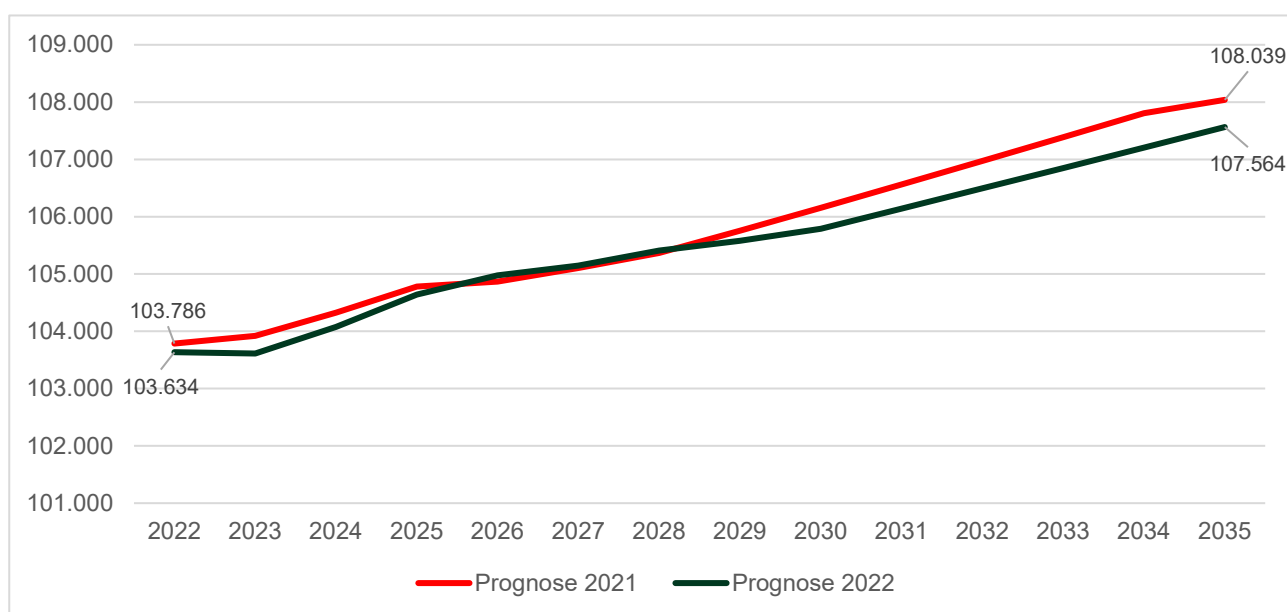

Frederiksberg Kommunes befolkningsprognose 2022

Frederiksberg Kommunes befolkningsprognose udgør et væsentligt grundlag for udarbejdelsen af kommunens budgetrammer, ligesom den udgør grundlaget vedrørende befolkningsudviklingen i forvaltningsområdernes sektorplanlægning.

Befolkningsprognosen for Frederiksberg Kommune er behandlet af Magistraten 4. april 2022. Den forventede befolkningsudvikling i kommunen frem til 2035 er vist i *figur 1*. Det fremgår af figuren, at befolkningsudviklingen i prognose 2022 (grøn kurve) forventes at være en smule lavere end forventet i prognose 2021 (rød kurve) især i starten og slutningen af prognoseperioden, mens kurverne er stort set ens fra 2025-2028. Forskellene skyldes i høj grad ændringer i periodisering af nybyggeri og i mindre grad forskydninger i de aldersbetingede flyttekoefficienter som følge af ny vægtning af basisår, og stigningsprofilen i prognose 2022 er stort set uændret.

Figur 1. Udvikling i befolkningstallet i Frederiksberg Kommune, 2022-2035

Forventet befolkningsudvikling 2023-2035

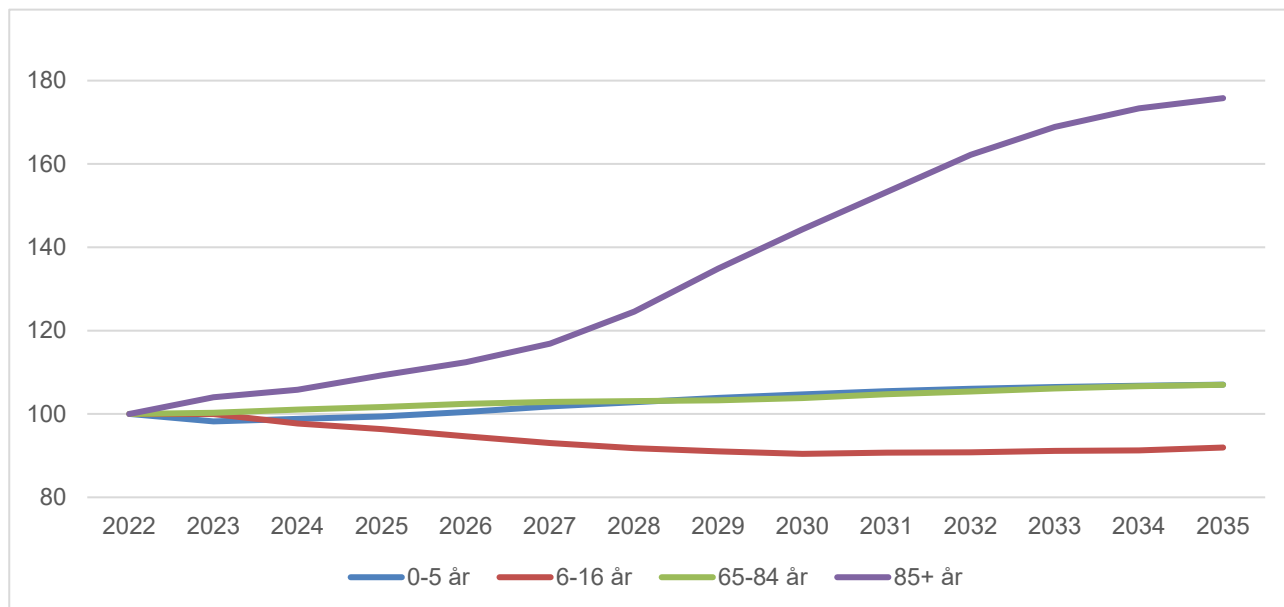
Frem mod 2035 forventes befolkningen i alt at vokse fra 103.634 borgere i 2022 til 107.564 borgere i 2035, det vil sige 3.930 personer i alt. *Tablet 1* viser befolkningsudviklingen i prognosen fordelt på aldersgrupper.

Tablet 1: Frederiksberg Kommunes befolkningsprognose fordelt på udvalgte aldersgrupper

Befolkning pr. 1. januar	2022	2023	2024	2025	2026	2027	..2035
0-5 år	6.848	6.726	6.769	6.806	6.880	6.974	7.330
6-16 år	10.019	10.016	9.790	9.655	9.481	9.320	9.213
17-24 år	12.035	11.966	12.321	12.616	12.718	12.746	12.862
25-29 år	10.851	10.922	10.988	11.042	11.075	11.050	11.334
30-39 år	15.417	15.375	15.452	15.624	15.782	15.865	16.245
40-64 år	30.260	30.270	30.257	30.225	30.167	30.152	29.575
65-84 år	15.985	16.029	16.151	16.249	16.378	16.448	17.105
85+ år	2.219	2.308	2.348	2.424	2.495	2.593	3.901

Befolkningsudviklingen har betydning for børne-, undervisnings- og ældreområdet, hvor dele af budgetrammerne demografireguleres, samt for kommunens indtægter i tilskuds- og udligningssystemet. Udviklingen på de demografiregulerede aldersgrupper fremgår nedenfor.

Figur 2. Indekseret (2022=100) udvikling i udvalgte aldersgrupper

- *Dagtilbud*: Antallet af 0-5 årige falder en smule i starten af prognoseperioden og stiger herefter let over resten af prognoseperioden. Totalt set forventes en vækst i befolkningsgruppen på 482 personer. I budgetperioden forventes en stigning på 32 personer.
- *Skoler*: Antallet af 6-16 årige falder frem til slutningen af prognoseperioden og vil i de sidste år stabilisere sig. I prognoseperioden forventes et fald på 538 personer. I budgetperioden forventes et fald på 699 personer.
- *Ældre*: Antallet af 65-84 årige forventes at stige gennem hele prognoseperioden. Totalt set forventes en stigning på 1.120 personer med 393 personer i budgetperioden. Derudover forventes antallet af 85+ årige at stige gennem hele prognoseperioden, og særligt kraftigt fra 2027. I prognoseperioden forventes en stigning på 1.682 personer, mens der forventes en stigning på 276 i budgetperioden.

Med befolkningsprognose 2022 vil Frederiksberg fortsat være en ung kommune relativt til landsgennemsnittet. Forsørgerbrøken - andelen af borgere uden for arbejdsstyrken set i forhold til andelen i den erhvervsaktive alder - forventes frem mod 2035 ikke at forandre sig markant. På landsplanmen forventes denne at være stigende. Frederiksbergs befolkning er, og forventes dermed stadig i fremtiden at være, yngre end den gennemsnitlige danske befolkning.

Budgetaftale 2023

Et budget i balance

F R E D E R I K S B E R G
K O M M U N E

1. Et budget i balance – kort fortalt

Socialdemokratiet, Enhedslisten, Det Radikale Venstre, Venstre og SF har indgået aftale om Frederiksberg Kommunes budget for 2023. Det er en etårig aftale gældende for de næste fire år.

Det altoverskyggende formål med aftalen er at genoprette og fremtidssikre balancen mellem indtægter og udgifter, således at kommunens økonomiske rammer i 2023 og efterfølgende år er ansvarlige og robuste. Det har krævet en række hårde, men nødvendige beslutninger og prioriteringer.

Der gennemføres således besparelser og effektiviseringer for 69 mio. kr. i 2023 og samlet 325 mio. kr. i budgetperioden. Samtidig hæves indkomstskatten fra 22,8 pct. til 23,47 pct. Hermed forventes Frederiksberg Kommune fortsat at være blandt de fire kommuner i Danmark, som har den laveste kommuneskat.

Det har også været nødvendigt at tilpasse den samlede portefølje af anlægsprojekter, så den kan rummes inden for det finansierede anlægsniveau. I den forbindelse er der skabt plads til at løfte budgettet til nødvendigt vedligehold af kommunens bygninger i de kommende år. Partierne er enige om at afsætte i alt knap 1,1 mia. kr. til anlæg i perioden 2023-26, hvor over 250 mio. kr. er afsat til vedligehold. Dette sker for at indhente det vedligeholdelseefterslæb, der er på de kommunale bygninger.

Der er i budgetaftalen kun i begrænset grad fundet plads til at gennemføre nye initiativer. Dog har partierne sikret, at en række politiske initiativer, som var besluttet tidligere, kan fortsætte, ligesom der er fundet midler til enkelte nye prioriteringer – f.eks. en række initiativer målrettet fastholdelse og rekruttering samt fortsat fokus på den grønne omstilling.

Det er partiernes ambition, at der – efter dette års genopretning af kommunens økonomi – skal gennemføres en væsentlig styrkelse af kernevelfærden og den grønne dagsorden på de kommende års budgetter.

Partierne er enige om at fastholde den nye praksis for budgetprocessen, som blev indført i år. Den nye praksis indebærer en større åbenhed om budgetprocessen – både internt over for medarbejderne og eksternt over for borgerne, hvor der allerede i maj måned blev åbnet for de budgetforbedringsforslag, der blev arbejdet med. Partierne er enige om at fastholde stærkt fokus på medarbejderinddragelse i budgetprocesser. Der indhentes input til evaluering af den nye proces fra medarbejderne.

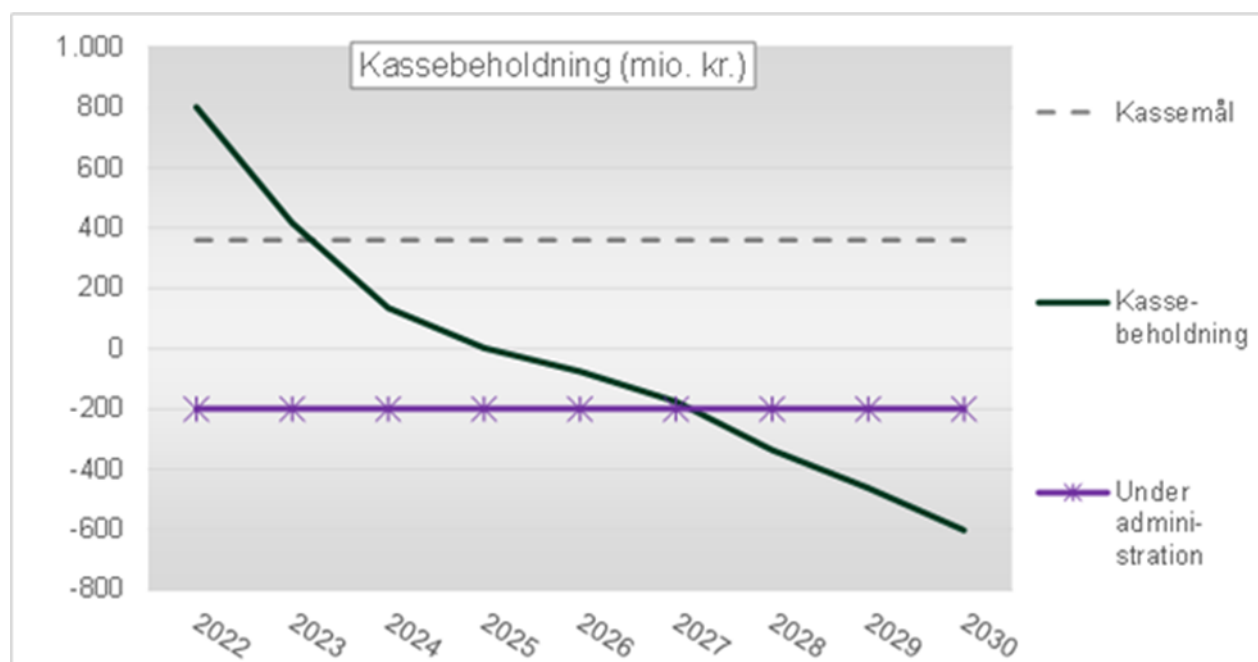
Indholdsfortegnelse

Indledning.....	4
Besparelser og effektiviseringer.....	6
Skat.....	8
Prioritering af velfærd og grøn omstilling mv.....	10
Nye prioriteringer på det grønne område.....	10
Nye velfærdsprioriteringer.....	12
Rekruttering og fastholdelse.....	14
Mere frit valg.....	15
Fortsættelse af indsatser, som ellers ville være udløbet.....	15
De specialiserede områder.....	18
Anlæg.....	20
Prioritering af anlæg.....	20
Salg af ejendomme.....	22
Øvrigt.....	23
Frigivelse af eventuelt mindreforbrug.....	23
Analyser.....	24
Økonomisk politik og økonomiaftalen mellem KL og regeringen.....	24
Underskrifter.....	25

2. Indledning

Ved budgetforhandlingernes start stod det klart, at der var en ubalance mellem Frederiksberg Kommunes udgifter og indtægter på ca. 150 mio. kr. årligt. Indtægter og udgifter hang ikke sammen, hvilket over en kort årrække ville bringe kassebeholdningen i minus.

Figur 1: Udviklingen i kommunens kassebeholdning inden budgetaftalen:

Det stod altså også klart, at der var tale om en alvorlig og varig udfordring. Uden aktive beslutninger for at imødegå udfordringen ville kommunens økonomi således blive gradvist udhulet år for år – og allerede om få år ville situationen være så alvorlig, at Frederiksberg ville blive sat under administration af staten. Ved administration af staten vil Frederiksberg Kommune miste sin selvbestemmelse.

Med denne aftale er partierne enige om, at dette ikke må ske, og at det derfor er afgørende at sikre et budget i balance.

Partierne noterer sig også, at Frederiksberg har landets 3. laveste kommunale udgifter opgjort ved seneste regnskab.

Baggrunden for kommunens økonomiske ubalance

Det er primært summen af en række ekstraregninger og uforudsete stød på både udgifts- og indtægtsiden, som har skabt kommunens aktuelle økonomiske ubalance.

For det første har Frederiksberg Kommune fået en ny stor uvarslet ekstraregning fra udligningssystemet. Kommunen skal betale 50 millioner kroner *mere* om året – svarende til 200 mio. kr. over hele perioden – oven i den tilsvarende ekstraregning, kommunen fik sidste år.

For det andet oplever kommunen i 2023 et markant fald i bloktilskuddet. Lav ledighed på landsplan betyder lavere bloktilskud, og i Frederiksberg Kommune vurderes det ikke muligt at reducere udgifter svarende til landsgennemsnittet, hvilket giver et samlet tab på ca. 70 mio. kr. i perioden. Det skyldes, at Frederiksberg Kommune allerede har en meget lav ledighed. Samtidig får kommunen et lavere bloktilskud fra staten til minimumsnormeringer – bl.a. fordi man har ændret en fordelingsnøgle til Frederiksberg Kommunes ugunst, hvor der fremover ikke tildeles penge til minimumsnormeringer pr. barn men i stedet for pr. borger. Dette gavner kommuner med færre børn – men det medfører et samlet tab på 33 mio. kr. over de næste fire år for Frederiksberg.

For det tredje har regeringen og KL i år indgået en usædvanlig stram økonomiaftale. Aftalen reducerer anlægsmidlerne med i alt 1,5 mia. kr. Det betyder et finansieringstab på 100 mio. kr. i budgetperioden for Frederiksberg Kommune. KL-aftalen indeholder ingen nye midler til de specialiserede områder – dvs. indsatser for børn og voksne med særlige behov – selvom Frederiksberg Kommune ligesom mange andre kommuner oplever markant stigende udgifter netop her.

For det fjerde oplever Frederiksberg Kommune udgifter til at modtage de ca. 500 flygtninge, kommunen har modtaget fra Ukraine.

Endelig oplever Frederiksberg Kommune i lyset af stigende priser og den internationale økonomiske situation stigende udgifter på en række områder: Flere anlægsprojekter er blevet væsentligt fordyrede. Det gælder f.eks. renovering af Frederiksberg Svømmehal og P-kælderen bag rådhuset. De markant stigende elpriser presser kommunens institutioner. På ældreområdet skal der findes flere penge til at ansætte og uddanne flere SOSU-elever som følge af det stigende antal ældre. Og på de specialiserede områder er det nødvendigt at tilføre betydelige midler blot for at kunne opretholde den nuværende aktivitet.

Behov for at fremtidssikre kommunens økonomi

Partierne lægger stor vægt på, at Frederiksberg Kommune ikke igen kommer til at stå i en situation, der kræver markante besparelser og skattestigninger. På den baggrund er partierne enige om at:

- annullere den såkaldte effektiviseringsreserve på 20 mio. kr. årligt, som hidtil har været anvendt til at finansiere serviceudgifter via ikke-konkretiseret forventet mindreforbrug, således som revisionsfirmaet Deloitte har anbefalet i sin gennemgang af kommunens økonomi den 15. august 2022, jf. bilag 7.
- annullere den såkaldte boligtilvækstreserve på 5 mio. kr. årligt fra 2024, idet den er udtryk for, at der indregnes et bidrag fra boligudbygning, som ikke er underbygget af konkrete planer/projekter og som således går ud over den befolkningsprognose, som kommunen ellers arbejder med.
- reservere midler til at kunne afværge evt. nye, uforudsete stød på udgiftssiden (f.eks. de specialiserede områder) eller indtægtssiden (evt. yderligere udligningsregninger) i de kommende år. Konkret afsættes 10 mio. kr. i 2024, 20 mio. kr. i 2025 og 25 mio. kr. årligt i 2026 og frem til dette formål.

Disse tiltag vil tilsammen bidrage til at styrke robustheden i de kommende års økonomi.

Herudover er der i 2023 afsat 20 mio. kr. til at håndtere evt. merudgifter ved ukrainske flygtninge og stigende elpriser. Dette kommer udover den årlige reserve på 40 mio. kr. til at håndtere uforudsete merudgifter i løbet af året og overførsel af institutioners opsparing.

Både besparelser og skattestigning skal sikre en ansvarlig og robust økonomi

Konfronteret med så massive økonomiske udfordringer er partierne enige om, at en løsning både skal bestå af besparelser og effektiviseringer og øgede skatteindtægter. Der gennemføres således besparelser og effektiviseringer for 69 mio. kr. i 2023 og samlet 325 mio. kr. i hele perioden. Samtidig hæves indkomstskatten med 0,67 pct. point fra 22,8 pct. til 23,47 pct. Hermed forventes Frederiksberg Kommune fortsat at være blandt de fire kommuner i Danmark, som har den laveste kommuneskat.

3. Besparelser og effektiviseringer

Partierne er enige om at gennemføre en lang række besparelser og effektiviseringer, som samlet beløber sig til 69 mio. kr. i 2023 og samlet 325 mio. kr. i hele perioden.

Disse besparelser kommer oven i en række besparelser og indtægtsforhøjelser, som kommunalbestyrelsen besluttede allerede i foråret på godt 18 mio. kr. årligt svarende til 75 mio. kr. i budgetperioden, jf. bilag 6.

Partierne anerkender og tager ansvaret for, at en del af besparelserne alt andet lige vil betyde forringelser for nogle borgere og medarbejdere. Partierne tager også ansvar for og bakker medarbejdere og ledere op i arbejdet med at gennemføre disse politisk besluttede besparelser.

Som oplæg til budgetforhandlingerne fremlagde forvaltningen besparelser- og effektiviseringsforslag for i alt 114 mio. kr. i 2023 stigende til 180 mio. kr. i 2026.

Heraf har partierne i lyset af den vanskelige økonomiske situation besluttet at tiltræde forslag for i alt 69 mio. kr. i 2023 og samlet 325 mio. kr. i budgetperioden, mens partierne har besluttet at fravælge forslag for i alt 51 mio. kr. i 2023 og samlet 366 mio. kr. i budgetperioden.

Partierne har bl.a. besluttet at tiltræde følgende besparelsesforslag:

- Lukning af daginstitutionen Lindehuset
- Lukning af biblioteksfilialer på Danasvej og KU.BE
- Ophør af Klub Huset som kommunalt tilbud (men med mulighed for overgang til privat klub)
- Udvidelse af sommerferielukning i SFO
- Sommerferielukning i daginstitutioner
- Midlertidig ændring til 50/50-andel mellem pædagoger og pædagogmedhjælpere
- Midlertidig afskaffelse af skolemad
- Energibesparelser i byrummet
- Budgetmæssige tilpasninger af aktiveringsindsatsen
- Ensartet visitationspraksis for personlig pleje og praktisk hjælp i hjemmeplejen

- Tilpasning af ungdomsskolens tilbud
- Midlertidig reduktion af puljer til frivilligt socialt arbejde, ældre og events på kulturområdet

Det har været vigtigt for partierne, så vidt muligt, at undgå yderligere besparelser og serviceforringelser for byens borgere og medarbejdere.

Derfor er der en lang række besparelsesforslag, som partierne har besluttet at fravælge. Dermed er det lykkedes at undgå en række forringelser for kommunens borgere og medarbejdere, herunder:

- Lukning af skovpladser i Louis P og Mariendal
- Flere elever i hver folkeskoleklasse
- Ny struktur for ungdomsklubber (sammenlægning af ungdomsklubber)
- Kortere åbningstid i daginstitutioner, klub og SFO
- Reduktion i antal lejrskoledage
- Reduktion af timetal til det vejledende niveau
- Ændret personalesammensætning i specialklasserækker og på Skolen ved Nordens Plads
- Ændring af dagplejens organisering
- Lavere rengøringsniveau og mindre tid til personlig pleje for byens ældre i hjemmeplejen
- Lukning af skøjtebanen på Frederiksberg Runddel
- Omlægning af Åben Anonym Rådgivning
- Bevilling til årlige ferieture på sociale botilbud fjernes
- Lukning af Café Paraplyen
- Bortfald af tilskud til Mændenes Hjem
- Afskaffelse af halvandetårsbesøg af sundhedsplejen
- Nedlæggelse af Frederiksbergbusserne
- Afskaffelse af tilskud til julebelysning
- Reduktion af vejbelysning

Partierne har også besluttet, at et forslag om at indføre gebyr på udeservering fra 2023, som Kommunalbestyrelsen vedtog i foråret, tilbagerulles. Det vil derfor også fremover være gratis for cafeer og restauranter på Frederiksberg at tilbyde servering i det fri.

Der indføres således alligevel ikke gebyr på udeservering.

Som ovenfor nævnt ønsker partierne at opretholde Frederiksbergbusserne med de nuværende linjer og frekvenser. Da det kan konstateres, at linje 37, som kører parallelt med metroen, har stadig lavere passagertal, har partierne aftalt, at der skal indgås dialog med Københavns Kommune om fremtiden for denne buslinje med henblik på senere beslutning herom.

En fuld oversigt over både vedtagne og afviste besparelsesforslag fremgår af hhv. bilag 2 og 4 til aftalen. I bilag 1 fremgår en række mere detaljerede bemærkninger til nogle af de besluttede besparelsesforslag.

Tværgående rammebesparelse/"grønthøster"

Partierne er enige om, at der i lyset af de betydelige økonomiske udfordringer gennemføres en rammereduktion af alle institutioners og afdelingers løn- og overheadbudgetter på 1,0 pct. i 2023, 1,0 pct. i 2024, 0,75 pct. i 2025 og 0,50 pct. i 2026 og frem. Det bemærkes, at for 2024 er der ikke tale om, at besparelsen øges yderligere i forhold til 2023, men at bevillingsniveauet for 2023 videreføres.

Undtaget fra rammebesparelsen/grønthøsteren er lønudgifter på dagtilbudsområdet, der er omfattet af et lovkrav om minimumsnormeringer. For så vidt angår 2023, er skolerne alene omfattet i forhold til skoleåret 2023/2024 (5 måneders effekt). Rammebesparelserne nedtrappes i takt med, at statens skattesanktioner bortfalder.

For administrative udgifters vedkommende udgør besparelsen 1,5 pct. i 2023, 1,0 pct., i 2024, 0,75 pct. i 2025 og 0,50 pct. i 2026 og frem.

Den tværgående rammebesparelse indebærer et finansieringsbidrag på i alt 22,7 mio. kr. i 2023 faldende til 14,6 mio. kr. i 2026 og frem.

I det omfang Frederiksberg bliver helt eller delvist undtaget fra skattesanktionen, er partierne enige om at nedjustere rammebesparelsen ("grønthøsteren") tilsvarende.

Partierne er enige om, at det er op til den enkelte institution/afdeling at udmønte rammebesparelsen i lyset af de lokale rammevilkår. Partierne bakker op om, at det er op til ledelsen på den enkelte institution eller afdeling at udmønte besparelsen, således som ledelsen vurderer mest hensigtsmæssigt lokalt. Partierne er opmærksomme på, at i det omfang udmøntningen har betydelige konsekvenser for medarbejderne, involveres de lokale MED-udvalg i henhold til gældende retningslinjer. Rammebesparelsen (grønthøsteren) tages op på Magistratens møde med MED/HU primo 2023.

Partierne er opmærksomme på, at rammebesparelsen vil have konsekvenser for opgavevaretagelse og service. Det gælder også de administrative udgifter, idet partierne er opmærksomme på, at Frederiksberg Kommune i forvejen har lave administrative udgifter sammenlignet med de fleste andre kommuner.

Partierne er enige om til næste års budgetforhandlinger at søge at finde finansiering til at aflyse grønthøster-besparelsen.

4. Skat

Frederiksberg har i 2022 Danmarks laveste indkomstskatteprocent. Dette skal ses i lyset af, at en række andre kommuner med lav kommuneskat har opjusteret skatteprocenten bl.a. for at håndtere konsekvenserne af udligningsreformen.

Partierne er enige om, at indkomstskatten hæves fra 22,8 pct. til 23,47 pct. Hermed forventes Frederiksberg Kommune fortsat at være blandt de fire kommuner i Danmark, som har den laveste kommuneskat, jf. oversigten nedenfor. Det er partiernes ambition ikke at hæve skatten yderligere i budgetperioden.

Oversigt over kommuner med laveste indkomstskatteprocent i 2022:

Placering	Indkomstskat	2022
1	Frederiksberg Kommune	22,80
2	Rudersdal Kommune	23,09
3	Tårnby Kommune	23,10
4	Vejle Kommune	23,40
5	Gladsaxe Kommune	23,60
6	Glostrup Kommune	23,60
7	Herlev Kommune	23,70
8	Hørsholm Kommune	23,70
9	Københavns Kommune	23,80
10	Gentofte Kommune	24,00
11	Billund Kommune	24,00

Det er bestemt ved lov, at kommuner, der sætter skatten op, bliver ramt af en sanktion. Sanktionen betyder, at 75 pct. af de merindtægter, kommunen får fra en skattestigning, skal afleveres i sanktion til staten det første år. For år to og tre er det 50 pct., der skal afleveres, og i år 4 er det 25 pct. Først i år fem kan kommunen beholde de fulde indtægter fra skattestigningen.

Andre kommuner, som i betydelig grad blev ramt af udligningsreformen har håndteret udligningsregningen ved at øge skatten. Disse kommuner blev med udligningsaftalen fritaget fra reglerne for skattesanktion. Aftalepartierne finder, at de vil være rimeligt, at Frederiksberg Kommunen fritages for skattesanktionen på linje med øvrige kommuner, som blev ramt af reformen.

Partierne er enige om at undersøge alle muligheder for at undgå/begrænse sanktion, og partierne retter i fællesskab henvendelse til indenrigsministeren og den relevante forligskreds herom. Partierne noterer sig, at grundskyld og dækningsafgift er fastlåst i henhold til boligskattereformen. Grundskyld og dækningsafgift er derfor uændret hhv. 24,75 og 5,0 promille i 2023.

5. Prioritering af velfærd og grøn omstilling mv.

Partierne har i begrænset omfang fundet plads til en række prioriteringer af velfærd og den grønne omstilling samt rekruttering og fastholdelse og mere frit valg.

5.1 Nye prioriteringer på det grønne område

Frederiksberg skal fortsat og i højere og højere grad være en kommune, der har store grønne ambitioner. Der er allerede planlagt en række tiltag, som der nu er mulighed for at styrke på en række punkter og supplere med nye initiativer.

Partierne er enige om at gennemføre to pilotforsøg med forureningsfri (emissionsfri) veje/zoner omkring 2 af kommunens folkeskoler, så snart lovgivningen giver mulighed for det. Partierne er også enige om at fastholde brugen af photokatalyserende belægninger (med henblik på at modvirke partikelforurening).

Bedre forhold for cyklister – nye cykelstier

Frederiksberg skal være Danmarks mest cyklende by, og tilbagegangen i cyklismen skal vendes til fremgang.

Derfor er en vigtig del af sikringen af en sund og bæredygtig storby at fortsætte arbejdet med at etablere bedre og mere sikre forhold for cyklister og fodgængere. Aftalepartierne er enige om, at cykelstierne på Platanvej og Vodroffsvej etape 1 færdiggøres, og at der etableres bedre forhold for cykler og øvrige bløde trafikanter i området omkring Stæhr Johansens Vej og Emil Christian Hansens Vej i forbindelse med det nye plejecenter Ny Søndervang.

Partierne er enige om, at der i 2024 etableres cykelsti på Jens Jessens Vej, så cykling i området med det store idrætsanlæg, hvor der færdes mange børn og unge, gøres mere trygt og sikkert. Partierne ønsker at næste projekt herefter skal være Vodroffsvej etape 2. Endelig ønsker partierne etableret cykelsti eller cykelbaner på Frederiksberg Allé under hensyn til fredningen.

Omstilling af bilparken til el – bedre for klima og luft

Der skal endnu mere fart på omstilling af bilparken til el, og det skal være endnu nemmere at oplade sin el-bil på Frederiksberg.

Derfor er partierne enige om, at der skal udbydes to lynladestationer for at skaffe yderligere ladekapacitet. Mulighederne for at udvide ladestationen ved Frederiksberg Rådhus skal undersøges, men skal ses sammenhæng med planlægning af pladsens udformning. Den ene lynladestation skal placeres i det østlige Frederiksberg.

CO2-neutral energiforsyning og minimering af energiforbrug

Partierne har aftalt at:

- der opnås yderligere energibesparelser i de kommunale bygninger gennem energistyring, energieffektiv belysning og energireovering i sammenhæng med den ekstraordinære
- Frederiksberg Kommune | Budgetaftale 2023 | frederiksberg.dk/budget2023

bygningsrenovering, som gennemføres de kommende år. Potentialerne for yderligere besparelser skal belyses, ligesom der skal ses på mulighederne for at supplere den kommunale energirenoveringsindsats med alternative finansieringsmodeller.

- reducere effektbelysning i det offentlige byrum de steder, hvor belysningen ikke har en sikkerhedsmæssig betydning. Desuden slukkes julebelysningen om natten, og der ønskes en undersøgelse af hvordan der kan spares på energiforbruget på skøjtebanen ved Frederiksberg Runddel.
- der i regi af CTR (Centralkommunernes transmissionsselskab) arbejdes for brændselsfri fjernvarmeproduktion som varmepumper, geotermi og udfasning af naturgas – samt at mulighederne for at fremrykke udfasning af biomasse undersøges.
- der arbejdes for at fremme solceller på private og kommunale ejendomme, idet mulighederne for at det kan ske i regi af Frederiksberg Forsyning eller anden relevant lokal organisering afdækkes
- det skal sikres, at der reelt anvendes 100 procent grøn strøm i kommunen som virksomhed. Partierne vil derfor have belyst mulighederne for at gennemføre et såkaldt PPA (Power Purchase Agreement) udbud, gerne i samarbejde med Københavns Kommune.
- Frem mod budget 2024, skal der udarbejdes en investeringsplan for fuld overgang til styrbar LED-belysning for kommunens vejbelysning.

En grøn by med mere natur og biodiversitet

Træer og grønne områder er en vigtig del af Frederiksberg, og der er i de senere år gennemført en række initiativer for at forbedre biodiversiteten og byens natur. Det er bl.a. sket ved en ny strategi for bynatur og biodiversitet ud fra devisen ”hver m² tæller”.

Partierne vil arbejde for, at byen til stadighed bliver grønnere i balance og samspil med de mange rekreative funktioner, som parker og byrum også skal tilbyde byens borgere.

- Under hensyn til den økonomiske situation prioriterer partierne at videreføre realiseringen af kommunens strategi for bynatur og biodiversitet, dog kun med 1,5 mio. kr. årligt til projekter i byens rum, der skaber små åndehuller for dyr og mennesker, hvor der i dag er befæstede arealer. Særligt ønsker partierne initiativet med gadehaver videreført.
- Partierne har afsat 0,7 mio. kr. i en pulje til grønne tiltag og mere bynatur og klima, der skal udmøntes i udvalget. Det er en forudsætning, at der afsættes en pulje, der kan søges af borgerne til grønne initiativer.

Borgerdreven grøn omstilling

Borgerne er centrale i den grønne omstilling. Det er dem, der i hverdagen træffer afgørende valg om indkøb, anvendelse af transportmiddel mv. De udgør samtidig en ressource og er kilde til mulige nye initiativer, herunder på forsøgsbasis.

Partierne vil derfor:

- Sikre endnu flere borgere mulighed for at passe en "gadehave"
- Afsætte et tilskud på 0,3 mio. samlet i 2023 og 2024 til "Det bæredygtige forsamlingshus"
- Evaluere erfaringerne fra det klimaborgering, Frederiksberg Kommune deltager i. Hvis erfaringerne er gode, skal der etableres et klimaborgering, der kan rådgive kommunalbestyrelse og forvaltning i forhold til den grønne omstilling.

5.2 Nye velfærdsprioriteringer

Mental trivsel og fællesskaber

Styrkelse af PPR: Ligesom på landsplan ses der på Frederiksberg i disse år en stigning i antallet af børn og unge i mistrivsel. Under hensyntagen til den økonomiske situation har det ikke været muligt at videreføre alle initiativer, men partierne er enige om varigt at løfte bevillingen til PPR, eksempelvis til at modvirke voksende ventelister og fortsætte arbejdet i forhold til skolefravær. Der afsættes 0,6 mio. kr. årligt. Partierne ønsker, at der gøres opmærksom på PPR-tiltagene direkte over for de unge.

Tilbud til fædre ramt af fødselsdepression eller efterfødselsreaktioner: I supplement til den indsats der allerede sker over for mødre, er partierne enige om, at fædre ramt af fødselsdepression eller efterfødselsreaktioner skal kunne få hjælp på Frederiksberg. Partierne aftaler derfor, at der skal oprettes et kommunalt tilbud i sundhedsplejen, der bygger på tidligere opnåede gode erfaringer med gruppetilbuddet "Fædre på Forkant". Der afsættes 0,2 mio. kr. årligt i 2023 og 2024 til tilbuddet, der forventes at kunne nå ud til 24-32 fædre pr. år.

Thorvaldsen: Partierne afsætter 0,3 mio. kr. årligt i 2023 og 2024 til Netværksstedet Thorvaldsen, og partierne noterer sig, at såvel Thorvaldsen som Café Paraplyen, der ikke lukkes, udfylder en unik og meget værdifuld opgave på Frederiksberg, herunder forebygger ensomhed og sikrer mental trivsel. Mødestederne er målrettet mennesker, der kan være ensomme, psykisk sårbare eller på anden måde har stor gavn af at komme steder, hvor frivilligheden blomstrer, og man etablerer unikke fællesskaber.

Unge LGBT+-personer: Partierne afsætter 0,2 mio. kr. årligt i 2023 og 2024 til indsatser for at fremme unge LGBT+-personers sundhed og trivsel med udmøntning i Sundheds- og Forebyggelsesudvalget.

Øvrige nye prioriteringer

Offentlig adgang til flere dagtilbuds legepladser: Partierne er enige om, at den offentlige adgang til daginstitutionernes legepladser udvides, så de 11 dagtilbud, der i en høring har tilkendegivet, de ønsker at åbne deres legeplads for offentligheden i weekender og på helligdage, åbnes. Åbningen af yderligere legepladser for offentligheden forudsætter en forudgående proces vedrørende ændring af lokalplanerne for otte af dagtilbuddene. Der er i dag offentlig adgang til Rosenhaven og Bryghusets legepladser under ordningen Åbne Friarealer.

Partierne er enige om at finansiere ordningen dels ved at reducere i åbningstiden for Rosenhavens og Bryghusets legeplads, så der alene holdes åbent i weekender og på helligdage og dels ved at afsætte et mindre beløb.

Cityassistenter: Partierne afsætter varigt 0,8 mio. kr. årligt til at ansætte to ekstra cityassistenter, idet det forudsættes, at den såkaldte tryghedsvagtordning kan fortsætte på det nuværende niveau. Det forudsættes, at cityassistenter medvirker til at skabe øget tryghed og forebygge kriminalitet.

Ekstern redegørelse på arbejdsmarkedsområdet: Frederiksberg Kommunes beskæftigelsesindsats tager udgangspunkt i, at det er borgerens egne ressourcer og ønsker, der udgør den vigtigste drivkraft på vejen mod job. Det forudsætter både en høj faglighed hos jobcenterets medarbejdere og en organisation, der understøtter en værdig dialog med ledige og sygemeldte borgere om deres rettigheder og pligter. På den baggrund iværksatte kommunalbestyrelsen i foråret 2022 en ekstern redegørelse af arbejdsmarkedsafdelingen. Redegørelsen tager afsæt i en tilgang om at styrke afdelingen og området fremadrettet, blandt andet ved at inddrage den nyeste viden på beskæftigelsesområdet. Partierne ser frem til, at Arbejdsmarkeds-, Vækst- og Uddannelsesudvalget forelægges den eksterne redegørelse inkl. anbefalinger i efteråret 2022 og i den forbindelse drøfter og tager stilling til disse.

Status på uddannelsesvejledningen i Frederiksberg Kommune: Partierne noterer sig, at uddannelsesvejledningen på Frederiksberg aktuelt overholder lovgivningens minimumskrav, men er presset som følge af en vækst i antallet af unge, der skal modtage uddannelsesvejledning. Det gælder både i normalgruppen og gruppen af unge med udfordringer. Arbejdsmarkeds-, Vækst- og Uddannelsesudvalget vil følge udviklingen tæt og forelægges i foråret 2023 en fornyet status.

Tilskud til Musikhøjskolens aktiviteter: Under hensyn til den økonomiske situation afsætter partierne et reduceret beløb ift. tidligere (1,8 mio. kr.), nu på samlet 1,3 mio. kr. årligt i 2023 og 2024 til filmværksted, skoleorkestre og instrumentklasser, så Musikhøjskolen når bredest muligt ud til kommunens børn og unge. Partierne er enige om, at Musikhøjskolen får større frihed i sammensætning og vægtning af aktiviteterne, så der er mulighed for at skræddersy de bedste modeller både indholdsmæssigt og økonomisk. Supplerende er partierne enige om varigt at udvide puljen til friplads på Musikhøjskolen med op til 0,1 mio. kr. fra skoleåret 2023.

Musikområdet: På musikområdet er partierne enige om at øge puljen til honorarstøtte med 0,1 mio. kr. årligt i 2023 og 2024.

Inspirationsarrangementer: Partierne afsætter tilskud på knap 0,1 mio. kr. i 2023 til afholdelse af inspirationsarrangementer for byens foreninger om rekruttering og fastholdelse af frivillige og ledere for at sikre byens fremtidige foreningsliv.

Aktiviteter under Bispeengbuen: Partierne afsætter et tilskud på 0,2 mio. kr. i 2023 til at styrke aktiviteterne under Bispeengbuen, og indsatsen forankres i By- og Erhvervsstrategisk Udvalg.

Ny struktur for ungdomsklubber: Partierne er enige om frem mod næste budget at inddrage de unge på Frederiksberg i en proces, der skal se på fordele og ulemper ved at samle

ungdomsklubberne i færre og større klubber. På baggrund af den inddragende proces skal der udarbejdes et forslag til ny klubstruktur, herunder en vurdering af det økonomiske potentiale ved omstruktureringen. Forslaget skal indgå i forhandlingerne om Budget 2024.

Sikring af fortsat stabil IT-drift og tilstrækkelig IT-sikkerhed: Partierne er enige om vigtigheden af at mindske sårbarheden i kommunens nuværende IT-setup og sikre en fremadrettet stabil drift og tilstrækkelig IT-sikkerhed. Der afsættes derfor en reserve på 5 mio.kr. til opbygning af nødvendige IT-kompetencer og udskiftning af forældet kritisk materiel. Partierne noterer sig, at forvaltningen har igangsat arbejdet med en ny strategi for IT-området, der skal munde ud i en konkret handlingsplan og afklare endeligt finansieringsbehov for IT-området.

5.3 Rekruttering og fastholdelse

Frederiksberg Kommunes medarbejdere er altafgørende for, at kommunen kan lykkes med at løse sine opgaver for og med borgerne.

I de kommende år står Frederiksberg imidlertid over for en stor opgave med at fastholde og rekruttere medarbejdere. Den stigende mangel på arbejdskraft kan nu også mærkes på Frederiksberg. Både inden for velfærdsområderne og bredt på kommunens øvrige arbejdspladser.

Partierne ønsker derfor, at der sker en styrkelse af indsatsen for fastholdelse og rekruttering. Der afsættes 3 mio. kr. årligt i 2023 og frem til formålet. Puljen udmøntes i magistraten.

Dog aftales det allerede nu, at der inden for de 3 mio. kr. afsættes en ramme på 0,5 mio. kr. i 2023 til at afbøde virkningen af de besparelser i budget 2023, som direkte medfører nedlæggelse af medarbejders job - dvs. i Lindehuset. F.eks. skal det konkret vurderes, om medarbejdere i Lindehuset skal have en bonus ved institutionens lukningstidspunkt, så driften kan sikres, og medarbejderne tilgodeses. Såfremt rammen på 0,5 mio. kr. ikke anvendes, vil de blive udmøntet til andre fastholdelses- og rekrutteringsformål.

I forbindelse med udmøntning af den resterende del af puljen til fastholdelse og rekruttering vil partierne have fokus på:

- uddannelse af flere meritlærere og -pædagoger
- yderligere styrkelse af SOSU-elev-forløbene
- styrket onboarding
- synliggørelse af Frederiksberg Kommune som en god arbejdsplads (employer branding)

Partierne har noteret sig, at der i MED-samarbejdet er aftalt en ramme om hjemmearbejde som ét element i et fleksibelt arbejdsliv. Partierne hilser velkommen, at vi på Frederiksberg aktivt arbejder med brug af hjemmearbejde, hvor det passer ind i forhold til opgaver og service overfor borgerne. Samtidig har vi fokus på, at hjemmearbejde sker i overensstemmelse med de værdier vi har om, at være en arbejdsplads med godt socialt arbejdsmiljø, godt kollegialt samarbejde, vidensdeling og en tilgang til arbejdsopgaverne, hvor vi løfter i flok. Der vil i MED-samarbejdet i løbet af 2023 blive gennemført nye drøftelser af, hvordan vi på Frederiksberg bedst bruger hjemmearbejde, så det styrker trivsel og den gode opgaveløsning.

Det er afgørende for partierne, at der laves en målrettet indsats for at fastholde seniorer, og at der fortsat arbejdes med at få flere medarbejdere til at gå fra deltid mod fuldtid. Frederiksberg Kommune skal fortsat være en rummelig arbejdsplads, og derfor er det en selvstændig prioritet, at der etableres målrettede initiativer for at få flere medarbejdere i f.eks. fleksjob og handicapkompen- serende ordninger.

5.4 Mere frit valg

Frit skolevalg udvides: Partierne er enige om, at grænsen for frit skolevalg hæves fra en kvotient på 22 elever til en kvotient på 24 for 0.-3. klasse svarende til kvotienten på 4.-9. klassetrin, hvilket muliggør, at flere end 200 elever yderligere frit kan vælge en anden skole end distriktsskolen. Det betyder, at der vil være flere pladser tilgængelig på flere årgange på flere skoler, så flere har mulighed for at få en plads på en skole, de ønsker. Det gælder både for elever, der ønsker optag på en anden skole end deres distriktsskole med bopæl i Frederiksberg Kommune og for elever bosiddende i andre kommuner. Partierne er enige om at følge udviklingen dels i forhold til undgå større socioøkonomiske forskelle skolerne imellem og dels for at beslutte, hvad et overskud ved salg af pladser til elever bosiddende i andre kommuner skal benyttes til. Partierne er endvidere enige om, at der fremover ikke er behov for at tage politisk stilling til dispensation for den gældende kvotientgrænse ved beslutning om oprettelse af 0. klasser. Der skal fremlægges en sag om, hvordan der kan reklameres for mulighed for at gå i skole på Frederiksberg, selvom man bor i en anden kommune.

Konkurrenceudsættelse: Partierne noterer sig, at et flertal i magistraten i juni 2021 har vedtaget en plan for øget konkurrenceudsættelse. Partierne står frit ift. at tage stilling til det enkelte udbud, når det forelægges kommunalbestyrelsen.

Tydeligere frit valg ved udskrivning fra hospital: I dag vælger langt hovedparten af borgere, der udskrives fra hospital, den kommunale hjemmepleje. Partierne ønsker at fremme det frie valg på ældreområdet ved, at borgere, der udskrives fra hospitalet og har behov for hjemmepleje, får bedre information og vejledning om mulighederne i det frie valg. Det vil ske ved en styrket dialog med den enkelte borger om mulighederne for frit valg, og ved at kommunen i samarbejdet med relevante samarbejdspartnere (Region Hovedstaden og praktiserende læger) styrker fokus på, at borgerne oplyses om muligheden for frit valg af leverandør.

Genudbud af hjemmeplejen: Partierne ønsker, at forvaltningen ved det forestående genudbud af hjemmeplejen undersøger mulighederne for at vælge mellem flere end to private leverandører med henblik på, at borgeren frit kan vælge leverandør.

5.5 Fortsættelse af indsatser, som ellers ville være udløbet

Partierne er enige om at afsætte i alt 36,4 mio. kr. i budgetperioden til at fortsætte en række indsatser, som ellers ville være udløbet – de såkaldte midlertidige bevillinger.

- **TUBA:** Partierne afsætter 0,3 mio. kr. årligt i 2023 og 2024 til fortsat at prioritere den ekstra hjælp til unge, der vokser op under vanskelige kår i familier med alkohol- eller misbrugsproblemer.

- **Ungdomsteateret C:NTACT:** Partierne fortsætter med at yde et driftstilskud på 0,5 mio. kr. årligt til ungdomsteateret C:NTACT i 2023 og 2024, idet partierne opfordrer til, at tilskud til teaterets skoleaktiviteter mv. ansøges via kommunens puljer.
- **Fritidspasordning:** Partierne afsætter et tilskud til fritidspasordningen på 0,7 mio. kr. årligt i 2023 og 2024, så flest mulig børn og unge kan få adgang til kommunens foreningsliv. Det afsatte beløb muliggør, at der kan arbejdes med flerårige fritidspas, så børnene fastholdes i foreningslivet.
- **Skolehaver på Frederiksberg/Haver til Maver:** Partierne er enige om at prioritere et fortsat samarbejde med Haver til Maver, hvor skoleklasser på Frederiksberg gennemgår et skolehaveforløb i Frederiksberg Have. Forløbet er målrettet elever på 4. og 5. klassetrin. De dyrker grøntsager og laver mad af disse – og lærer om natur, biodiversitet, bæredygtighed. Partierne afsætter 0,5 mio. kr. i 2023, idet der allerede er afsat 0,7 mio. kr. for 2023. Der afsættes 1,2 mio. kr. i 2024.
- **Forebyggende indsats mod ungdomskriminalitet:** Partierne er enige om at prioritere kommunens tidlige kriminalitetsforebyggende indsats målrettet de unge, der udviser risikoadfærd og f.eks. har skolefravær eller færdes i bekymrende sammenhænge. Prioritering af midlerne skal ske på baggrund af en drøftelse i SSP-udvalg og i undervisningsudvalget. Partierne er enige om, at der skal fokus på at udbrede viden om SSP's tilbud, særligt i udskolingen på skolerne. Der afsættes 0,9 mio. kr. årligt i 2023 og 2024 hertil.
- **Aveny-T:** Partierne viderefører et ekstra driftstilskud til Aveny-T på 0,6 mio. kr. i 2023, idet partierne ønsker at følge udviklingen af teaterets drift tæt – herunder aktiviteterne i det nyåbnede Væksthus. Det er en forudsætning for teatrets fortsatte eksistens, at der også findes andre finansieringskilder end Frederiksberg Kommune.
- **Frederiksberg Festspil:** Partierne fortsætter med et tilskud til Frederiksberg Festspil i 2023 og 2024, dog kun på knapt 0,2 mio. kr. årligt til en fortsat konsolidering af festivalen.
- **Kulturstilladset:** Partierne fortsætter med et tilskud til Kulturstilladset på 0,1 mio. kr. årligt i 2023 og 2024, således at udsatte borgere fortsat får mulighed for at opleve byens mange kulturtilbud.
- **Bevæg dig for livet:** Partierne fortsætter med at yde et tilskud til at fortsætte arbejdet med Bevæg dig for livet i 2023 og 2024, så flest mulige borgere kan være idrætsaktive. Der afsættes 0,5 mio. kr. årligt i 2023 og 2024.
- **Parasport Frederiksberg:** Partierne afsætter et ekstraordinært tilskud til Parasport Frederiksberg (idræt for mennesker med handicap eller særlige behov) på knapt 0,1 mio. kr. i 2023 og 2024 til fortsat understøttelse af foreningens arbejde.
- **Lokaletilskud til idræt på Bernhard Bangs Allé:** Partierne afsætter 0,7 mio. kr. i ekstraordinært lokaletilskud til FIU i 2023 for at fastholde karateklub og øvrige foreninger i lejemål på Bernhard Bangs Allé. Det er nødvendigt, da udlejer har hævet huslejen. Der skal ses på alternative muligheder for fremover at huse karateklubben og de øvrige foreninger, der i dag gør brug af lokalerne på Bernhard Bangs Allé.
- **Indsats mod klamydia:** Frederiksberg Kommunes samarbejde med Checkpoint har indfriet formålet om at intensivere klamydiaindsatsen for målgruppen af unge mellem 15 og 29 år og er lykkedes med at få fat i de unge mænd, der ellers er svære at få til at lade sig teste. Partierne afsætter 0,2 mio. kr. i 2023 til at fortsætte indsatsen.

- **Event- og Udviklingspulje:** Partierne afsætter 0,4 mio. kr. årligt i 2023 og 2024 til Event- og Udviklingspulje til at understøtte initiativer i byen, herunder fx fastelavn og juletræstænding.
- **Optræningsopfølgning på gæld:** Partierne er enige om at forlænge den midlertidige bevilling til at løfte de ekstra arbejdsopgaver, som Optræningen har som følge af overgangen til det nye statslige inddrivelsessystem. Bevillingen sikrer, at opfølgning på gæld, som borgere og virksomheder har til kommunen, fortsætter på et uændret niveau. Der afsættes 1 mio. kr. årligt i 2023 og 2024. Herefter forventes det, at staten overtager opgaven.
- **Bygge- og anlægsaffald:** Partierne afsætter 0,2 mio. kr. årligt i 2023 og 2024 til at fortsætte indsatsen for korrekt klassificering og behandling af bygge- og anlægsaffald.
- **Ungeforum:** Partierne er enige om at forlænge bevillingen til Frederiksberg Kommunes Ungeforum, der blev etableret i 2021. Partierne lægger stor vægt på at inddrage de unge og bringe deres engagement i spil i byens udvikling. I den forbindelse er Ungeforum et vigtigt talerør for de unge i arbejdet med at sikre, at Frederiksberg kan blive et endnu bedre sted at være ung. Partierne afsætter 0,1 mio. kr. årligt i 2023 og 2024.

Partierne er desuden enige om, at følgende indsatser, som ellers ville være udløbet i 2022, nu gøres permanente:

- **Borgerrådgiver:** Siden 1. februar 2020 har Frederiksberg Kommune haft en borgerrådgiverfunktion på en midlertidig bevilling på 1 mio. kr. årligt. Bevillingen udløber med udgangen af 2024. Partierne er enige om fortsat at have fokus på at forbedre kommunens dialog med borgerne og sagsgangene i forbindelse med klager samt på sikring af borgernes retssikkerhed i forbindelse med kommunens sagsbehandling og faktisk forvaltningsvirksomhed. Derfor er partierne enige om at afsætte en varig bevilling på 1 mio. kr. årligt fra 2025 og frem.
- **Klippekort til beboere på plejecentre:** Partierne afsætter varigt 0,8 mio. kr. årligt til at sikre et ekstra aktivitetsniveau for beboerne på Frederiksbergs plejecentre. Beboerne kan bruge det såkaldte klippekort til at deltage i selvvalgte aktiviteter, såsom biografture, cafébesøg mm.
- **Frederiksborgmuseerne:** Partierne afsætter permanent 1 mio. kr. årligt til museernes museale forpligtelser. Partierne ønsker at se på muligheden for en bedre og mere udadvendt udnyttelse af Møstings Hus, som i dag huser udstillingsrum og Frederiksborgmuseernes medarbejdere. Der skal i samarbejde med Frederiksborgmuseerne fremlægges sag om mulig anvendelse af Møstings Hus i fremtiden, herunder mulig kommerciel anvendelse i form af eksempelvis restaurant, café eller lignende. Der skal ske en samtænkning mellem udviklingen af pladsen bag rådhuset og Møstings Hus.
- **CPH Phil:** Partierne afsætter 0,5 mio. kr. i driftstilskud i 2023 og 0,1 mio. kr. i efterfølgende år – svarende til kommunens befolkningsandel (1 kr. pr borger) – idet partierne forudsætter en model, hvor kommunerne på Sjælland betaler til orkesteret forholdsmæssigt på baggrund af befolkningstal.
- **Byggesagsbehandling:** Partierne er enige om, at indsatsen for hurtig byggesagsbehandling med flere byggesagsbehandlere skal gøres permanent, dog på et lavere niveau end i dag. Partierne afsætter derfor 1 mio. kr. årligt.
- **Den boligsociale indsats:** Investering i den boligsociale indsats og det strategiske arbejde, som er indeholdt i den Boligsociale Masterplan, er afgørende for at forebygge sociale

udfordringer og bygge en by i balance. Partierne er enige om at afsætte 2 mio. kr. i 2023 og 2024 og 1 mio. kr. årligt i 2025 og frem. Socialudvalget forelægges i efteråret 2022 en revideret masterplan med tilpasning af opgaver og aktiviteter svarende til det afsatte beløb.

På grund af kommunens økonomiske situation har det desværre ikke været muligt at fortsætte en række aktiviteter, der fremgår af bilag 5.

6. De specialiserede områder

Frederiksberg Kommune oplever i disse år i lighed med mange andre kommuner udfordringer med voksende aktivitet og merudgifter på de specialiserede områder – både for børn og voksne. Og de seneste år har der været eksempler på betydelige budgetoverskridelser.

Partierne tilføjer med denne aftale de specialiserede områder et markant finansieringsløft, som skal sikre, at budgetterne er på niveau med de faktiske udgifter i 2022. Partierne er opmærksomme på, at selv med dette løft er der behov for stram styring af områderne for at realisere de forudsatte budgetreduktioner på specialundervisning og familieafdelingen og for at undgå, at presset på områderne ikke giver øgede udgifter. På samme måde er partierne enige om, der er behov for at arbejde videre med at styrke og omstille indsatsene, jf. nedenfor.

Omstilling af specialundervisningsområdet

Børn, der kan profitere af at gå i skole i eller i tæt tilknytning til kommunens almindelige folkeskoler på Frederiksberg, skal i videst muligt omfang have mulighed for at gøre det. Partierne er derfor enige om fortsat at give høj prioritet til arbejdet med at omstille specialundervisningsområdet til øget brug af de såkaldte 'melleformer', der kan tilbyde børn med særlige behov en specialiseret indsats tæt på de almene skoler og et almindeligt børneliv. Partierne er opmærksomme på, at den oprindelige aftale medfører, at udgifterne til specialundervisning skal nedbringes som led i omstillingen. Partierne lægger dog vægt på, at melleformerne implementeres med stort fokus på børnenes behov. Den indlagte besparelse kan således kun realiseres, hvis der er et tilstrækkeligt stort antal børn, hvis behov kan tilgodeses i melleformerne.

Partierne er dog også enige om, at flere midler skal bruges på de nye melleformer og de tilføres derfor midler til, at der er flere voksne omkring børnene. Den øgede bevilling indføres i samme tempo som melleformerne startes op, således at der tilføres 2 mio. kr. ekstra i 2027, når melleformsgrupperne er fuldt indfasede. Dette finansieres af midlerne til fagligt løft.

Partierne har aftalt, at melleformgrupperne, i stedet for som oprindeligt aftalt, skal målrettes børn med samme type af behov. Den konkrete afgrænsning af melleformgrupperne vil blive fastlagt i dialog med de involverede skoler og fagfolkene i visitationen.

Partierne er samtidig enige om, at arbejdet med omstilling af specialundervisningsområdet skal gennemføres i et langsommere tempo end først aftalt. Det giver en grundigere implementering af mellemformerne på de enkelte skoler og mindre behov for skoleskift. Endelig er der behov for at sikre gode fysiske rammer til de nye mellemformtilbud. Derfor er partierne enige om, at tilføje 0,5 mio. kr. til indretning og inventar. Med mellemformernes indføres der nye måder at give børnene specialundervisning samtidig med, at de har en plads i en almen klasse. Partierne er enige om, at det er vigtigt at følge op på erfaringerne. Derfor nedsættes en tværfaglig følgegruppe med deltagelse af bl.a. de faglige organisationer, og der gennemføres efter to skoleår en evaluering af mellemformerne.

Anbringelser af børn

Partierne er enige om, at der skal igangsættes arbejde med en strategi for, hvordan udsatte børn hjælpes bedst muligt, når anbringelse er nødvendigt. Strategien skal drøftes i Børneudvalget. Som følge af de tidligere vedtagne budgetter er der indlagt en besparelse på 5 mio. kr. i familieafdelingen, som er fuldt indfaset i 2026. Strategien skal bidrage til, at det indbudgetterede effektiviseringskrav kan realiseres under hensyntagen til børnenes tarv. Partierne finder det samtidig centralt, at der fortsat arbejdes på at forebygge anbringelser, og Børneudvalget vil derfor også drøfte, hvordan forebyggelsen og den tidlige indsats kan styrkes.

Fortsat investering i at styrke kvaliteten i sagsbehandlingen for børn, unge og deres familier

De seneste års arbejde med at genoprette udsatte børn og unges sager og styrke kvaliteten i familieafdelingens sagsbehandling begynder nu at bære frugt. Der er dog også i de kommende år brug for en forstærket indsats i familieafdelingen, så den positive udvikling fastholdes.

Partierne er derfor enige om, at investeringen i en god normering til myndighedssagsbehandlingen i familieafdelingen skal fortsætte i de kommende år. Partierne lægger således vægt på, at der fortsat arbejdes på at styrke den socialfaglige kvalitet i mødet med børn, unge og deres familier, ligesom der fortsat skal være styrket fokus på børns rettigheder og lovmedholdelighed.

På den baggrund afsætter partierne 10 mio. kr. årligt i 2023 og 2024 til at videreføre bevillingen til flere sagsbehandlere og faglig understøttelse i familieafdelingen. Fra 2025 afsættes 7,7 mio. kr. årligt, idet kvalitetsarbejdet på det tidspunkt forventes at være på et niveau, hvor det kan videreføres trods et lidt højere sagstal per medarbejder.

Mere børnevenlige rammer i familieafdelingen

Når børn, unge og deres familier skal til møde i Frederiksberg Kommunes familieafdeling, skal de mødes af et børnevenligt miljø, der skaber en tryk og indbydende ramme om samarbejdet med familieafdelingen.

Partierne er derfor enige om, at der skal oprettes et nyt vente- og modtagelsesområde i familieafdelingen. En velfungerende og imødekomende modtagelse er også væsentlig for at understøtte en god inddragelse af børn og unge i deres sag.

Partierne lægger vægt på, at der oprettes en familiemodtagelse, som samler modtagelsen i familieafdelingen ét sted, og som har tilstødende mødelokaler, som er indrettet børnevenligt. Både

modtagelse og mødelokaler skal desuden tilbyde nem adgang for borgere med handicap, gangbesvær og familier med barnevogne.

Der afsættes 0,5 mio. kr. i 2023 til at etablere den nye modtagelse i familieafdelingen.

Investeringsstrategi på voksenområdet skal sikre bæredygtig økonomi og faglighed

På det specialiserede socialområde for voksne har Frederiksberg Kommune en god faglighed og landets laveste nettodriftsudgifter. Det skyldes især en aktiv strategi om, at flest mulig borgere kan få et botilbud på Frederiksberg tæt på netværk og dagligdag, fremfor at kommunen skal købe botilbud i andre kommuner.

For at opretholde en bæredygtig økonomi og faglighed er partierne enige om, at denne investerings- og hjemtagelsesstrategi, som er fastlagt i Den Sociale Masterplan, også fremover skal være udgangspunkt for den strategiske planlægning og ressourceallokering til tilbudskapacitet på det specialiserede socialområde for voksne.

På trods af det meget begrænsede råderum i budgetaftalen for 2023 har det derfor været vigtigt for partierne at fortsætte dette vigtige strategiarbejde ved at afsætte 1 mio. kr. i 2023 og 0,5 mio. kr. i 2024 til at iværksætte foranalyser af en række vigtige anlægsprojekter på socialområdet med fokus på "Frederiksberg flytter på landet", et nyt botilbud i landlige omgivelser, og ekstra aktivitets- og samværspladser, der forudsættes etableret i samarbejde med den pågældende placeringskommune. Socialudvalget vil følge analysearbejdet og få forelagt analyser i form af konkrete planer og business cases fra primo 2023. På den baggrund kan der laves et oplæg til anlægsprojekter, der kan indgå i kommende budgetforhandlinger.

7. Anlæg

7.1 Prioritering af anlæg

De senere års meget store stigninger i byggepriser både som følge af høje omkostninger til materialer, og en rekordhøj beskæftigelse inden for bygge- og anlægsbranchen er faldet sammen med flere store og komplekse byggerier og renoveringer af byens særegne ældre bygninger. Særligt Frederiksberg Svømmehal er blevet dyrere, men også renovering af Søndermarkskolen, byggeriet af Ingeborggaarden og udgravningen af parkeringskælderens på pladsen bag rådhuset er eksempler på byggerier, der er ramt af fordyrelser. Økonomiaftalen for 2023 har også medført markant strammere rammer for anlæg. For Frederiksberg betyder det, at kommunen hvert år har 25 mio. kr. mindre at bygge for. Ikke bare i 2023, men i hele budgetperioden.

Det har nødvendiggjort en nøje prioritering af anlægsprojekter. Partierne har lagt til grund at værne om det vi har - især ved at styrke vedligeholdelse af kommunens bygninger og infrastruktur og ved at klimasikre Frederiksberg - samt at gøre påbegyndte projekter ordentligt færdige.

Vedligeholdelsesniveauet løftes til et langsigtet bæredygtigt niveau, så det fra 2026 og frem udgør 80 mio. kr. årligt, herunder til de kommunale beboelsesejendomme. På den måde sikres det, at de kommunale bygninger ikke forfalder, så det næste år ville være endnu dyrere at rette op på. Det er til gavn for borgere, medarbejdere og den langsigtede økonomi. Samtidig med prioritering af vedligeholdelse, bliver det vurderet, om der er behov for yderligere modernisering og energirenovering. Med Budget 2023 prioriteres eksempelvis vedligeholdelsesmidler, så Søndermarkskolen kan renoveres og moderniseres, og så Lindevangskolen kan igangsættes, når Søndermarkskolen er færdiggjort, om muligt senest i 2025.

For at sikre byen mod oversvømmelse ved skybrud er partierne enige om at fortsætte klimatilpasningen af Frederiksberg i samarbejde med Frederiksberg Forsyning, så byen sikres mod de klimaforandringer, man tydeligt ser effekterne af i disse år.

De samlede anlægsprioriteringer for 2023-2026 fremgår af bilag 3.

Kultur- og Musikskole på konservatoriegrunden

Partierne konstaterer, at det på nuværende tidspunkt ikke er muligt at afsætte budget til at gennemføre projektet men er enige om, at der arbejdes videre med projektet frem mod afklaring til Budget 2024. Der afsættes 4 mio. kr. i 2023 for at sikre fremdrift, herunder bearbejdning af vinderforslaget fra den gennemførte arkitektkonkurrence samt forberedelse af grundsalg inkl. eventuelle jordprøver. Hertil kommer projektering frem til projektforslag, som skal danne grundlag for en lokalplansproces. Kultur- og Musikskolen har høj prioritet, når der tilkommer yderligere anlægsmidler.

Idrætshal på Rolighedsvej

Partierne ser ingen anden udvej end at udsætte byggeriet af idrætshallen på Rolighedsvej, idet der i løbet af 2023 skal ses på muligheden for at finde supplerende finansiering bl.a. via afdækning af samarbejdsmuligheder med Københavns Kommune og/eller andre interessenter. Når der tilkommer yderligere anlægsmidler, er partierne enige om at prioritere idrætshallen.

Med "Idrætsmilliarden" er der skabt mulighed for, at Københavns og Frederiksberg Kommuner via en øget anlægsramme kan løfte kapaciteten på idrætsområdet til gavn for hovedstadens borgere. Partierne er enige om, at der kan igangsættes et samarbejde mellem Københavns Kommune og Frederiksberg Kommune med henblik på at undersøge mulighederne for at udvikle fælles anlægsprojekter. Der vil til forhandlingerne om Budget 2024 blive udarbejdet forslag til en eller flere modeller for et samarbejde og forslag til konkrete projekter.

I processen ønsker partierne også, at der tages dialog med Kulturministeriet om muligheden for, at lånegaranti kan indgå på lige fod med anlægsramme i udmøntningen af Idrætsmilliarden – dette særligt med henblik på at kunne fremme investeringer på KB's anlæg.

Puljer til gavlmalerier og åbne idrætsanlæg

Frederiksberg satser på kunst i det åbne byrum og arbejder løbende for at få mere kunst og flere gavlmalerier i byen. Under hensyntagen til den økonomiske situation har det ikke været muligt at opretholde den tidligere vedtagne pulje i alle årene i perioden. Partierne er dog enige om at afsætte en pulje på 0,5 mio. kr. i 2025.

Puljen til åbne idrætsanlæg fastholdes i 2024 og 2026 med 0,5 mio. kr. til at ansøre til bevægelse – dette i tråd med Facilitetsstrategien for idræt. Der indtænkes f.eks. klatrefaciliteter, beachvolley og basketbur. Anlæggene udføres i universelt design.

Parterne er ligeledes enige om at fastholde budgettet på 1,3 mio. kr. i 2025 til en skaterbane.

Vintersikring af kunstgræsbaner

Der er i kommunens vedligeholdelsesplan afsat midler til udskiftning af de to ældste kunstgræsbaner samt podebaner på Jens Jessens Vej i 2023. Partierne er enige om at afsætte yderligere 6,6 mio. kr. til, at banerne samtidig vintersikres med etablering af en drænmåtte, som forhindrer udsivning af smeltesalt i grundvandet.

KB's anlæg på Pile Allé

Kjøbenhavns Boldklub (KB) har et ønske om at modernisere idrætsanlægget på Pile Allé. KB's ønske harmonerer med, at Frederiksberg Bakke er udpeget som byudviklingsområde i Kommuneplan 2021. Partierne er derfor enige om, at kommunen sammen med KB og interessenterne i området undersøger mulighederne for at arbejde med et byintegreret, nutidigt og synligt idrætsanlæg, som både imødekommer foreningsidrættens ønsker, og samtidig henvender sig bredt til offentligheden. Projektet realiseres via kommuneplansmidler og fondsstøtte, som KB har fået til formålet.

7.2 Salg af ejendomme

Partierne er enige om at igangsætte en optimering af kommunens anvendelse af ejendomme og at alle ejendomme, der vurderes at udgøre overskudskapacitet, skal sælges hurtigst muligt. Dette kan skabe likviditet i Frederiksberg Kommune til nye anlægsprojekter. Der sættes et mål om at frigøre ejendomme, som kan sælges for minimum 100 mio. kr. i perioden. Der skal laves en samlet plan, hvor salg af umiddelbart realiserbare ejendomme i første omgang skal fremmes mest muligt, idet der skal tages højde for mulige hensigtsmæssige rokader og omflytninger, der sikrer den optimale kommunale lokale anvendelse. I den forbindelse skal mulighederne for ejendomsopretninger, lejemål mv. også afdækkes.

Følgende ejendomme vurderes umiddelbart som de første at kunne sælges eller indgå i kabalen med henblik på at optimere kapacitet:

1. Søndre Fasanvej 26 "Gravens Rand"
2. Thorvaldsensvej 26
3. Rathsacksvej 6, lejes af Bloddonorerne – Region H
4. Lejrvej 47, tidligere daginstitution
5. Roskildevej 56A, st. th., idet Stedet flyttes til anden lokalitet
6. Sankt Knuds vej 7 "Klub Huset", der er besluttet at ophøre som kommunalt tilbud og søges omdannet til privat klub

Partierne er enige om, at provenuet fra eventuelle salg af ejendomme, byggerettigheder og øvrige rettigheder skal gå til at finansiere fremtidige anlægsprojekter, og at partierne bag budgetforliget i takt med, at ejendommene bliver solgt, vil udmønte provenuet i fællesskab.

Forvaltningens arbejde med at forberede salg, ejendomsoptimering mv. er potentielt ressourcekrævende, hvorfor det kan blive nødvendigt at tilføje ressourcer til opgaven.

Frederiksberg Hospital

Kommunalbestyrelsen skal arbejde videre med udviklingsarbejdet for Frederiksberg Hospital med udgangspunkt i vinderforslaget fra Team Effekt.

Budgetforliget tager højde for, at Frederiksberg Kommune skal kunne begynde at afdrage købesummen til Region Hovedstaden fra 2029. Budgetforligspartierne lægger med henvisning til bedømmelsesrapporten vægt på, at der i det videre arbejde afprøves, om der er opnået den optimale højde, tæthed og bykvalitet set i sammenhæng med mulighederne for at skabe høj diversitet i boligstørrelser og boligtyper (herunder både private ejerboliger og almene boliger) og få integreret erhverv, idræt og kultur i området. Partierne ser gerne, at private ejerboliger udgør mindst 25 % og almene boliger mindst 25 %. Partierne er enige om, at der også skal være andelsboliger og bofællesskaber, så der sikres en blandet by.

Frederiksberg Kommunes grunde og bygninger i randen af hospitalsgrunden indgår i den samlede udviklingsplan for Frederiksberg Hospital, og evt. salg af disse sker i den forbindelse.

Mødefaciliteter til foreninger mv. er eftertragtede på Frederiksberg, og der er fokus på at udnytte de eksisterende faciliteter bedst muligt. Partierne er enige om, at Positivhuset på Hospitalsgrunden skal åbnes, så flere foreninger fremadrettet får mulighed for at udnytte faciliteterne i huset.

8. Øvrigt

8.1 Frigivelse af eventuelt mindreforbrug

Partierne er enige om, at når der foreligger et regnskabsresultat for 2022 og i forlængelse af første forventet regnskab i 2023, gøres der status, herunder for eventuelt mindreforbrug. Partierne er opmærksomme på, at denne proces ikke må blive administrativt tung, herunder under hensyntagen til den vedtagne grønthøster-besparelse. Partierne er optagede af, at det i forbindelse med de forventede regnskaber vurderes, om der er råderum til at frigøre midler i indeværende år, herunder til reduktion af grønthøster-besparelsen.

8.2 Analyser

Partierne er enige om at bede forvaltningen om at gennemføre to analyser, som skitseret nedenfor.

Analyse af det lokale sundhedsvæsen

Borgerne på Frederiksberg skal mødes af et sammenhængende og nært sundhedsvæsen, hvor overgange mellem forskellige aktører i det samlede sundhedsvæsen skal opleves sømløse og effektive. Frederiksberg Kommunes plan for det lokale sundhedsvæsen er rammen for den

strategiske planlægning og udvikling af kommunens egen kapacitet samt sammenhænge mellem det kommunale og det regionale sundhedsvæsen.

For at styrke fundamentet for de kommende års strategiske beslutninger, herunder i forbindelse med udviklingen af sammenhængende sundhedsfunktioner på Hospitalsgrunden, er partierne enige om at igangsætte en analyse af overgange, f.eks. mellem kommunens pleje- og sundhedsydelser og hospitalerne, kronikeres vej gennem sundhedsvæset mv.

Analyse af byggestyring

Partierne er enige om at bede forvaltningen om at gennemføre en analyse af kommunens byggestyring i 2023.

9. Økonomisk politik og økonomiaftalen mellem KL og regeringen

Denne aftale bygger på kommunalbestyrelsens økonomiske politik, som har til formål at sikre:

- Balance på det skattefinansierede område og en solid kassebeholdning
- Ansvarlighed og rettidig omhu i den løbende økonomistyring
- Fortsat gældsafvikling
- Sikring af effektiv drift

Partierne er enige om, at balancen imellem indtægter og udgifter samt en langsigtet bæredygtig økonomi er en forudsætning for Budget 2023. Derfor er det også vigtigt at fastholde målet fra kommunens økonomiske politik om balance mellem indtægter og udgifter i det sidste budgetoverslagsår.

Imidlertid betyder statens skattesanktion, at 50 pct. af det ekstra skatteprovenu skal betales i sanktion til staten i budgetperioden. Fra år 5 ophører sanktionen, og det fulde skatteprovenu tilfalder kommunen. Skattesanktionen betyder, at overholdelse af kommunens mål for kassebeholdningen fastsat i kommunens økonomiske politik kræver en større skattestigning end nødvendigt i forhold til den langsigtede økonomiske bæredygtighed. Partierne er derfor enige om midlertidigt at kassefinansiere en del af sanktionerne og dermed afvige fra målet om en kassebeholdning på 300 plus 60 mio. kr. i sidste budgetoverslagsår (2026).

I stedet fastsættes et mål om, at kassebeholdningen i 2029 igen skal være 300 plus 60 mio. kr., idet kommunen på dette tidspunkt skal afdrage på og udvikle Hospitalsgrunden.

Aftalen er også indgået under forudsætning af, at kommunernes budgetter for 2023 i hele landet under ét overholder rammerne i økonomiaftalen mellem KL og regeringen.

10. Underskrifter

Socialdemokratiet

Enhedslisten

Det Radikale Venstre

Venstre

SF

Budgetforbedringer og udvidelser i budget 2023

Effektiviseringer og besparelser (drift)				
1.000 kr. netto, 2023-pl	2023	2024	2025	2026
Klima-, Plan- og Boligudvalget				
Tilpasning af kapaciteten på dagtilbudsområdet	-555	-3.328	-3.328	-3.328
Undervisningsudvalget				
Klubnormering tilpasset faktisk fremmøde	-1.008	-2.479	-2.367	-2.291
Langsommere indfasning af mellemformer - Finansiering fra midler til fagligt løft af folkeskolen	-2.400	-3.400	-3.200	-1.600
Midlertidig afskaffelse af skolemad	-4.300	-2.500	0	0
Ophør af Klub Huset som kommunalt tilbud	0	-391	-596	-596
Rammebesparelse	-4.102	-7.405	-5.554	-3.703
Reduktion af rådighedsbeløb SFO	-1.394	-1.391	-1.387	-1.366
Større andel medhjælpere i SFO og større andel ikke-uddannede klubassistenter i klub (midlertidigt)	-435	-1.029	-1.017	-1.005
Tilpasning af Ungdomsskolens tilbud	-1.800	-1.900	-1.900	-1.900
Tilskud til puljeordninger	-500	-500	-500	-500
Udvidelse af sommerferielukning i SFO	-1.172	-1.172	-1.167	-1.149
Ændret personalesammensætning i understøttende undervisning	-333	-800	-800	-800
Ældre- og Omsorgsudvalget				
Afskaffelse af ret til gratis buskort	-260	-260	-260	-260
Ensretning af visitationspraksis for personlig pleje	-8.000	-16.000	-16.000	-16.000
Ensretning af visitationspraksis for praktisk hjælp	-600	-1.200	-1.200	-1.200
Rammebesparelse	-6.229	-6.229	-4.671	-3.114
Reduktion af §79 midler til klubber og foreninger på ældreområdet	-1.000	-1.000	-1.000	-1.000
Kultur- og Fritidsudvalget				
Fokuseret Biblioteksservice (nedlæggelse af filialer)	-1.308	-1.723	-1.723	-1.723
Frederiksberg Badene - Tilpasning af billetpriser og betaling for brug af varmtvandsbassiner	0	-600	-600	-600
Lavere frekvens - by- og kulturannoncen i FrederiksbergLIV	-120	-120	-120	-120
Midlertidig reduktion af puljer og events på kulturområdet	-500	0	0	0
Opsigelse af medfinansiering af skoletjeneste samarbejdet	0	-60	-716	-716
Rammebesparelse	-757	-757	-568	-379
Børneudvalget				
Midlertidig ændring til 50/50-andel mellem pædagoger og pædagog-medhjælpere	-1.000	-9.800	-9.800	-9.800
Rammebesparelse	-1.069	-1.146	-859	-573
Sommerferielukning i daginstitutionerne	-721	-721	-721	-721
Sommerferielukning i daginstitutionerne - tilbageførsel til normeringer	0	721	721	721
Tilpasning af kapaciteten på dagtilbudsområdet	-951	-2.087	-2.087	-2.087
Tilpasning af kapaciteten på dagtilbudsområdet - tilbageførsel til normeringer	0	329	329	329
Socialudvalget				
Besparelse på det specialiserede voksenområde i regi af Den Sociale Masterplan gennem styrkelse af	-2.725	-3.000	0	0
Midlertidig nedjustering af puljen til frivilligt socialt arbejde	-400	0	0	0
Rammebesparelse	-2.557	-2.557	-1.918	-1.278

Effektiviseringer og besparelser (drift)				
1.000 kr. netto, 2023-pl	2023	2024	2025	2026
Reduktion i brugen af vikar på sociale tilbud	-300	-300	-300	-300
Miljø-, Bynatur- og Mobilitetsudvalget				
Afvikling af PostNord – Danmark Rundt	-313	-313	-313	-313
Energibesparelser i byrummet	-400	-200	-200	-200
Arbejdsmarkeds-, Vækst- og Uddannelsesudvalget				
Budgetmæssige tilpasninger af aktiveringsindsatsen	-7.400	-7.400	-7.400	-7.400
Flere udsatte unge i uddannelse og beskæftigelse	-2.500	-700	0	0
Rammebesparelse	-734	-734	-551	-367
Reducerede beskæftigelsestilbud	-3.600	-2.700	-1.800	0
Sundheds- og Forebyggelsesudvalget				
Digitalisering af arbejdsgange i Forebyggelsesenheden	0	0	0	-50
Rammebesparelse	-833	-833	-625	-417
Magistraten				
Afskaffelse af vederlag til skolebestyrelser	-197	-197	-197	-197
Automatisering og optimering af fakturabehandling og interne afregninger	-276	-267	-367	-367
Besparelse på det specialiserede voksenområde i regi af Den Sociale Masterplan gennem styrkelse af	2.725	2.500	0	0
Complianceeffekter	-3.400	-3.400	-3.400	-3.400
Ensretning af visitationspraksis for personlig pleje	995	995	0	0
Ensretning af visitationspraksis for praktisk hjælp	445	445	0	0
Fokuseret Biblioteksservice (nedlæggelse af filialer)	250	100	100	100
Hjemtagelse af lønproduktionen	0	0	-500	-750
Omdisponering af ledige midler inden for klimafonden	-500	-500	-2.700	0
Opsigelse af kommunens chatbot	-120	-150	-150	-150
Rammebesparelse	-6.689	-4.459	-3.344	-2.230
Styrket indkøb og leverandørstyring af facility management opgaver	-400	-1.000	-1.500	-1.500

Udvidelser (drift)				
1.000 kr. netto, 2023-pl	2023	2024	2025	2026
Undervisningsudvalget				
Ekstra ressourcer til personale i mellemformsgrupperne	400	1.000	1.400	1.700
Finansiering af ekstra ressourcer til personale i mellemformsgrupperne (fra Fagligt løft af folkeskolen)	0	-1.000	-1.400	-1.700
Forebyggende indsats mod ungdomskriminalitet	850	850	0	0
Nedbringelse af ventetid i PPR	600	600	600	600
Skolehaver på Frederiksberg - Haver til Maver	492	1.180	0	0
Ældre- og Omsorgsudvalget				
Fritidsjob på plejecentre	100	100	0	0
Klippekort til beboere på plejecentre	787	787	787	787
Kultur- og Fritidsudvalget				
"Kulturstilladset" (kultur til socialt udsatte)	100	100	0	0
Aveny-T	550	0	0	0
Bevæg dig for livet	500	500	0	0
C:NACT	500	500	0	0
Copenhagen Phil	500	105	105	105
Frederiksberg Festspil	150	150	0	0
Frederiksbergmuseerne	1.000	1.000	1.000	1.000

Udvidelser (drift)				
1.000 kr. netto, 2023-pl	2023	2024	2025	2026
Fripladsordning til Musikhøjskolen	42	100	100	100
Fritidspasordningen	700	700	0	0
Honorarstøtte til spillesteder	100	100	0	0
Inspirationsarrangementer til frivillige	50	0	0	0
Lokaletilskud til Bernhard Bangs Allé	700	0	0	0
Samlet pulje til Musikhøjskolen (filmværksted, skoleorkester og instrumentklasser)	1.300	1.300	0	0
Tilskud til Parasport Frederiksberg	80	80	0	0
Børneudvalget				
Offentlig adgang til flere dagtilbuds legepladser	27	27	27	27
Socialudvalget				
Den Boligsociale Masterplan	2.000	2.000	1.000	1.000
Netværkstedet Thorvaldsen	300	300	0	0
Social Masterplan - Kapacitetsplanlægning	1.000	500	0	0
TUBA	300	300	0	0
Miljø-, Bynatur- og Mobilitetsudvalget				
Bygge- og anlægsaffald	150	150	0	0
Det bæredygtige forsamlingshus	150	150	0	0
Flere cityassistenter	800	800	800	800
Flere cityassistenter - afregning til rigspolitiet	1.000	1.000	1.000	1.000
Flere cityassistenter - indtægter	-2.000	-2.000	-2.000	-2.000
Grøn pakke	700	700	700	700
Tryghedsvagter	200	200	200	200
Sundheds- og Forebyggelsesudvalget				
Indsats mod klamydia	200	0	0	0
Indsatser til unge LGBT+-personer	200	200	0	0
Tilbud til fædre ramt af fødselsdepression eller efterfødselsreaktioner	187	187	0	0
By- og Erhvervsstrategisk Udvalg				
Aktiviteter under Bispeengbuen	200	0	0	0
Magistraten				
Annullering af gebyr for udeservering	1.900	1.900	1.900	1.900
Borgerrådgiver	0	0	1.000	1.000
Byggesagsbehandling	1.000	1.000	1.000	1.000
Event- og udviklingspuljen	400	400	0	0
Opkrævningens opfølgning på gæld	1.000	1.000	0	0
Pulje til rekruttering og fastholdelse	3.000	3.000	3.000	3.000
Ungeforum	100	100	0	0